

รายงานการวิจัย เรื่อง

แนวทางการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ในการบริหารการเงินส่วนบุคคลของครูในจังหวัดนครปฐม

The Guideline to Applying The Sufficiency Economy Philosophy in Personnel

Financial Management for Teachers in Nakhon Pathom Province

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นพพร จันทรนำชู

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

Asst. Prof. Dr.Nopporn Chantaranamchoo

Faculty of Education, Silpakorn University

ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจาก

ภาควิชาพื้นฐานทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

ประจำปีงบประมาณ 2555

ปีที่ดำเนินการเสร็จ 2558

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยความรู้ที่ได้รับการประสิทธิ์ประสาทจากคณาจารย์และการสนับสนุนจากบุคคลหลายท่านทั้งทางตรงและทางอ้อม ซึ่งผู้วิจัยจะขอกล่าว ณ ที่นี้ เพื่อเป็นการระลึกด้วยความขอบคุณ

ขอขอบพระคุณ ภาควิชาพื้นฐานทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ที่ให้ทุนสนับสนุนการวิจัย ประจำปีงบประมาณ 2555 ตลอดจนคำแนะนำตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา และขอบคุณทุกๆ ท่านที่ผู้วิจัยมิได้กล่าวถึงที่ได้มีส่วนร่วมในงานวิจัยนี้สำเร็จลุล่วงไปได้

ความดีอันเกิดจากคุณค่าและประโยชน์ที่พึงมีในงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยขอมอบให้คณาจารย์ผู้ให้ความรู้และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกท่าน ส่วนความบกพร่องที่เกิดขึ้นในงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยขอน้อมรับไว้แต่เพียงผู้เดียว

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นพพร จันทรนำชู

ชื่อโครงการวิจัย แนวทางการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารการเงินส่วนบุคคล
ของครูในจังหวัดนครปฐม

ชื่อผู้วิจัย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นพพร จันทรนำชู
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

แหล่งทุนอุดหนุนการวิจัย ภาควิชาพื้นฐานทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
ประจำปีงบประมาณ 2555

ปีที่เสร็จ 2558

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) สภาพการณ์รายได้ รายจ่าย เงินออม สินทรัพย์ หนี้สินของครูในจังหวัดนครปฐม 2) ระดับการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารการเงินส่วนบุคคลของครูในจังหวัดนครปฐม 3) ปัจจัยการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีผลต่อการบริหารการเงินส่วนบุคคลของครูในจังหวัดนครปฐม และ 4) แนวทางการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารการเงินส่วนบุคคลของครูในจังหวัดนครปฐม ตัวอย่างคือครูในจังหวัดนครปฐม จำนวน 400 คนจากการสุ่มอย่างง่าย และผู้ให้ข้อมูลหลักในการสัมภาษณ์ระดับลึก จำนวน 4 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมี 2 ส่วน คือ แบบสอบถามและ แนวคำถามสำหรับการสัมภาษณ์ระดับลึก การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ใช้ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน อัตราส่วนรายจ่ายต่อรายได้ อัตราส่วนสินทรัพย์ต่อรายได้ อัตราส่วนหนี้สินต่อรายได้ และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ ส่วนการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพจากการสัมภาษณ์ระดับลึกใช้การวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัย พบว่า ระดับการประยุกต์ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารการเงินส่วนบุคคลของครูในจังหวัดนครปฐม ด้านความมีเหตุผล ด้านการมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ด้านความรู้ และด้านคุณธรรมอยู่ในระดับมาก ส่วนด้านความพอประมาณอยู่ในระดับปานกลาง ปัจจัยที่มีผลต่อการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารการเงินส่วนบุคคล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ประกอบด้วย ด้านความพอประมาณ ด้านความมีเหตุผล และด้านความรู้ แนวทางการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารการเงินส่วนบุคคล 5 ด้าน 1.ด้านรายได้ ประกอบด้วย การวางแผนรายได้อย่างมีเหตุผล และการสร้างความสุขที่สมดุล 2. ด้านรายจ่าย ประกอบด้วย การใช้จ่ายที่พอประมาณและมีเหตุผล การปลูกฝังให้แกครอบครัวและชุมชน 3. ด้านการออม ประกอบด้วย การวางแผนการออมเพื่อสร้างภูมิคุ้มกันในตัว การสร้างวินัยการออมแก่ตนเองและครอบครัว 4. ด้านสินทรัพย์ ประกอบด้วย การลงทุนอย่างมีความรู้และกระจายความเสี่ยง และการลงทุนความดีด้วยการให้และการบริจาค และ 5.ด้านหนี้สิน ประกอบด้วย การลดการก่อหนี้เพื่อเป็นภูมิคุ้มกัน และการก่อหนี้เฉพาะสิ่งที่จำเป็นในการดำรงชีพ

คำสำคัญ ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง การบริหารการเงินส่วนบุคคล ครูจังหวัดนครปฐม

Title The Guideline to Applying The Sufficiency Economy Philosophy in Personnel
Financial Management for Teachers in Nakhon Pathom Province

Researchers Asst. Prof. Dr.Nopporn Chantaranamchoo
Faculty of Education, Silpakorn University

Research Grant Department of Foundation Education, Faculty of Education, Silpakorn University

Year 2015

Abstract

The purpose of this research was to study 1) income, expense, saving, asset and debt, 2) level of applying the sufficiency economy philosophy in personnel financial management, 3) factors of applying the sufficiency economy philosophy affecting personnel financial management, 4) guideline to applying the sufficiency economy philosophy in personnel financial management for teachers in Nakhon Pathom province. Samples from simple random sampling consisted of 400 teachers in Nakhon Pathom province and 4 key informants for in-depth interview. Elicitation tools used for data collection were questionnaire and in-depth interview guideline. Data analysis was done by using descriptive statistics, multiple regression analysis, and content analysis.

The research results revealed that applying the sufficiency economy philosophy in personnel financial management was in high level consisting of reasonableness, self-immunity, knowledge and ethics but moderation was in moderate level. The factors of applying the sufficiency economy philosophy affecting personnel financial management consisted of moderation, reasonableness and knowledge. There were 5 guidelines to applying the sufficiency economy philosophy in personnel financial management. First, income guidelines consisted of the reasonable income planning, and balanced happiness building. Second, expense guideline consisted of the moderation and reasonable expense, the family and community indoctrination. Third, saving guidelines consisted of the saving planning with self-immunity, the saving discipline building for themselves and family. Forth, asset guideline consisted of the knowledgeable investment and risk diversification, the goodness investment with giving and donation. Fifth, debt guideline consisted of the debt reduction for self-immunity, and the debt building for necessary things.

Keywords: Sufficiency Economy Philosophy, Personnel Financial Management, Teachers in
Nakhon Pathom Province

สารบัญ

หน้า

กิตติกรรมประกาศ	ก
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
สารบัญ	ฉ
สารบัญตาราง.....	ณ
สารบัญภาพ.....	ญ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1. ความสำคัญและที่มาของปัญหา.....	1
2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
3. สมมติฐานการวิจัย	3
4. ขอบเขตของการวิจัย.....	4
5. นิยามศัพท์เฉพาะ	5
6. ประโยชน์ที่ได้รับ	6
บทที่ 2 การทบทวนวรรณกรรม	7
1. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง.....	7
2. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารการเงินส่วนบุคคล.....	15
3. แนวคิดเกี่ยวกับการประยุกต์ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการบริหารการเงิน ส่วนบุคคล.....	33
4. ข้อมูลเกี่ยวกับการเงินส่วนบุคคลของครู	40
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	47
6. กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	53

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 3 วิธีการดำเนินการวิจัย	55
1. ประชากร ตัวอย่าง และผู้ให้ข้อมูลหลัก	55
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	55
3. การสร้างและพัฒนาเครื่องมือในการวิจัย	56
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล	58
5. การวิเคราะห์ข้อมูล	58
 บทที่ 4 ผลการศึกษา.....	 59
ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	59
ตอนที่ 2 การวิเคราะห์สภาพการณ์รายได้ รายจ่าย เงินออม สินทรัพย์หนี้สินของครู ในจังหวัดนครปฐม.....	62
ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ระดับการประยุกต์ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของครู ในจังหวัดนครปฐม.....	69
ตอนที่ 4 การวิเคราะห์ปัจจัยการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีผลต่อ การบริหารการเงินส่วนบุคคลของครูในจังหวัดนครปฐม	75
ตอนที่ 5 การวิเคราะห์แนวทางการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในการบริหารการเงินส่วนบุคคลของครูในจังหวัดนครปฐม.....	82
 บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	 93
1. สรุปผลการวิจัย	93
2. อภิปรายผล.....	100
3. ข้อเสนอแนะ	103
 บรรณานุกรม	 105

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ภาคผนวก	109
ภาคผนวก ก หนังสือขอความร่วมมือในการรวบรวมข้อมูล.....	110
ภาคผนวก ข รายชื่อผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ	112
ภาคผนวก ค รายชื่อผู้ให้ข้อมูลหลัก.....	114
ภาคผนวก ง การตรวจสอบความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม.....	116
ภาคผนวก จ แบบสอบถามที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล.....	119
ภาคผนวก ฉ แนวคำถามสำหรับการสัมภาษณ์ระดับลึก.....	127
ประวัตินักวิจัย	129

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่ 2.1	การประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ด้านความมีเหตุผล ในการตัดสินใจ.	34
ตารางที่ 2.2	การประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ด้านความพอประมาณ ในการตัดสินใจ	35
ตารางที่ 2.3	การประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ด้านการมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ในการตัดสินใจ	36
ตารางที่ 2.4	การประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ด้านเงื่อนไขคุณธรรมในการตัดสินใจ	36
ตารางที่ 2.5	การประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ด้านเงื่อนไขความรู้ในการตัดสินใจ.	37
ตารางที่ 2.6	ฐานเงินเดือนข้าราชการครู ปี พ.ศ.2549-พ.ศ.2557	41
ตารางที่ 4.1	จำนวนและร้อยละของตัวอย่าง จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล	60
ตารางที่ 4.2	ค่าสูงสุด ค่าต่ำสุด ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของรายได้ รายจ่าย เงินออม สินทรัพย์ หนี้สินของครูในจังหวัดนครปฐม ในภาพรวม	62
ตารางที่ 4.3	รายได้แต่ละประเภทของครูในจังหวัดนครปฐม	63
ตารางที่ 4.4	รายจ่ายแต่ละประเภทของครูในจังหวัดนครปฐม	64
ตารางที่ 4.5	เงินออมแต่ละประเภทของครูในจังหวัดนครปฐม	66
ตารางที่ 4.6	สินทรัพย์แต่ละประเภทของครูในจังหวัดนครปฐม	67
ตารางที่ 4.7	หนี้สินแต่ละประเภทของครูในจังหวัดนครปฐม	68
ตารางที่ 4.8	ระดับการประยุกต์ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของครูในจังหวัดนครปฐม โดยรวม	69
ตารางที่ 4.9	ระดับการประยุกต์ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของครูในจังหวัดนครปฐม ด้านความพอประมาณ	70
ตารางที่ 4.10	ระดับการประยุกต์ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของครูในจังหวัดนครปฐม ด้านความมีเหตุผล	71
ตารางที่ 4.11	ระดับการประยุกต์ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของครูในจังหวัดนครปฐม ด้านการมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี	72
ตารางที่ 4.12	ระดับการประยุกต์ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของครูในจังหวัดนครปฐม ด้านความรู้	73
ตารางที่ 4.13	ระดับการประยุกต์ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของครูในจังหวัดนครปฐม ด้านคุณธรรม	74

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่ 4.14	ปัจจัยการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ที่มีผลต่อการบริหารการเงินส่วนบุคคลของครูในจังหวัดนครปฐม ด้านอัตราส่วนรายจ่ายต่อรายได้	75
ตารางที่ 4.15	ปัจจัยการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ที่มีผลต่อการบริหารการเงินส่วนบุคคลของครูในจังหวัดนครปฐม ด้านอัตราส่วนเงินออมต่อรายได้	77
ตารางที่ 4.16	ปัจจัยการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ที่มีผลต่อการบริหารการเงินส่วนบุคคลของครูในจังหวัดนครปฐม ด้านอัตราส่วนสินทรัพย์ต่อรายได้	78
ตารางที่ 4.17	ปัจจัยการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ที่มีผลต่อการบริหารการเงินส่วนบุคคลของครูในจังหวัดนครปฐม ด้านอัตราส่วนหนี้สินต่อรายได้	81

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 2.1 องค์ประกอบของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง.....	12
ภาพที่ 2.2 การตัดสินใจในกิจกรรมหลักและองค์ประกอบในการบริหารการเงินส่วนบุคคล ..	38
ภาพที่ 2.3 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	54
ภาพที่ 4.1 แนวทางการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารการเงินส่วนบุคคลของครูในจังหวัดนครปฐม	84

บทที่ 1

บทนำ

1. ความสำคัญและที่มาของปัญหาวิจัย

ปัจจุบันคนไทยมีรายจ่ายในชีวิตประจำวันเพิ่มขึ้น ทั้งรายจ่ายประจำจากสิ่งจำเป็นในการดำรงชีพ และรายจ่ายที่เกิดขึ้นจากการบริโภคอุปโภคสินค้าฟุ่มเฟือย ประกอบกับการขาดวินัยทางการเงิน และการบริหารการเงินส่วนบุคคลที่เหมาะสม ส่งผลให้หนี้สินของครัวเรือนไทยเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยสัดส่วนหนี้สินภาคครัวเรือนต่อ GDP เพิ่มขึ้นจากร้อยละ 63.3 ในปีพ.ศ.2553 เป็นร้อยละ 77.5 ในไตรมาสที่ 1 ปีพ.ศ.2556 (พลิชฐ์ โชติวัฒนกุล และชลิดา แท่งเพชร, 2556: 1) โดยมีจำนวนหนี้สินเฉลี่ย 104,571 บาทต่อครัวเรือนในปีพ.ศ. 2547 เพิ่มขึ้นเป็น 163,087 บาทต่อครัวเรือนในปีพ.ศ. 2556 (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2557) เช่นเดียวกับครูซึ่งเป็นบุคลากรทางการศึกษาที่จำเป็นต้องมีการใช้จ่าย ทั้งจากสิ่งจำเป็นในการดำรงชีวิต และรายจ่ายเพื่อยกระดับสถานภาพทางสังคม ส่งผลให้หนี้สินของครูที่มีอัตราเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องเช่นกัน ซึ่งจากการสำรวจข้อมูลหนี้สินครูใน ปี พ.ศ. 2548 พบว่า จากครูที่มีหนี้สิน 613,718 คน เป็นหนี้ในระบบ 115,626 คน มีหนี้สินรวม 230,890.74 ล้านบาท เฉลี่ยมีหนี้สินประมาณ 1.1 ล้านบาท และมีหนี้สินนอกระบบ 18,594.12 ล้านบาท (สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา, 2550) ทั้งนี้สาเหตุการเป็นหนี้ของครูมีหลายประการ ไม่ว่าจะเป็นการตกอยู่ในกระแสบริโภคนิยมที่กระตุ้นให้ครูต้องยกระดับการบริโภคของตนเองให้สูงขึ้น การส่งเสริมการกู้ยืมโดยหน่วยงานภาครัฐ เช่น สหกรณ์ออมทรัพย์ครู สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมสวัสดิการและสวัสดิภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา รวมทั้งครูบางส่วนมีความเชื่อว่าภาครัฐจะต้องเข้ามาช่วยแก้ไขหนี้สินของครู เพื่อไม่ให้ส่งผลกระทบต่อคุณภาพของการเรียนการสอน (วรากรณ์ สามโกเศศ, 2554: 6) จากปัญหาดังกล่าว ทำให้ผู้ที่เกี่ยวข้องหลายฝ่ายเริ่มตระหนักถึงผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นในอนาคตจากการเพิ่มขึ้นของหนี้สินของครู

ด้วยเหตุที่ ครูเป็นบุคลากรทางการศึกษาที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาประเทศ ครูมีหน้าที่ต้องรับผิดชอบในการจัดการเรียนการสอนให้แก่ผู้เรียน ให้เป็นทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณค่าต่อไปในอนาคต เมื่อครูมีความมั่นคงในชีวิต และมีขวัญกำลังใจในการทำงาน ส่งผลให้ครูสามารถเสียสละและอุทิศตนในการถ่ายทอดความรู้และเจตคติที่ดีให้แก่ผู้เรียนได้อย่างสมบูรณ์ ในทางตรงข้าม หากครูต้องประสบกับความไม่มั่นคงในชีวิต อันเนื่องมาจากปัญหาหนี้สินที่อาจเกิดจากค่าใช้จ่ายที่จำเป็นในครอบครัว เช่น ที่อยู่อาศัย ยานพาหนะ การศึกษาเล่าเรียนของบุตรหลาน การลงทุนประกอบอาชีพเสริม และหนี้สินบางส่วนอาจเกิดจากผลของการกระตุ้นจากสื่อและสังคม ให้มีการใช้จ่ายในสิ่งที่ไม่จำเป็น

รวมทั้งการขาดวินัยทางการเงิน ทำให้รายได้ที่มีอยู่ไม่เพียงพอกับรายจ่าย และก่อให้เกิดปัญหาหนี้สินจำนวนมาก จำเป็นต้องพึ่งพาแหล่งเงินกู้ทั้งในระบบและนอกระบบ และอาจส่งผลกระทบต่อคุณภาพการจัดการเรียนการสอนให้แก่ผู้เรียน (เจริญ ภูวจิตร, 2550: 32)

ภาครัฐจึงได้มีความพยายามในการดำเนินการแก้ไขปัญหานี้สินครมาอย่างต่อเนื่อง ได้แก่ โครงการเงินทุนหมุนเวียน เพื่อแก้ปัญหานี้สินชำระค่าครูโดยสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาร่วมกับธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ดำเนินการตั้งแต่ปี พ.ศ. 2540 โครงการพัฒนาชีวิตครู โดยมีกลุ่มข้าราชการครู กระทรวงศึกษาธิการและธนาคารออมสินเป็นผู้รับผิดชอบ โครงการเงินกู้สวัสดิการ ช.พ.ค. โดยมีสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมสวัสดิการและสวัสดิภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา (สกสค.) ธนาคารกรุงไทยและธนาคารออมสิน นอกจากนี้ กระทรวงศึกษาธิการยังได้กำหนดยุทธศาสตร์การแก้ปัญหานี้สินครูและบุคลากรทางการศึกษา โดยมีพันธกิจสำคัญคือการแก้ปัญหานี้สินครูอย่างเป็นระบบครบวงจร เน้นปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อให้การแก้ปัญหานี้สินครูได้ผลเป็นรูปธรรม มีแผนการพัฒนามูลฐานในสังกัดให้มีกลไกการประสานงาน การกำกับติดตาม การแก้ปัญหามีประสิทธิภาพ ซึ่งประกอบด้วย 5 ยุทธศาสตร์การแก้ปัญหานี้สินครูและบุคลากรทางการศึกษา ได้แก่ ยุทธศาสตร์ที่ 1 การสร้างวินัยทางการเงินและการดำรงชีวิต ยุทธศาสตร์ที่ 2 การปรับโครงสร้างหนี้ ยุทธศาสตร์ที่ 3 การลดรายจ่าย ยุทธศาสตร์ที่ 4 การพัฒนาวิชาชีพและการเพิ่มรายได้ ยุทธศาสตร์ที่ 5 การสร้างกลไกในการบริหารจัดการ โดยมีเป้าหมายแก้ปัญหานี้สินครู สร้างวินัยทางการเงินและการดำรงชีวิต การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมเพื่อนำไปสู่การวางแผนทางการเงินที่ดี (สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา, 2550: 58) แม้ว่าภาครัฐจะเข้ามาช่วยบรรเทาปัญหาจากการใช้จ่ายอย่างขาดวินัย ซึ่งสามารถทำให้ผู้เข้าร่วมโครงการของรัฐบางส่วนสามารถหลุดพ้นจากปัญหาทางการเงินของตนได้ แต่อย่างไรก็ตามยังมีครูบางกลุ่มที่ไม่สามารถแก้ปัญหานี้สินของตนเองได้ แสดงให้เห็นว่าปัญหานี้สินของครูไม่สามารถที่จะแก้ไขโดยภาครัฐแต่เพียงฝ่ายเดียว และไม่สามารถใช้วิธีการแก้ไขที่มีรูปแบบเดียว หากแต่จำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือจากครูในการแก้ปัญหานี้สินดังกล่าว และต้องอาศัยการตระหนักในวินัยทางการเงินและการจัดการหนี้สินของครู (สายพิน แก้วงามประเสริฐ, 2555: 5) แสดงให้เห็นว่าครูบางกลุ่มขาดความรู้ความเข้าใจในการบริหารการเงินส่วนบุคคล รวมทั้งไม่สามารถนำหลักของการบริหารการเงินส่วนบุคคลมาใช้

การประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นแนวทางหนึ่งที่จะนำไปสู่การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมทางการเงิน ทั้งในด้านการสร้างรายได้ การใช้จ่าย การออม สินทรัพย์ และหนี้สิน ที่ส่งผลให้ผู้ที่นำมาประยุกต์ใช้สามารถบริหารการเงินส่วนบุคคลได้อย่างเหมาะสม เนื่องจากเป็นปรัชญาที่ดำเนินอยู่บนทางสายกลางที่เหมาะสมกับคนทุกกลุ่ม ให้สามารถประยุกต์ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อนำไปสู่ความสมดุลและยั่งยืนในการบริหารการเงินได้ ด้วยการตัดสินใจในกิจกรรมหลักด้วยความมี

เหตุผล ความพอประมาณ และการมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี (ฉันทพงศ์ ทองภักดี, 2550: 8-15) โดยการสร้างความมั่นคงทางการเงินในครอบครัว จำเป็นต้องตั้งอยู่บนความพอประมาณ มีการสร้างภูมิคุ้มกันทางการเงินที่ต้องตั้งอยู่บนพื้นฐานของความมีเหตุผล โดยการใช้จ่ายเงินให้มีประโยชน์สูงสุดและต้องใช้จ่ายเงินอย่างคุ้มค่า รู้จักใช้เงินอย่างประหยัด และต้องนำความรู้และการบริหารการเงินที่มีความเหมาะสมมาพิจารณาประกอบ และเป็นไปตามเป้าหมายของชีวิตที่ตั้งไว้

จังหวัดนครปฐมเป็นจังหวัดในพื้นที่ปริมณฑลที่มีความเป็นเมืองสูง ส่งผลให้ครูจำเป็นต้องยกระดับฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมผ่านการบริโภคและการซื้อสินค้าและบริการ และอาจต้องก่อหนี้สินเพื่อนำมาใช้ในซื้อสินค้าและบริการเหล่านั้น ประกอบกับงานวิจัยของ เบญจวรรณ บุญคลี (2552) ที่ศึกษาพฤติกรรมการมีวินัยทางการเงินของครูในสังกัดเขตพื้นที่การศึกษา เขต 2 จังหวัดนครปฐม พบว่าครูส่วนใหญ่คือร้อยละ 56.8 มีหนี้สิน และส่วนใหญ่คือร้อยละ 21.4 ต้องชำระหนี้มากกว่าร้อยละ 31 ของเงินเดือน และยังมีวินัยทางการเงินอยู่ในระดับปานกลางเท่านั้น สะท้อนให้เห็นถึงสภาพปัญหาหนี้สินของครูในจังหวัดนครปฐมที่จำเป็นต้องมีแนวทางแก้ไขที่เหมาะสม ด้วยการเสนอแนวทางในการบริหารการเงินส่วนบุคคลตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งเป็นปรัชญาที่ตั้งอยู่บนทางสายกลางเพื่อให้ครูรวมถึงบุคคลทั่วไปสามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการบริหารการเงินส่วนบุคคล

ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารการเงินส่วนบุคคลของครูในจังหวัดนครปฐม รวมทั้งหาแนวทางในการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารการเงินส่วนบุคคลของครูในจังหวัดนครปฐม อันจะนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพชีวิตของครูต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการณ์รายได้ รายจ่าย เงินออม สินทรัพย์ หนี้สินของครูในจังหวัดนครปฐม
2. เพื่อศึกษาระดับการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของครูในจังหวัดนครปฐม
3. เพื่อศึกษาปัจจัยการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ที่มีผลต่อการบริหารการเงินส่วนบุคคลของครูในจังหวัดนครปฐม
4. เพื่อศึกษาแนวทางการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในการบริหารการเงินส่วนบุคคลของครูในจังหวัดนครปฐม

3. สมมติฐานการวิจัย

การประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมีผลต่อการบริหารการเงินส่วนบุคคล ด้านอัตราส่วนรายจ่ายต่อรายได้ อัตราส่วนเงินออมต่อรายได้ อัตราส่วนสินทรัพย์ต่อรายได้ และอัตราส่วนหนี้สินต่อรายได้ของครูในจังหวัดนครปฐม

4. ขอบเขตของการวิจัย

งานวิจัยนี้ได้ประยุกต์ใช้ระเบียบวิธีวิจัยที่ใช้ทั้งวิธีวิจัยเชิงปริมาณ (quantitative method) และวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (qualitative method) ร่วมกัน และเพื่อให้ผลการศึกษาเป็นไปตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้ ผู้วิจัยกำหนดขอบเขตของการวิจัย ดังนี้

1. ขอบเขตด้านประชากร ตัวอย่าง และผู้ให้ข้อมูลหลัก

1.1 ประชากร (population) ประชากรที่ใช้ในการวิจัยเป็นข้าราชการครูในจังหวัดนครปฐม จำนวน 4,826 คน (สำนักงานสถิติจังหวัดนครปฐม, 2556)

1.2 ตัวอย่าง (sample) ตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นข้าราชการครูในจังหวัดนครปฐมได้จากการคำนวณขนาดของตัวอย่างจากสูตรของเกรจซีและมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ได้ตัวอย่างจำนวน 400 คน และใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (simple random sampling)

1.3 ผู้ให้ข้อมูลหลัก (key informant) ผู้ให้ข้อมูลหลักในการสัมภาษณ์ระดับลึก (in depth interview) โดยการเลือกอย่างเจาะจง (purposive selection) ตามคุณสมบัติที่ผู้วิจัยกำหนด ประกอบด้วยครูในจังหวัดนครปฐมที่ประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารการเงินส่วนบุคคล 4 คน

2. ขอบเขตด้านตัวแปรที่ศึกษา

2.1 ตัวแปรอิสระ (independent variables) คือ ปัจจัยการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารการเงินส่วนบุคคลของครูในจังหวัดนครปฐม ประกอบด้วย ด้านความพอประมาณ ด้านความมีเหตุผล ด้านการมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ด้านเงื่อนไขความรู้ และด้านเงื่อนไขคุณธรรม

2.2 ตัวแปรตาม (dependent variables) คือ การบริหารการเงินส่วนบุคคลของครูในจังหวัดนครปฐม ด้านรายได้ ด้านรายจ่าย ด้านเงินออม ด้านสินทรัพย์ และด้านหนี้สิน ซึ่งประกอบด้วยอัตราส่วนรายจ่ายต่อรายได้ อัตราส่วนเงินออมต่อรายได้ อัตราส่วนสินทรัพย์ต่อรายได้ และอัตราส่วนหนี้สินต่อรายได้

3. ขอบเขตด้านพื้นที่ งานวิจัยนี้รวบรวมข้อมูลและศึกษาเฉพาะข้าราชการครูในจังหวัดนครปฐม

5. นิยามศัพท์เฉพาะ

การบริหารการเงินส่วนบุคคล หมายถึง กระบวนการโดยรวมในการวางแผนปฏิบัติสำหรับการบริหารจัดการการเงิน ภายใต้เงื่อนไขเฉพาะของแต่ละบุคคล โดยมีการนำไปปฏิบัติและปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้สามารถบรรลุเป้าหมายทางการเงินของครัวเรือนแต่ละคนในจังหวัดนครปฐม

ด้านรายได้ หมายถึง ผลตอบแทนของครัวเรือนในจังหวัดนครปฐม ซึ่งประกอบด้วย เงินเดือน เงินค่าตำแหน่ง รายได้จากการสอนพิเศษ รายได้จากอาชีพเสริม รายได้จากดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืม และรายได้จากการให้เช่าทรัพย์สิน

ด้านรายจ่าย หมายถึง รายจ่ายของครัวเรือนที่ประกอบด้วย รายจ่ายคงที่ ได้แก่ ค่าเช่าที่พักอาศัย ค่าผ่อนชำระเงินกู้ บ้าน/ที่ดิน ค่าผ่อนชำระเงินกู้ รถยนต์/รถกระบะ/รถมอเตอร์ไซด์ ค่าเบี้ยประกัน และรายจ่ายผันแปร เช่น ค่าอาหาร ค่าเครื่องแต่งกาย ค่ารักษาพยาบาล ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับยานพาหนะ ค่าบริการติดต่อสื่อสาร ค่าใช้จ่ายสำหรับการต่างๆ เป็นต้น

ด้านเงินออม หมายถึง เงินจากรายได้ที่หักค่าใช้จ่ายออกไป เพื่อนำไปจัดสรรต่อไปในอนาคต ประกอบด้วย เงินฝากสถาบันการเงิน เงินฝากสหกรณ์ และเงินฝาก กบข

ด้านสินทรัพย์ หมายถึง สิ่งที่มีมูลค่าและสามารถประเมินค่าเป็นตัวเงิน ซึ่งมีครุและครอบครัวเป็นเจ้าของหรือมีสิทธิครอบครองโดยถูกต้องตามกฎหมาย และอาจเป็นสิ่งที่มีตัวตนหรือไม่มีตัวตน รวมทั้งสังหาริมทรัพย์และอสังหาริมทรัพย์ก็ได้ ประกอบด้วย บัญชีเงินฝากบ้าน/ที่ดิน/สิ่งปลูกสร้าง รถยนต์/รถเพื่อการพาณิชย์/รถมอเตอร์ไซด์ หุ่น/กรรมกรรมประกันชีวิต/กองทุนรวม และของมีค่า

ด้านหนี้สิน หมายถึง ภาระหนี้ที่ค้างชำระของครัวเรือนหนี้สินในระยะสั้นและหนี้สินในระยะยาว ประกอบด้วย เงินกู้สหกรณ์ออมทรัพย์ เงินกู้ ช.พ.ค. เงินกู้จากธนาคารพาณิชย์ เงินกู้จากสถาบันการเงินที่ไม่ใช่ธนาคาร และเงินกู้นอกระบบ

การประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารการเงินส่วนบุคคล หมายถึง ปัจเจกบุคคลสามารถประยุกต์ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อนำไปสู่ความสมดุลและยั่งยืน ในการบริหารการเงินได้ ด้วยการตัดสินใจในกิจกรรมหลักด้วยความมีเหตุผล ความพอประมาณ และการมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี โดยทั้งหมดของการตัดสินใจอยู่บนเงื่อนไขว่า ปัจเจกบุคคลต้องมีความรู้ในการบริหารการเงินส่วนบุคคล และมีคุณธรรม

ด้านความพอประมาณ หมายถึง ความพอดีต่อความจำเป็นและเหมาะสมกับฐานะของตนเองในการบริหารการเงินส่วนบุคคล ทั้งการจัดสรรรายได้ให้สมดุลกับรายจ่าย การควบคุมการใช้จ่ายได้ตามแผนที่วางไว้ การออมเพียงพอสำหรับการใช้จ่ายในอนาคต การซื้อสินทรัพย์โดยใช้เงินออมมากกว่าเงินกู้ยืม และการก่อหนี้เพื่อสิ่งที่เป็นในการดำรงชีวิต

ด้านความมีเหตุผล หมายถึง การตัดสินใจในการบริหารการเงินส่วนบุคคลอย่างมีเหตุผลบนพื้นฐานของความถูกต้อง ความเป็นจริงตามหลักวิชาการ หลักกฎหมาย หลักศีลธรรม จริยธรรม และ

วัฒนธรรม และค่านิยมที่ดีงาม ทั้งการหารายได้เพิ่มด้วยวิธีการที่ไม่เสี่ยงเกินไป การตัดค่าใช้จ่ายที่ไม่จำเป็น การวางแผนในการออมเงิน การวิเคราะห์ความคุ้มค่าจากการลงทุนอย่างถูกหลักวิชาการและเหมาะสม และการวางแผนทางการเงินก่อนที่จะกู้ยืม

ด้านการมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี หมายถึง การเตรียมตัวในการบริหารการเงินส่วนบุคคลให้พร้อมรับผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงในด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรม เพื่อให้สามารถปรับตัวและรับมือได้อย่างทันที่ ทั้งการหลีกเลี่ยงการหารายได้ด้วยวิธีที่ไม่เชี่ยวชาญ การใช้จ่ายในการประกันชีวิตและสุขภาพ การมีเงินออมไว้ในวัยเกษียณ การประเมินความเสี่ยงจากการลงทุนและสามารถหาวิธีชำระหนี้ได้ หากมีปัญหาทางการเงิน

ด้านความรู้ หมายถึง การฝึกตนให้มีความรอบรู้ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารการเงินส่วนบุคคลอย่างรอบด้าน มีความรอบคอบ ระมัดระวังที่จะนำความรู้เหล่านั้น มาพิจารณาเชื่อมโยงกัน เพื่อประกอบการวางแผนและการดำเนินการทุกขั้นตอน ทั้งการพัฒนาความรู้และทักษะในการปฏิบัติงานเพื่อความก้าวหน้าในวิชาชีพ การศึกษาข้อมูลอย่างรอบคอบก่อนที่จะใช้จ่าย การศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับการออมเงินและอัตราดอกเบี้ย การมีความรู้เกี่ยวกับการลงทุนและการวางแผนทางการเงิน และการศึกษาเงื่อนไขการชำระหนี้และอัตราดอกเบี้ย ก่อนการกู้ยืม

ด้านเงื่อนไขคุณธรรม หมายถึง การเสริมสร้างพื้นฐานจิตใจของครูให้มีความซื่อสัตย์สุจริต รู้รักสามัคคี ไม่โลภ ไม่ตระหนี่ และรู้จักแบ่งปันให้ผู้อื่นในการบริหารการเงินส่วนบุคคล ทั้งการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพ การเอื้อเฟื้อ ช่วยเหลือและแบ่งปันแก่ผู้อื่น การจัดสรรเงินออม โดยไม่กระทบต่อการใช้ชีวิตประจำวัน มีการลงทุนอย่างไม่โลภ ซื่อสัตย์สุจริตและอดทนในการชำระหนี้

ครูในจังหวัดนครปฐม หมายถึง ข้าราชการครูในจังหวัดนครปฐม ที่สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสังกัดกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

6. ประโยชน์ที่ได้รับ

1. ทำให้ทราบสภาพการณ์เกี่ยวกับการบริหารการเงินส่วนบุคคล ด้านรายได้ ด้านรายจ่าย ด้านเงินออม ด้านสินทรัพย์ และด้านหนี้สิน ของครูในจังหวัดนครปฐม
2. ทำให้ทราบระดับการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของครูในจังหวัดนครปฐม
3. ทำให้ทราบปัจจัยด้านการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ที่ส่งผลต่อการบริหารการเงินส่วนบุคคลของครูในจังหวัดนครปฐม
4. ทำให้ทราบแนวทางการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในการบริหารการเงินส่วนบุคคลของครูในจังหวัดนครปฐม
5. ทำให้ครู บุคลากรทางการศึกษา และผู้ที่เกี่ยวข้องสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการบริหารการเงินส่วนบุคคลของตนเอง อันจะส่งผลดีต่อคุณภาพชีวิตและการปฏิบัติงาน

บทที่ 2

การทบทวนวรรณกรรม

การศึกษาวิจัย เรื่อง แนวทางการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารการเงินส่วนบุคคลของครูในจังหวัดนครปฐม ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสาระสำคัญของงานวิจัย เพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ชัดเจน ตรงประเด็น ผู้วิจัยจึงนำเสนอแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
2. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารการเงินส่วนบุคคล
3. แนวคิดเกี่ยวกับการประยุกต์ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กับการบริหารการเงินส่วนบุคคล
4. ข้อมูลเกี่ยวกับการเงินส่วนบุคคลของครู
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

หัวข้อนี้เป็นการนำเสนอเกี่ยวกับ ความหมายของเศรษฐกิจพอเพียง องค์ประกอบของเศรษฐกิจพอเพียง ฐานคิดของเศรษฐกิจพอเพียง และการประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิต เพื่อแสดงให้เห็นว่าปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในด้านความพอประมาณ ความมีเหตุผล และการมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ภายใต้อิทธิพลของความรู้และเงื่อนไขคุณธรรม สามารถนำมาปรับใช้ในการดำเนินชีวิตของครู

1.1 ความหมายของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

มีผู้ให้ความหมายของเศรษฐกิจพอเพียง และปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ไว้ดังนี้

ประเวศ วะสี (2541:3) กล่าวว่า ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง การมีจิตใจที่พอเพียง มีความวิริยะพอเพียง มีปัญญาพอเพียง มีวัฒนธรรมที่พอเพียง มีสิ่งแวดล้อมที่พอเพียง และมีความเอื้ออาทรต่อกัน

สุเมธ ดันติเวชกุล (2549: 286) กล่าวถึงความหมายของเศรษฐกิจพอเพียงว่า หมายถึง เศรษฐกิจที่สามารถอุ้มชูตัวเองได้ โดยต้องสร้างพื้นฐานทางเศรษฐกิจของตนเองให้ดีเสียก่อน คือตั้งตัวให้พอกินพอใช้ ไม่ใช่มุ่งหวังแต่จะทุ่มเทเพียงความเจริญ ยกกระตือรือร้นทางเศรษฐกิจให้รวดเร็วแต่เพียงอย่างเดียว

เพราะผู้ที่มิอาจชีพและฐานะเพียงพอที่จะพึ่งตนเอง ย่อมสามารถสร้างความเจริญก้าวหน้าและฐานะทางเศรษฐกิจขั้นที่สูงขึ้นไปตามลำดับต่อไปได้

ปรียานุช พินุลสรวุช (2549: 1) ให้ความหมายของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไว้ว่า เป็นแนวทางการดำเนินชีวิตและวิถีปฏิบัติ ที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมีพระราชดำรัสชี้แนะพสกนิกรชาวไทย และทรงเน้นย้ำแนวทางการพัฒนาที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของทางสายกลางและความไม่ประมาท โดยคำนึงถึงความพอประมาณ ความมีเหตุผล การสร้างภูมิคุ้มกันในตัว ตลอดจนใช้ความรู้และคุณธรรมเป็นพื้นฐานในการดำรงชีวิต การป้องกันให้รอดพ้นจากวิกฤตและสามารถดำรงอยู่ได้อย่างมั่นคง และยั่งยืนในกระแสโลกาภิวัตน์และความเปลี่ยนแปลงต่างๆ

สรุปได้ว่า ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงหมายถึง ปรัชญาที่ชี้ถึงแนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของสังคมไทย เพื่อให้เกิดความก้าวหน้าไปพร้อมกับความสมดุล พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงในกระแสโลกาภิวัตน์ โดยอาศัยหลักของความพอเพียงเป็นหลักคิดและหลักปฏิบัติในการดำเนินชีวิต

1.2 องค์ประกอบของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

หลังจากที่หน่วยงานต่างๆ ได้มีกิจกรรมเพื่อพยายามสร้างความเข้าใจและนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในแต่ละด้าน ปรากฏว่าเป็นการยากที่จะทำความเข้าใจกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง รวมถึงการนำมาประยุกต์ใช้ ในช่วงปี พ.ศ. 2544 - พ.ศ. 2546 จึงได้มีคณะทำงานด้านเศรษฐศาสตร์ ที่พยายามพัฒนารอบแนวคิดทางทฤษฎีเศรษฐศาสตร์ของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อให้มีความชัดเจนในความหมายของปรัชญา เพื่อการทำแผนและทำให้การดำเนินโครงการของหน่วยงานต่างมีทิศทางเดียวกัน สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติจึงได้ตั้งคณะทำงานโดยเชิญผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาต่างๆ ร่วมกันประมวลและกลั่นกรองพระราชดำรัสเกี่ยวกับการพัฒนาเศรษฐกิจ เพื่อสังเคราะห์ความหมายของเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ โดยเริ่มจากการศึกษาคำนิยามของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และใช้วิธีทางตรรกศาสตร์ที่เรียกว่าการจำแนกวิเคราะห์คำ (parsing) ในการทำความเข้าใจความเชื่อมโยงของแต่ละข้อความและประโยคที่อธิบายปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งทำให้ได้ข้อสรุปว่า ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีองค์ประกอบที่สามารถจำแนกได้เป็น 5 ส่วน ประกอบด้วย กรอบแนวคิด คุณลักษณะ คำนิยาม เงื่อนไข และแนวทางปฏิบัติและผลที่คาดว่าจะได้รับหรือเป้าหมาย มีรายละเอียด ดังนี้ (ปรียานุช พินุลสรวุช, 2554: 84-92; สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2550: 13-14)

1. กรอบแนวคิด มีลักษณะดังนี้

1.1 เป็นปรัชญาที่ชี้แนะแนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติตน (economic life guiding principles) ในทางที่ควรจะเป็น (secularized normative prescription) โดยมีพื้นฐานมาจากวิถีชีวิตดั้งเดิมของสังคมไทย (positive aspect) และตลอดระยะเวลาที่ผ่านมาได้มีการดำเนินโครงการพัฒนาที่

หลากหลายตามแนวพระราชดำริ เพื่อหาแนวทางและรูปแบบการพัฒนาที่สอดคล้องกับสถานการณ์ที่มีความเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วทั้งภายในและภายนอกประเทศ

1.2 เป็นปรัชญาที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้ตลอดเวลาทั้งอดีต ปัจจุบัน และอนาคต (timely/timeless) กล่าวคือ ได้มีพระราชดำรัสมาตั้งแต่ก่อนเกิดวิกฤตเศรษฐกิจในปี พ.ศ.2540 และสามารถใช้เป็นแนวทางการพัฒนาเพื่อก้าวออกจากวิกฤต และนำไปสู่การพัฒนาในอนาคตที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์

1.3 เป็นปรัชญาที่มีการเปลี่ยนแปลงกระบวนทัศน์ (paradigm shift) โดยมองว่าชุมชนและประเทศต่างๆ มีความเชื่อมโยงกันมากขึ้น ภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์และการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของเทคโนโลยี วัฒนธรรม และค่านิยมทางสังคม

2. คุณลักษณะ มีลักษณะดังนี้

2.1 เป็นปรัชญาที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้กับการปฏิบัติของประชาชน ในทุกระดับ (scalable) ทั้งระดับครอบครัว ระดับชุมชน และระดับรัฐ นอกจากนี้ยังสามารถใช้ได้กับคนทุกระดับทั้งประชาชน ผู้ประกอบการ นักวิชาการ และเจ้าหน้าที่ของรัฐ

2.2 เป็นปรัชญาที่มีแนวคิดทางสายกลาง (middle path) เป็นหัวใจสำคัญ (keyword) ที่นำมาใช้ในการบริหารและพัฒนาเศรษฐกิจ เพื่อให้ทันต่อโลกแห่งความเปลี่ยนแปลงในยุคโลกาภิวัตน์ โดยไม่ใช่ว่าปิดประเทศอย่างสิ้นเชิงหรือเปิดเสรีอย่างเต็มที่ โดยไม่มีการเตรียมความพร้อมของคนและสังคมในการเข้าสู่กลไกตลาดและไม่ใช่ว่าอยู่อย่างโดดเดี่ยว (independence) หรือ พึ่งพิงภายนอกหรือคนอื่นทั้งหมด (dependence) แต่เน้นความคิดและการกระทำที่จะพึ่งตัวเองเป็นหลัก (self-reliance) ก่อนที่จะไปพึ่งคนอื่น

3. หลักการของความพอเพียง ความพอเพียง (sufficiency) ประกอบด้วย 3 หลักการที่เป็นองค์รวม ประกอบด้วย

3.1 ความพอประมาณ หมายถึง ความพอดีต่อความจำเป็นและเหมาะสมกับฐานะของตนเอง สังคม สิ่งแวดล้อม รวมทั้งวัฒนธรรมในแต่ละท้องถิ่น ไม่มากเกินไป ไม่น้อยเกินไป และต้องไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น มีการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่เป็นทุนเดิมของตนเองหรือภายในท้องถิ่น ให้เกิดประโยชน์สูงสุด ก่อนที่จะแสวงหาทรัพยากร แหล่งทุน วัตถุดิบ หรือสิ่งของและบริการต่าง ๆ จากภายนอก จึงเป็นการใช้ทรัพยากรอย่างพอเหมาะพอควรกับภาวะทางเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม รวมทั้งวัฒนธรรมในและท้องถิ่น เป็นการส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาจากภายใน โดยสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชนท้องถิ่นก่อน แล้วจึงค่อยขยายเชื่อมโยงกับภายนอกอย่างเป็นขั้นตอนตามความจำเป็น ซึ่งการตัดสินใจว่าอยู่ในระดับพอประมาณนั้นจำเป็นต้องคำนึงถึงทรัพยากรที่มีอยู่และจำเป็นต้องใช้ โดยอาศัยความรู้ ความรอบคอบในการวางแผนตัดสินใจ และอยู่บนพื้นฐานของคุณธรรมด้วย เช่น ไม่

เปิดเผยตนเองและผู้อื่น ไม่ทำให้สังคมเดือดร้อน และไม่ทำลายธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม ตั้งมั่นอยู่บนพื้นฐานความซื่อสัตย์สุจริต

3.2 ความมีเหตุผล หมายถึง การตัดสินใจดำเนินการเรื่องต่าง ๆ อย่างมีเหตุผลบนพื้นฐานของความถูกต้อง ความเป็นจริงตามหลักวิชาการ หลักกฎหมาย หลักศีลธรรม จริยธรรม และวัฒนธรรม ค่านิยมที่ดีงาม โดยพิจารณาจากเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนคำนึงถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการกระทำนั้นๆ ทั้งในระยะสั้นและระยะยาว ทั้งต่อตนเองต่อผู้อื่นและส่วนรวมอย่างรอบคอบ การคิดพิจารณาแยกแยะให้เห็นถึงความเชื่อมโยงของเหตุปัจจัยต่าง ๆ อย่างต่อเนื่องเป็นระบบ จะช่วยให้บรรลุเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเช่นเดียวกันการวางแผนดำเนินการอย่างสมเหตุสมผลได้นั้นต้องอาศัยความรู้ มีความขยันหมั่นเพียรและความอดทนที่จะจัดเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบและแสวงหาความรู้ที่ถูกต้องอย่างสม่ำเสมอ มีความรอบคอบในการคิดพิจารณาตัดสินใจ โดยใช้สติ ปัญญา ด้วยความตั้งมั่นของจิตที่มีคุณภาพในทางที่ถูกที่ควร

3.3 การมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี หมายถึง การเตรียมตัวให้พร้อมรับผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงในด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรม เพื่อให้สามารถปรับตัวและรับมือได้อย่างทันที่ เนื่องจากสิ่งที่ทุกอย่างมีความไม่แน่นอนและเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ดังนั้น การที่จะทำอะไรก็ตามต้องไม่เสี่ยง ไม่ประมาท คิดถึงความเป็นไปได้ของสถานการณ์ที่อาจจะเกิดขึ้น และเตรียมตนเองและผู้ที่เกี่ยวข้องให้มีภูมิคุ้มกันที่จะคุ้มกันตัวเองได้ เตรียมวิธีการทำงานในรูปแบบที่พร้อมจะรับมือกับการเปลี่ยนแปลงสามารถดำเนินการกิจต่อไปได้ โดยไม่ต้องหยุดชะงักกลางคัน และทำให้การพัฒนาเป็นไปอย่างต่อเนื่องในระยะยาว

ทั้งสามองค์ประกอบดังกล่าว คือ ความพอประมาณ ความมีเหตุผล และการมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีนี้ หนึ่งมีความเป็นองค์รวมที่เกี่ยวเนื่องกัน ไม่สามารถแยกจากกันได้ เช่น การตัดสินใจในระดับของความพอประมาณนั้นต้องตั้งอยู่บนเหตุผลที่ถูกต้องตามตามความเป็นจริง และการมองเพื่อเหลือเพื่อขาด เพื่อพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ด้วยในขณะเดียวกันจึงจะเป็นความพอประมาณที่พอเพียง

4. เกื้อหนุนสำคัญ

เกื้อหนุนสำคัญเพื่อให้เกิดความพอเพียง การตัดสินใจและดำเนินกิจกรรมต่างๆ ต้องอาศัยทั้งเกื้อหนุนความรู้ และเกื้อหนุนคุณธรรม เป็นพื้นฐาน ดังนี้

4.1 เกื้อหนุนความรู้ ประกอบด้วย การฝึกตนให้มีความรอบรู้เกี่ยวกับวิชาการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างรอบด้าน มีความรอบคอบ ระมัดระวังที่จะนำความรู้เหล่านั้น มาพิจารณาเชื่อมโยงกัน เพื่อประกอบการวางแผนและการดำเนินการทุกขั้นตอน เนื่องจากความรู้เป็นองค์ประกอบสำคัญในการตัดสินใจอย่างถูกต้องและเป็นประโยชน์ จึงต้องมีการแสวงหาความรู้ เพิ่มพูนความรู้ จัดการความรู้ ต่อยอดความรู้ตลอดเวลาให้รู้เท่าทันโลก

4.2 เงื่อนไขคุณธรรม หมายถึง การเสริมสร้างพื้นฐานจิตใจของคนในชาติให้มีความซื่อสัตย์สุจริต รู้รักสามัคคี ไม่โลภ ไม่ตระหนี่ และรู้จักแบ่งปันให้ผู้อื่น ประกอบด้วย ด้านจิตใจ คือ การตระหนักในคุณธรรม รู้จักผิดชอบชั่วดี ซื่อสัตย์สุจริต ใช้สติปัญญาอย่างถูกต้องและเหมาะสมในการดำเนินชีวิต และด้านการกระทำ คือ มีความขยันหมั่นเพียร อดทน ไม่โลภ ไม่ตระหนี่ รู้จักแบ่งปัน และรับผิดชอบในการอยู่ร่วมกับผู้อื่น

จากคำนิยามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ได้ให้ข้อคิดที่สำคัญถึงเงื่อนไขหลักที่จะช่วยทำให้การตัดสินใจและการกระทำเป็นไปอย่างพอเพียง นั่นคือ จะต้องอาศัยทั้งความรู้และคุณธรรมของคนเป็นพื้นฐานที่สำคัญในการที่จะทำให้สามารถวางแผนหรือปฏิบัติการอย่างพอเพียงได้ กล่าวคือ หากขาดคุณธรรมเป็นพื้นฐานของจิตใจและขาดการใช้ความรู้ด้วยความรอบรู้ รอบคอบ ระมัดระวังแล้ว การตัดสินใจและการกระทำต่างๆ จะไม่สามารถเป็นไปอย่างพอเพียงได้

5. เป้าหมายและผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้น

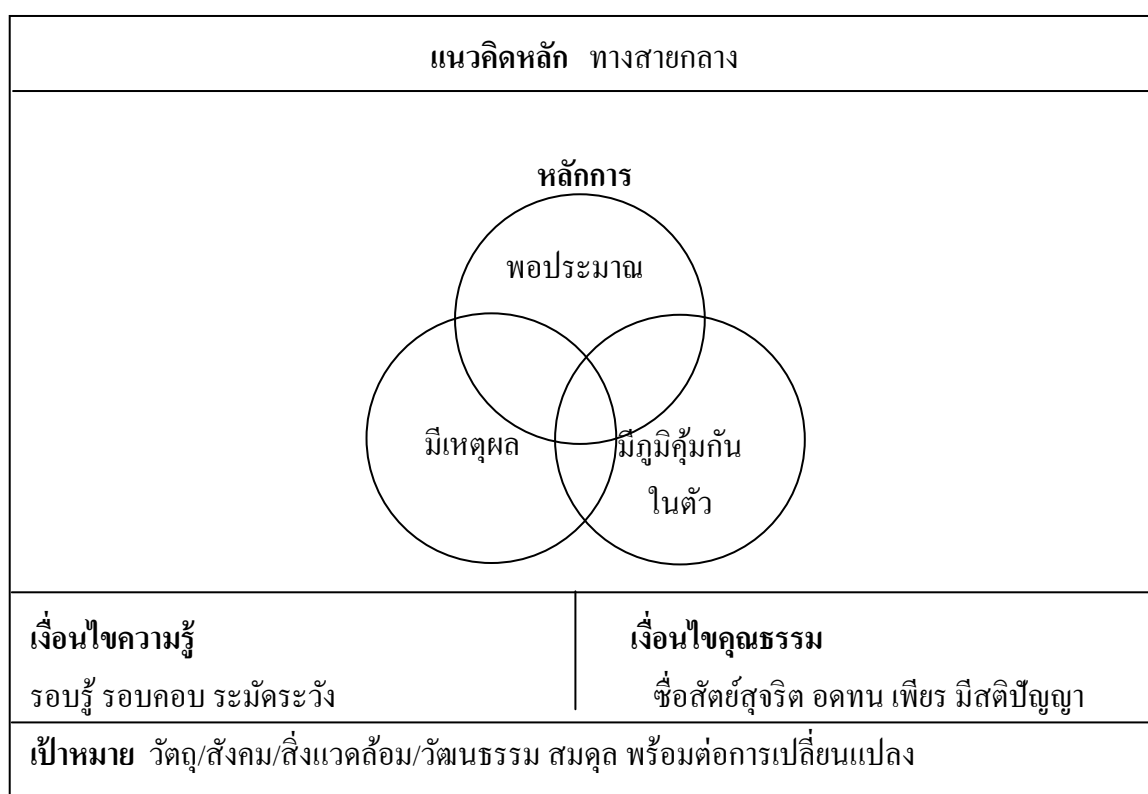
แนวทางปฏิบัติในการนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินชีวิต คือ การทำให้เกิดทั้งวิถีการพัฒนา (development path) และผลของการพัฒนา (development goal) ที่สมดุล (balance) และพร้อมรับการเปลี่ยนแปลง (internal consistency between means and ends) กล่าวคือ การพัฒนาที่สมดุล (balance) และการพร้อมรับการเปลี่ยนแปลง (re silience) ในทุกด้าน ทั้งด้านวัตถุหรือเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรม โดยมุ่งผลทั้งในระยะสั้นและระยะยาวให้รอดพ้นจากภัยและวิกฤตในแต่ละช่วงเวลา เพื่อความมั่นคง (security) และความยั่งยืนของการพัฒนา (sustainability)

ความพอเพียงจึงเป็นทั้งวิธีการ (means) ในการบริหารจัดการกระบวนการ (process management) ที่คำนึงถึงความพอประมาณอย่างเป็นเหตุเป็นผล เพื่อให้เกิดความสมดุลทั้งในระหว่างกระบวนการและผลที่เกิดขึ้น (ends) และเป็นการบริหารจัดการที่คำนึงถึงการสร้างภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี เพื่อสามารถพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงได้อย่างเหมาะสมกับสถานการณ์ สิ่งที่สำคัญอย่างมากเกี่ยวกับเป้าหมายของความสมดุลและพร้อมรับการเปลี่ยนแปลง ตามความหมายของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง คือ การพัฒนาในแต่ละขั้นตอนนี้จำเป็นต้องคำนึงถึงองค์ประกอบของการพัฒนาใน 4 ด้าน ได้แก่ วัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรม อย่างเป็นองค์รวม คือ ไม่แยกส่วน และเชื่อมโยงสัมพันธ์กันอย่างเป็นเหตุเป็นผลทั้ง 4 มิติ ซึ่งเป็นทั้งปัจจัยที่ใช้ในการดำเนินชีวิต กระบวนการผลิตและบริการ และในขณะเดียวกันก็เป็นปัจจัยที่ได้รับผลกระทบจากการพัฒนาในคราวเดียวกัน

จากองค์ประกอบของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงข้างต้น คณะทำงานได้สรุปเป็นหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และได้รับพระบรมราชานุญาตใช้เป็นกรอบในการจัดทำแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 9 โดยมีเนื้อหาดังนี้

ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นปรัชญาชี้ถึงแนวการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชนในทุกระดับตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชน จนถึงระดับรัฐทั้งในการพัฒนาและบริหารประเทศให้ดำเนินไปในทางสายกลาง โดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจเพื่อให้ก้าวทันต่อโลกยุคโลกาภิวัตน์ ความพอเพียง หมายถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล รวมถึงความจำเป็น ที่จะต้องมีระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีพอสมควร ต่อการมีผลกระทบใดๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายใน ทั้งนี้ จะต้องอาศัยความรอบรู้ ความรอบคอบ และความระมัดระวังอย่างยิ่งในการนำวิชาการต่างๆ มาใช้ในการวางแผนและการดำเนินการทุกขั้นตอน และขณะเดียวกันจะต้องเสริมสร้างพื้นฐานจิตใจของคนในชาติ โดยเฉพาะประชาชน ผู้ประกอบการ นักวิชาการ และเจ้าหน้าที่ของรัฐ ให้มีสำนึกในคุณธรรมความซื่อสัตย์สุจริตและให้มีความรอบรู้ที่เหมาะสม ดำเนินชีวิตด้วยความอดทน ความเพียร มีสติปัญญา และความรอบคอบ เพื่อให้สมดุลและพร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและกว้างขวางทั้งด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมจากโลกภายนอกได้เป็นอย่างดี

จากคำอธิบายข้างต้น สามารถนำมาแสดงได้ดังภาพที่ 2.1

ภาพที่ 2.1 องค์ประกอบของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

จะเห็นได้ว่า ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นปรัชญาที่เป็นทั้งแนวคิด หลักการ และแนวทางปฏิบัติตนของแต่ละบุคคลและองค์กร โดยคำนึงถึงความพอประมาณกับศักยภาพของตนเองและ

สภาวะแวดล้อม ความมีเหตุมีผลที่ถูกต้องตามความเป็นจริง และการมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัวเอง คือ ไม่ประมาทในการดำเนินชีวิต โดยใช้ความรู้อย่างถูกหลักวิชาการ ด้วยความรอบคอบและระมัดระวัง ควบคู่ไปกับการมีคุณธรรม คือ รู้จักแยกแยะผิดชอบชั่วดี ละอายที่จะทำความชั่ว เกรงกลัวต่อผลจากการกระทำที่ไม่ถูกต้องตามทำนองคลองธรรม ไม่เบียดเบียนผู้อื่นหรือสังคม มีการแบ่งปันช่วยเหลือเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่แก่ผู้อื่น เห็นความสำคัญของการร่วมมือปรองดองกันในสังคม ซึ่งจะช่วยเสริมสร้างสายใยเชื่อมโยงคนในภาคส่วนต่าง ๆ ของสังคมเข้าด้วยกัน ร่วมสร้างสรรค์พลังในทางบวกอย่างรู้รักสามัคคี นำไปสู่การพัฒนาและความเจริญก้าวหน้าที่สมดุลและยั่งยืน พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงภายในกระแสโลกาภิวัตน์ ไม่ว่าจะเป็นการเปลี่ยนแปลงทางด้านวัตถุ ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม ด้านชุมชน ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และด้านวัฒนธรรม ความเชื่อ และค่านิยม

1.3 ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในมิติเศรษฐศาสตร์

ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงได้รับการนำมาประยุกต์ใช้กับภาคส่วนต่างๆ ในสังคม รวมทั้งการนำมาประยุกต์ใช้มิติทางวิชาการ ซึ่งทำให้เกิดคำถามว่าแนวทางของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงนั้นดำเนินอยู่ในกรอบแนวคิดของวิชาเศรษฐศาสตร์เท่านั้นหรือไม่ และปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงนั้นสอดคล้องหรือขัดแย้งกับทฤษฎีทางเศรษฐศาสตร์กระแสหลักหรือเศรษฐศาสตร์ทุนนิยม ที่เน้นระบบตลาดหรือไม่อย่างไร ซึ่งปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในมุมมองของนักเศรษฐศาสตร์ มีความสัมพันธ์กับมิติทฤษฎีทางเศรษฐศาสตร์และการพัฒนา ดังนี้

1. ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในมุมมองของนักเศรษฐศาสตร์

นักเศรษฐศาสตร์มีมุมมองที่แตกต่างกัน เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับแนวคิดเศรษฐศาสตร์ ซึ่งสามารถแบ่งได้เป็น 3 กลุ่ม ดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ, 2542: 20-31)

กลุ่มที่หนึ่ง เป็นกลุ่มที่อธิบายว่าปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นแนวความคิดที่เหนือกว่าแนวคิดเศรษฐศาสตร์ โดยเศรษฐกิจพอเพียงหมายถึงการลดความอยากลงมาสู่ระดับที่พึงตนเองได้ และเป็นการประยุกต์หลักศาสนา และภูมิปัญญาเข้ามาเป็นทุนทางสังคมในการพัฒนาประเทศ เป็นการสร้างความสุขจากการมี การแบ่งปัน การให้ การลดความอยาก และการสร้างความสุขจากความสัมพันธ์กับทั้งระบบสังคม ซึ่งมีใช้ความสุขเฉพาะปัจเจกชนที่มีแต่ความต้องการไม่สิ้นสุด (unlimited demand) ตามแนวคิดพื้นฐานทางเศรษฐศาสตร์ที่จะไม่ทำให้บรรลุความพอเพียง ตามหลักความพอประมาณของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงได้

กลุ่มที่สอง เป็นกลุ่มที่อธิบายว่าปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมีความหมายเทียบเคียงกับแนวคิดเศรษฐศาสตร์ในบางด้าน โดยเสนอว่า ความพอประมาณในองค์ประกอบของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีความหมายใกล้เคียงกับดุลยภาพ (equilibrium) ในทางเศรษฐศาสตร์ โดยเป็นดุลย

ภาพที่มีความเป็นพลวัต (dynamics) คือ มีการปรับตัวตามสถานการณ์และความเหมาะสมของแต่ละบุคคล ส่วนการมีภูมิคุ้มกันในองค์ประกอบของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีความหมายใกล้เคียงกับการลดความเสี่ยงจากความไม่แน่นอนตามแนวคิดทางเศรษฐศาสตร์ และต้องอาศัยการพึ่งตนเอง สติความรู้ และความเพียรในการลดความเสี่ยงให้เกิดความพอดี

กลุ่มที่สาม เป็นกลุ่มที่อธิบายว่าปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมีความสอดคล้องกับข้อสมมติหลักในการตัดสินใจตามแนวคิดเศรษฐศาสตร์กระแสหลักเป็นอย่างดี เช่น พฤติกรรมของมนุษย์ในการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจภายใต้ข้อจำกัดของรายได้ (budget constraint) และแนวทางการจัดการความเสี่ยง (risk management) ซึ่งเป็นการรักษาสมดุลระหว่างการแลกเปลี่ยนและประสิทธิภาพ ให้มีการกระจายความเสี่ยงอย่างสมดุล ซึ่งสอดคล้องกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ที่มีเป้าหมายในการพึ่งตนเองและลดการพึ่งพาภายนอก ซึ่งจะสามารถลดความเสี่ยงลง แม้ว่าอาจสูญเสียประโยชน์จากการมีประสิทธิภาพการผลิต ดังนั้น ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงจึงมุ่งเน้นการรักษาสมดุลของความเสี่ยง

จะเห็นได้ว่า นักเศรษฐศาสตร์ทั้ง 3 กลุ่มให้ความเห็นที่สอดคล้องกันว่า ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงนั้นสามารถประยุกต์รวมกันกับแนวคิดทางเศรษฐศาสตร์กระแสหลัก เพียงแต่ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงจะเป็นการเน้นการมีเหตุผล และมีคุณธรรมของการแสวงหาความสุขของมนุษย์ เพื่อให้เกิดระดับความสุขที่มีความพอดีที่เกิดจากพฤติกรรมที่เหมาะสม (optimum behavior) มากกว่าการแสวงหาความพอใจสูงสุด (maximize utility) ตามแนวคิดเศรษฐศาสตร์กระแสหลัก และปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมิได้เป็นเรื่องของปัจจัยทางเศรษฐกิจเท่านั้น หากแต่เป็นเรื่องของภูมิปัญญา ศาสนาและวิถีชีวิตที่ดีงามเป็นหลักด้วย

2. ความสัมพันธ์ระหว่างปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับทฤษฎีทางเศรษฐศาสตร์

ด้วยเหตุที่ ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสามารถประยุกต์รวมกันกับแนวคิดทางเศรษฐศาสตร์ ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับทฤษฎีทางเศรษฐศาสตร์จึงมีความสัมพันธ์กันในประเด็นต่างๆ ดังนี้ (ธันวา จิตต์สงวน, 2550: 48-51)

1. ความรู้ทางเศรษฐศาสตร์กระแสหลัก ส่วนใหญ่จะมีรากฐานความคิดมาจากปรัชญาการศึกษาตะวันตก โดยมีระบบเศรษฐกิจทุนนิยมแบบมีระบบตลาดเสรีเป็นศูนย์กลาง (market-centered capitalism) ที่มีกลไกในระบบตลาด การแข่งขัน และแรงจูงใจด้านราคา เป็นปัจจัยขับเคลื่อนที่สำคัญ

ส่วนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นการผสมผสานปรัชญาในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมในมิติใหม่ทางเศรษฐศาสตร์ เป็นการถ่วงดุลทางความคิดครั้งสำคัญที่ทำให้สังคมต้องหันกลับมาใช้สติปัญญาและเหตุผลเพื่อการตัดสินใจอย่างสมดุลมากขึ้น ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในมิติของวิชาเศรษฐศาสตร์นั้น จึงสามารถนำไปประยุกต์ใช้ครอบคลุมได้ตั้งแต่มีติเศรษฐศาสตร์จุลภาค (Microeconomics) เช่น การบริโภค การผลิต การตัดสินใจ ความพอใจ ไปจนถึงมีติเศรษฐศาสตร์มห

ภาค (Macroeconomics) เช่น การวางแผน การพัฒนา การลงทุน การออม การเงินการคลัง และการค้า การส่งออก

2. ความรู้ทางเศรษฐศาสตร์กระแสหลักจะเน้นระบบตลาดและกลไกราคา ส่วนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงจะมีมิติของการพัฒนาคุณภาพชีวิตบุคคล และสังคมสอดแทรกอยู่อย่างเป็นองค์รวม ดังจะเห็นได้จากเงื่อนไขของการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงว่า จำเป็นต้องมีการใช้ความรู้ รอบคอบ ระมัดระวังในทุกเรื่องที่ใช้ อีกทั้งต้องมีคุณธรรมกำกับเป็นแนวทางอยู่ตลอดเวลา คำนึงถึงความซื่อสัตย์ สุจริต โปร่งใส ยุติธรรม และความไม่โลภ กล่าวได้ว่า ยังมีประเด็นการพัฒนาอีกหลากหลาย ที่ไม่ได้รวมอยู่ในกระบวนการคิดของทฤษฎีเศรษฐศาสตร์กระแสหลัก เนื่องจากเป็นคุณค่าที่ไม่ผ่านระบบตลาด (non-market values) ซึ่งไม่สามารถนำไปรวมไว้ในระบบตลาดและราคาได้โดยตรง แต่จะต้องนำมาพิจารณาไว้ในกรอบของการพัฒนาบนฐานความรู้แบบองค์รวม (integrated knowledge-based development) และตามกรอบการนำทางของระบบคุณธรรม (morality-led development) ซึ่งเป็นแนวทางการพัฒนาตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

3. ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ได้ก้าวพ้นกรอบความคิดแบบปรัชญาของตะวันตกที่มีลักษณะเป็นเอกนิยม (unitary) และทวินิยม (duality) หากแต่เป็นลักษณะพหุนิยม (plurality) ที่ยอมรับการดำรงอยู่ร่วมกันของสิ่งที่แตกต่าง โดยไม่เป็นจำเป็นต้องขัดแย้งกัน ทั้งยังเชื่อมโยงภูมิคติของวิถีชีวิตเข้าด้วยกัน เป็นแนวทางบูรณาการและเป็นพลวัตอีกด้วย องค์ประกอบต่างๆ ในวิถีชีวิต ที่รวมอยู่ในปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ได้แก่ ความยุติธรรม มนุษยธรรม ค่านิยม ความเชื่อ ความคิด ศาสนา คุณค่าทรัพยากรสิ่งแวดล้อม การแบ่งปัน เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ เอื้ออาทรต่อกัน การอนุรักษ์วัฒนธรรม ประเพณี ภูมิปัญญาที่สั่งสม ความโปร่งใสตรวจสอบได้ และความรับผิดชอบต่อสังคม

4. ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นนวัตกรรมทางความคิด ที่มีความสำคัญต่อความรู้ด้านเศรษฐศาสตร์ คือการปรับเปลี่ยนเป้าหมายสุดท้ายของกระบวนการทางเศรษฐศาสตร์ในการแสวงหาความสมดุล (equilibrium) จากเป้าหมายแห่งการมุ่งหาความสูงสุด (maximization) ของความพอใจหรือผลกำไรที่เกิดขึ้น หรือการพยายามสร้างต้นทุนที่เกิดขึ้นให้ต่ำที่สุด (minimization) มาเป็นการสร้างเป้าหมายแห่งความเหมาะสม (optimization) ซึ่งนับว่าเป็นจุดสมดุลที่ดีกว่าในแง่ของความพอเพียงจากความมั่นคงและยั่งยืน ที่สังคมจะได้รับบนพื้นฐานการพิจารณาแบบองค์รวม ครอบคลุมปัจจัยทุกด้านที่เกี่ยวข้องทางด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม มนุษยธรรม ศาสนา และสิ่งแวดล้อม โดยมีการบริหารความเสี่ยง อันอาจเกิดจากปัจจัยทั้งภายในและภายนอกของแต่ละระดับ

สรุปได้ว่า ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นการผสมผสานปรัชญาการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมในมิติใหม่ทางเศรษฐศาสตร์ เพื่อให้คนในสังคมใช้สติปัญญาและเหตุผลเพื่อการตัดสินใจอย่างสมดุลมากขึ้น ทั้งการตัดสินใจในการดำเนินชีวิต รวมทั้งการตัดสินใจในการวางแผนทางการเงินของตนเองและครอบครัว

2. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารการเงินส่วนบุคคล

เนื้อหาส่วนนี้เป็นการนำเสนอความหมายของการบริหารการเงินส่วนบุคคล ความสำคัญของการบริหารการเงินส่วนบุคคล องค์ประกอบของการวางแผนทางการเงิน กระบวนการวางแผนทางการเงิน ทฤษฎีการวางแผนทางการเงิน เพื่อแสดงให้เห็นว่าการบริหารการเงินส่วนบุคคลที่เหมาะสมเป็นเงื่อนไขสำคัญของการดำเนินชีวิตของครู

2.1 ความหมายของการวางแผนการเงินส่วนบุคคล

ฮอลล์แมน และโรเซนบลูม (Hallman and Rosenbloom, 2000) ให้ความหมายของการวางแผนการเงินส่วนบุคคลว่า เป็นกระบวนการประเมิน สรรค์สร้าง และนำแผนทางการเงินของแต่ละบุคคลไปปฏิบัติเพื่อให้เกิดความสำเร็จตามเป้าหมายทางการเงินตามเป้าหมายทางการเงินที่แต่ละบุคคลต้องการให้บรรลุภายใต้เงื่อนไขเฉพาะของแต่ละบุคคล

เซง และคณะ (Cheng et.al., 2009) ให้ความหมายของการวางแผนการเงินส่วนบุคคลว่าเป็นกระบวนการประเมินความต้องการของบุคคล โดยครอบคลุมถึงเรื่องการวางแผนการบริโภค การวางแผนภาษี การวางแผนประกันภัย การวางแผนการลงทุน การวางแผนเกษียณอายุ และการวางแผนมรดก โดยอาศัย 6 ขั้นตอนในการบรรลุเป้าหมายทางการเงินของบุคคล ซึ่ง 6 ขั้นตอน คือ การกำหนดเป้าหมาย การรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล การจัดทำแผนการเงิน การปฏิบัติตามแผนการเงิน และการทบทวนตรวจสอบแผนการเงิน

คณะกรรมการมาตรฐานรับรองการวางแผนทางการเงิน (The Certified Financial Planner Board of Standards, 2014) ได้ให้ความหมายของการวางแผนการเงินส่วนบุคคล (Personal financial planning) ว่า เป็นการทำให้บรรลุวัตถุประสงค์ในการดำเนินชีวิต (life goals) ของบุคคล โดยผ่านการบริหารและการวางแผนการเงินซึ่งถูกออกแบบมาของแต่ละบุคคล และเกี่ยวข้องตั้งแต่การรวบรวมข้อมูลทางการเงินของบุคคล กำหนดวัตถุประสงค์ และเกี่ยวข้องกันตั้งแต่การรวบรวมข้อมูลทางการเงินของบุคคล กำหนดวัตถุประสงค์ ตรวจสอบฐานะทางการเงินในปัจจุบัน กำหนดกลยุทธ์และแผนการเงินเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ในอนาคต

สรุปได้ว่า การวางแผนการเงินส่วนบุคคล เป็นกระบวนการโดยรวมในการวางแผนปฏิบัติในการบริหารจัดการการเงิน ภายใต้เงื่อนไขเฉพาะของแต่ละบุคคล โดยมีการนำไปปฏิบัติและปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้สามารถบรรลุเป้าหมายทางการเงินของแต่ละบุคคล

2.2 วัตถุประสงค์ของการวางแผนการเงินส่วนบุคคล

การวางแผนการเงินส่วนบุคคลมีวัตถุประสงค์ดังนี้ (รัชนีกร วงศ์จันทร์, 2555: 5-6)

1. เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้อง เหมาะสมในการจัดการบริหารด้านการเงินส่วนบุคคล รู้และเข้าใจบทบาทหน้าที่ของเงินในระบบเศรษฐกิจ รู้และเข้าใจผลิตภัณฑ์ทางการเงิน ตลอดจนการบริหารทางการเงินที่เกี่ยวข้องกับการเงินส่วนบุคคล เช่น เงินสด เช็ค บัตรเดบิต บัตรเครดิต สินเชื่อ และบริการทางการเงินใหม่ๆ เช่น บริการธนาคารทางโทรศัพท์ (tele-banking) หรือการดำเนินธุรกิจการค้าบนอินเทอร์เน็ต (e-commerce) เพื่อให้สามารถตัดสินใจทางการเงินในการดำเนินชีวิตได้อย่างเหมาะสม
2. เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการบริหารการเงินส่วนบุคคล รู้และเข้าใจแนวคิด รู้หา รู้เก็บ รู้ใช้ และรู้ขายดอกผล ซึ่งจะช่วยให้บรรลุเป้าหมายทางการเงินที่ตั้งไว้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงการเพิ่มขีดความสามารถทางการเงินในการดำเนินชีวิตประจำวัน และการแก้ปัญหาทางการเงินที่เกิดขึ้นได้อย่างเหมาะสม
3. เพื่อสร้างสำนึกรับผิดชอบทางการเงิน สามารถรับผิดชอบในการจัดหาเงิน การใช้จ่ายอย่างเหมาะสมคุ้มค่า และมีจริยธรรมรับผิดชอบต่อตนเอง ครอบครัว สังคม ประเทศชาติ รวมทั้งเข้าใจผลกระทบอันเกิดจากการละเลยในการวางแผนการเงินส่วนบุคคลที่มีต่อระบบเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม
4. เพื่อให้รู้วิธีการบริหารและการจัดการเงิน รู้และสามารถปฏิบัติตามแผนการจัดสรรทรัพยากรอย่างเหมาะสมกับสถานการณ์ของสถานะของแต่ละบุคคลในการจัดหาเงิน การออม การใช้จ่าย การลงทุน โดยการวิเคราะห์เปรียบเทียบผลตอบแทนและผลการทบของทางเลือกต่างๆ

2.3 ความสำคัญของการวางแผนการเงินส่วนบุคคล

เนื่องจากการเงินส่วนบุคคลเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน และมีความสำคัญต่อบุคคลทุกช่วงอายุ ดังนั้นแต่ละคนจึงควรต้องมีการวางแผนทางการเงินซึ่งถือว่าเป็นกิจกรรมที่เกิดขึ้นตลอดช่วงชีวิต การวางแผนทางการเงินควรมีบทบาทสำคัญที่ทำให้เกิดความมั่นคงทางการเงิน ความมั่นคงในการดำเนินชีวิต และการมีอิสรภาพทางการเงินในอนาคตตลอดจนสามารถตอบสนองเป้าหมายที่แต่ละบุคคลต้องการได้ อันจะนำมาซึ่งความมั่นคงของครอบครัว สังคม และประเทศชาติ ซึ่งสรุปความสำคัญของการวางแผนการเงินส่วนบุคคลดังนี้ (รัชนีกร วงศ์จันทร์, 2555: 7-8)

1. การสร้างความมั่นคง มั่นคงให้กับชีวิตของบุคคลและครอบครัว การวางแผนการเงินส่วนบุคคลเป็นแนวทางในการวางแผนอย่างถูกต้องและเหมาะสมในการจัดหาเงิน การเก็บออม การบริหารรายจ่าย และการนำเงินไปลงทุน ซึ่งจะช่วยให้เกิดความมั่นคงทางการเงินและความมั่นคงในชีวิตอันนำมาซึ่งความสุขในการดำเนินชีวิตของบุคคลและครอบครัว เช่น บุคคลมีวิธีการหารายได้ที่ดีถูกต้อง

และเหมาะสมกับความสามารถของตัวเอง มีวินัยการออมอย่างสม่ำเสมอ รู้จักควบคุมรายจ่ายทำให้มีเงินออมเพิ่มขึ้น และมีการวางแผนทางการเงินที่มีประสิทธิภาพ สร้างผลตอบแทนได้สูงขึ้น ตลอดจนรู้จักวางแผนป้องกันความเสี่ยงสำหรับชีวิตและทรัพย์สิน โดยการวางแผนประกันภัยเพื่อรับรองเหตุการณ์ที่ไม่คาดคิด อีกทั้งมีการวางแผนภาษีเพื่อลดภาระค่าใช้จ่ายลง นอกเหนือจากนี้ยังมีการเตรียมเงินไว้ใช้สำหรับวัยเกษียณอย่างเพียงพอไม่เป็นภาระแก่ลูกหลานหรือผู้อื่น และเตรียมแผนการส่งมอบมรดกให้รุ่นลูกหลาน หากทำได้อย่างที่กล่าวมานี้ ก็จะส่งผลให้บุคคลมีความมั่งคั่ง มั่นคง และมีความสุขในชีวิต

2. ตอบสนองความต้องการและเป้าหมายเฉพาะของแต่ละบุคคล การวางแผนการเงินที่ดีจะมีการปฏิบัติตามแผนการเงินที่ได้วางไว้ จะช่วยให้บุคคลบรรลุเป้าหมายที่ต้องการได้ เช่น วางแผนการเงินสำหรับการศึกษาต่อ วางแผนการเงินสำหรับซื้อบ้านหรือซื้อรถ วางแผนการเงินสำหรับการแต่งงาน วางแผนการเงินสำหรับวัยเกษียณอายุ เป็นต้น

3. สร้างบุคลากรที่มีความรู้ทางด้านการวางแผนการเงินส่วนบุคคล การศึกษาการวางแผนการเงินส่วนบุคคลจะก่อให้เกิดบุคลากร ที่มีความรู้ความชำนาญทางด้านการวางแผนการเงินส่วนบุคคล (personal financial planner) ซึ่งสามารถให้คำแนะนำและช่วยวางแผนทางการเงินให้แก่บุคคลอื่นที่ต้องการความช่วยเหลือได้อย่างเหมาะสม

4. เป็นรากฐานเสริมความมั่งคั่งทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ เมื่อบุคคลสามารถวางแผนการเงินและนำไปปฏิบัติจนบรรลุเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้ ทำให้มีสุขภาพทางการเงินที่ดี มีความมั่งคั่งและมั่นคงในการดำเนินชีวิตไม่ก่อให้เกิดภาระสังคม เพราะทุกคนรู้จักหา รู้จักออม รู้จักใช้ รู้จักขยายดอกผล เกิดการลงทุนสร้างความเติบโตให้กับระบบเศรษฐกิจ และเมื่อมีเพียงพอสำหรับตนเอง และก็รู้จักแบ่งปันให้กับสังคม ไม่ก่อปัญหาความยากลำบากทางด้านการเงินในสังคม จะส่งผลให้ประเทศชาติมีความมั่นคงอย่างยั่งยืนตลอดไป

2.4 ขอบเขตของการวางแผนการเงินส่วนบุคคล

การวางแผนทางการเงินส่วนบุคคลครอบคลุมถึงการจัดการการเงินของบุคคล ดังนี้ (รัชนิกร วงศ์จันทร์, 2555: 9-10)

1. การวางแผนการบริโภคและอุปโภคที่มีประสิทธิภาพ (consumption planning) เริ่มต้นจากการมีงานอาชีพที่เหมาะสมเพื่อสร้างรายได้ที่มั่นคง รู้จักเก็บออมควบคุมค่าใช้จ่ายทั้งบริโภคและอุปโภค บริหารรายได้และรายจ่ายอย่างมีประสิทธิภาพซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นของการสร้างความมั่งคั่งและมั่นคงทางการเงินแก่ตนเองและครอบครัว

2. การบริหารความเสี่ยงและการวางแผนประกันภัย (insurance planning) เป็นการสร้างความมั่งคั่งให้กับชีวิตและทรัพย์สินให้กับบุคคล โดยการวางแผนบริหารความเสี่ยงของชีวิตและความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นกับทรัพย์สินที่อยู่ในความครอบครอง และเป็นหลักประกันชีวิตและบุคคลที่อยู่ภายใต้การ

ดูแลรับผิดชอบ

3. การวางแผนภาษี (tax planning) เพื่อลดภาระภาษีตามสิทธิประโยชน์ที่รัฐมอบให้ โดยผ่านกระบวนการวางแผนภาษี เงินที่ประหยัดได้จากการวางแผนภาษีนี้นำไปลงทุน เพื่อเพิ่มสร้างสินทรัพย์และความมั่นคงให้กับชีวิตได้

4. การวางแผนการลงทุน (investment planning) เพื่อให้เงินออมที่สะสมไว้งอกเงย โดยจัดสรรเงินออมไปลงทุนในทางเลือกต่างๆที่เหมาะสม ให้ได้รับอัตราผลตอบแทนที่คาดหวังและบรรลุเป้าหมายทางการเงินที่กำหนด ภายใต้ความเสี่ยงและเงื่อนไขการลงทุนของแต่ละบุคคล

5. การวางแผนเพื่อวัยเกษียณ (retirement planning) เป็นการเตรียมความพร้อมสำหรับชีวิตหลังจากเกษียณอายุซึ่งไม่มีรายได้ประจำ ส่งผลให้ชีวิตหลังเกษียณอย่างเกษม มีสินทรัพย์ที่สร้างรายได้จำนวนมากพอสำหรับการใช้จ่ายในวัยเกษียณ ไม่เป็นภาระของลูกหลานและสังคม

6. การวางแผนมรดก (estate planning) เป็นการวางแผนกระจายความมั่งคั่งให้กับทายาทรุ่นต่อไป หรือวางแผนมรดกให้กับสาธารณะกุศล เพื่อป้องกันปัญหาความขัดแย้งระหว่างผู้มีสิทธิที่จะได้รับมรดกหลังจากเจ้าของมรดกเสียชีวิตแล้ว

2.4 แผนการเงินและหลักพื้นฐานของการวางแผนการเงินส่วนบุคคล

การวางแผนการเงินเป็นสิ่งจำเป็นในการบรรลุเป้าหมายในชีวิต การวางแผนการเงินที่ดีทำให้บุคคลมีแนวทางการออมและการลงทุนที่มีประสิทธิภาพเหมาะสมกับแต่ละบุคคล และทำให้มีหลักประกันในยามฉุกเฉิน รวมทั้งมีเงินทุนไว้ใช้อย่างพอเพียงในวัยเกษียณ การวางแผนการเงินจะทำให้บุคคลได้รู้แนวทางว่าจะใช้จ่าย เก็บออม หรือวางแผนลงทุนอย่างไรเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ ดังนั้นการวางแผนการเงินส่วนบุคคล จึงเป็นการบูรณาการแผนการเงินในแต่ละด้านที่เกี่ยวข้องกับบุคคลเข้าด้วยกัน ซึ่งประกอบด้วยการวางแผนรายได้และรายจ่าย การวางแผนการออม การวางแผนประกันภัย การวางแผนภาษี การวางแผนการลงทุน การวางแผนเพื่อวัยเกษียณและการวางแผนมรดก โดยมีหลักพื้นฐานในการจัดทำแผนการเงิน ดังนี้ (รัชนิกร วงศ์จันทร์, 2555: 18-19)

1. การสร้างความมั่งคั่ง (wealth creation) เกี่ยวข้องกับการบริหารรายได้ และรายจ่ายในการอุปโภคบริโภค (consumption planning) มีวินัยการออมและการควบคุมรายจ่าย เพื่อเป็นฐานการต่อ ยอดความมั่งคั่งในอนาคต

2. การปกป้องความมั่งคั่ง (wealth protection) เป็นการคุ้มครองความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นกับสินทรัพย์ที่ไม่มีชีวิต เช่น บ้าน รถยนต์ และสินทรัพย์ที่มีชีวิต คือ ตัวเราเองและผู้อยู่ในอุปการะโดยการวางแผนประกันภัย (insurance planning) เพื่อลดความสูญเสียทางการเงิน อันจะส่งผลกระทบให้ความมั่งคั่งลดลงและเป็นอุปสรรคต่อการบรรลุเป้าหมายทางการเงิน รวมทั้งการวางแผนการใช้จ่ายในบั้นปลายชีวิตผ่านการวางแผนเพื่อวัยเกษียณ (retirement planning) ให้มีบั้นปลายชีวิตที่มีความสุข

3. การต่อ ยอดความมั่งคั่ง (wealth accumulation) สะสมความมั่งคั่งผ่านการวางแผนภาษี (tax planning) และการวางแผนการลงทุน (investment planning) โดยการลดค่าใช้จ่ายในส่วนของการภาษี และเพิ่มรายได้จากสินทรัพย์ผ่านการวางแผนการลงทุน เพื่อเพิ่มโอกาสการบรรลุเป้าหมายทางการเงิน

4. การกระจายความมั่งคั่ง (wealth distribution) เพื่อส่งมอบความมั่งคั่งในแก่บุคคลที่ต้องการให้เขาเป็นผู้รับมรดก เช่น ลูกหลาน ญาติพี่น้อง หรือการกุศล ผ่านการวางแผนมรดก (estate planning)

2.5 ขั้นตอนการวางแผนการเงินส่วนบุคคล

ขั้นตอนการวางแผนการเงินส่วนบุคคล (financial planning process) เป็นการนำเป้าหมายทางการเงินของบุคคลมาออกแบบ (design) ให้เป็นแผนการปฏิบัติการ (action plan) ที่มีกระบวนการปฏิบัติเป็นขั้นตอน เพื่อเป็นแนวทางในการนำไปสู่การบรรลุตามเป้าหมายทางการเงินที่ต้องหาได้ซึ่งกระบวนการวางแผนการเงินของบุคคลได้ประยุกต์จากแนวคิดในการหลักสูตรการวางแผนการเงิน มี 6 ขั้นตอน ดังนี้ (รัชนีกร วงศ์จันทร์, 2555: 20-21)

ขั้นตอนที่ 1 การกำหนดเป้าหมายทางการเงิน เป็นขั้นตอนที่สำคัญมากเพราะเป้าหมายทางการเงินมีส่วนสำคัญอย่างยิ่งต่อการดำเนินชีวิตที่จะช่วยให้บุคคลมีฐานะการเงินที่ดี นำมาซึ่งการบรรลุเป้าหมายสำคัญด้านอื่นๆ ของบุคคล ก่อให้เกิดความสุขทั้งด้านร่างกายและจิตใจทั้งของตนเองและครอบครัว รวมทั้งสามารถแบ่งปันสิ่งดีๆ ให้กับสังคมได้ด้วย หากไม่มีการกำหนดเป้าหมายทางการเงินไว้ชัดเจน เงินที่หามาได้มักจะถูกใช้จ่ายไปหมดกับสิ่งที่ไม่จำเป็น ดังนั้นการกำหนดเป้าหมายทางการเงินที่ดีตามหลัก SMART คือ ความชัดเจน มีรายละเอียดเป็นรูปธรรม ปฏิบัติด้วยความรับผิดชอบ อยู่ในวิสัยที่เป็นไปได้ ภายใต้กรอบเวลาที่กำหนด จะช่วยให้สามารถวางแผนการเงินได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อตอบสนองเป้าหมายทางการเงินที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ

ขั้นตอนที่ 2 การรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการวางแผนการเงินส่วนบุคคล ความสำเร็จของการวางแผนการเงิน คือ การกำหนดแผนการปฏิบัติให้สอดคล้องกับเป้าหมายทางการเงินที่กำหนดไว้ และสามารถทำให้บรรลุเป้าหมายดังกล่าวได้ ซึ่งจะต้องอาศัยข้อมูลที่เกี่ยวข้องและครบถ้วน เพื่อนำมาวิเคราะห์และเป็นข้อมูลประกอบการทำแผนการเงิน ข้อมูลเหล่านี้ได้แก่

- ข้อมูลช่วงอายุ (life cycle) เป็นข้อมูลสำคัญที่ใช้ในการวิเคราะห์ความต้องการพื้นฐานของแต่ละช่วงชีวิต เนื่องจากความต้องการและเป้าหมายในแต่ละช่วงอายุจะแตกต่างกันออกไป โดยทั่วไปบุคคลที่มีอายุน้อยมักจะมีรายได้ยังไม่มาก จึงนิยมออมเงินเพื่อซื้อปัจจัยจำเป็นและอำนวยความสะดวกต่อการดำเนินชีวิต เช่น บ้าน รถยนต์ ซึ่งมีมูลค่าสูง แต่ก็มีจำนวนไม่น้อยที่ไม่สามารถซื้อได้ด้วยเงินออมทั้งหมดที่มี จำเป็นต้องก่อหนี้บางส่วน ทำให้ต้องนำรายได้ส่วนใหญ่ที่ได้รับในแต่ละเดือนมาผ่อนชำระหนี้ และเหลือใช้ในการดำเนินชีวิตไม่มากนัก ยังไม่สามารถมีเงินออมเพื่อไปลงทุนในสินทรัพย์ที่ทำให้เงินออมนั้นเกิดดอกแผลได้ ดังนั้น ข้อมูลช่วงชีวิตของแต่ละบุคคลช่วยให้บุคคลสามารถวางแผน

การเงินในช่วงชีวิตของคนได้อย่างเหมาะสม ซึ่งสามารถแบ่งความสัมพันธ์ระหว่างช่วงอายุและรายได้ของบุคคลเป็น 3 ช่วง ดังนี้

1. ช่วงเริ่มทำงานและสะสมความมั่งคั่ง เป็นช่วงวัยที่เพิ่งจบการศึกษาและเริ่มต้นชีวิตวัยทำงาน จนถึงอายุประมาณ 30 ปี มีรายได้ค่อนข้างจำกัดแต่จะเพิ่มขึ้นเป็นลำดับตามระยะเวลาการทำงาน มีโอกาสเป็นหนี้ได้สูง ดังนั้น ในช่วงนี้บุคคลควรวางแผนบริหารจัดการรายได้รายจ่ายให้มีประสิทธิภาพ วางแผนการออม วางแผนการลงทุน และวางแผนประกัน เพื่อสร้างรากฐานที่ดีในการสร้างความมั่งคั่งในอนาคต

2. ช่วงที่มีรายได้สูงกว่ารายจ่าย เป็นช่วงที่มีอายุ 30-60 ปี เป็นช่วงที่มีรายได้สูงกว่ารายจ่าย จำเป็นขึ้นพื้นฐานของบุคคล เป็นช่วงวัยที่มีรายได้สูงสุดเนื่องจากการเติบโตในหน้าที่การงาน ดังนั้น ช่วงนี้บุคคลสามารถก่อหนี้ที่จำเป็นในการซื้อสินทรัพย์ที่มีมูลค่าสูง เช่น บ้าน หรือรถยนต์ได้ เพราะมีศักยภาพที่จะชำระหนี้ให้หมดลงได้เมื่อใกล้วัยเกษียณ นอกจากนี้ยังต้องวางแผนการเงินในหลายเรื่อง เช่น วางแผนสร้างครอบครัว วางแผนการออมเพื่อการลงทุน วางแผนภาษี วางแผนประกันให้ผู้สูงอายุ ในอุปการะ เช่น คู่สมรส บุตร และวางแผนเพื่อวัยเกษียณ

3. ช่วงเกษียณอายุ เป็นช่วงอายุประมาณ 60 ปี ขึ้นไป ซึ่งเป็นช่วงวัยที่มีรายได้จากการทำงานลดลง หรือบางคนอาจไม่มีรายได้ประจำเลย ในขณะที่อาจมีค่าใช้จ่ายในส่วนของการดูแลสุขภาพสูงขึ้น ดังนั้น ช่วงนี้จึงเป็นช่วงของการนำสินทรัพย์ที่ลงทุนไว้ หรือเงินออมที่เก็บไว้ใช้ตอนเกษียณอายุออกมาใช้ เช่น เงินบำนาญ บำนาญ เงินประกันสังคม กองทุนรวมเพื่อการเลี้ยงชีพ กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ เป็นต้น สำหรับการวางแผนการเงินในช่วงนี้คือ การวางแผนจัดการสินทรัพย์หรือการวางแผนมรดก และการบริหารรายจ่ายเพื่อให้เป็นไปตามแผนเกษียณที่ได้เตรียมไว้ ซึ่งในช่วงนี้อาจวางแผนการลงทุน จึงต้องระมัดระวัง เนื่องจากเป็นช่วงที่ไม่มีเวลาให้แก้ไขข้อผิดพลาดหากเกิดความล้มเหลวในการลงทุน

ข้อมูลด้านรายได้ พิจารณาแหล่งที่มาของรายได้ดังต่อไปนี้

1. จากการทำงาน เช่น ค่าแรง เงินเดือน โบนัส ค่าล่วงเวลา รายได้พิเศษอื่นๆ

2. จากสินทรัพย์ลงทุนเช่น ค่าเช่า ค่าลิขสิทธิ์ ดอกเบี้ย เงินปันผล ค่าไรสุทธิจากการประกอบธุรกิจ

3. จากแหล่งอื่นๆ เช่น เงินจากกองมรดก เงินรางวัลผลจากอรรถทรัพย์ต่างๆ

- ข้อมูลด้านการออมพิจารณาการออมสำรองเพื่อฉุกเฉิน การออมสำหรับแผนการในอนาคต เช่น ซื้อบ้าน ซื้อรถยนต์ เพื่อการศึกษาต่อ เพื่อการศึกษาของบุตรหรือเพื่อรองรับวัยเกษียณ และการออมสำหรับการลงทุนคือ การจัดสรรเงินออมไปลงทุนให้ได้ผลตอบแทนที่สูงขึ้น

- ข้อมูลด้านรายจ่าย พิจารณารายจ่ายคงที่ เช่น ค่าเช่าบ้าน ค่าเบี้ยประกัน และรายจ่ายผันแปร เช่น ค่าอาหาร ค่ารักษาพยาบาล ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับยานพาหนะ ค่าบริการติดต่อสื่อสาร ค่าใช้จ่ายส่วนตัว การต่างๆ เป็นต้น

- ข้อมูลด้านการลงทุน เกี่ยวกับจุดประสงค์ด้านการลงทุน รูปแบบของการลงทุนและผลตอบแทน รวมทั้งเงื่อนไขและข้อจำกัดในการลงทุน

- ข้อมูลด้านสินทรัพย์ พิจารณาสินทรัพย์สภาพคล่องที่บุคคลถือครอง เช่น เงินสด เงินฝากออมทรัพย์ธนาคาร สินทรัพย์เพื่อการลงทุน เช่น พันธบัตร กองทุนรวม หุ้นกู้ หุ้นสามัญ อสังหาริมทรัพย์ ธุรกิจส่วนตัว และสินทรัพย์ที่ใช้ส่วนตัวที่มีมูลค่าสูง เช่น บ้าน รถยนต์ และของสะสมต่างๆ

- ข้อมูลด้านหนี้สิน พิจารณาภาระหนี้สินที่ค้างชำระประเภทต่างๆ เช่น หนี้สินระยะสั้น หนี้สินระยะยาว และภาระค่าประกัน

ขั้นตอนที่ 3 การวิเคราะห์ข้อมูล เมื่อได้รวบรวมข้อมูลที่ถูกต้องและครบถ้วนแล้ว ก็จะนำไปสู่ขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อประเมินสถานการณ์ทางการเงินของบุคคล โดยพิจารณาจากข้อมูลช่วงอายุ (life cycle) ข้อมูลด้านรายได้ การออม รายจ่าย การจัดการความเสี่ยงและการประกันภัย การลงทุน สินทรัพย์ และหนี้สิน เพื่อพิจารณาความเข้มแข็งทางการเงินของบุคคล และตรวจสอบปัญหาทางการเงินที่อาจเกิดขึ้นทั้งในปัจจุบันและอนาคต อันเป็นตัวบ่งบอกถึงความเป็นไปได้ในการที่จะบรรลุเป้าหมายทางการเงินที่ตั้งไว้ ซึ่งวิธีการประเมินสถานะทางการเงินของบุคคลทำได้โดยการจัดทำงบการเงินส่วนบุคคล คือ งบแสดงฐานะการเงินและงบกระแสเงินสด เพื่อนำมาวิเคราะห์โครงสร้างทางการเงิน และวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงิน

ขั้นตอนที่ 4 การจัดทำแผนการเงินส่วนบุคคล เป็นการนำเป้าหมายทางการเงินในขั้นตอนที่ 1 มาพิจารณาควบคู่ไปกับการรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลในขั้นตอนที่ 2 และขั้นตอนที่ 3 ทำให้สามารถประเมินสถานะทางการเงินในปัจจุบันของบุคคลว่ามีความเข้มแข็ง หรือมีปัญหาทางการเงินหรือไม่อย่างไร หรือมีความเสี่ยงใดบ้างที่อาจส่งผลกระทบต่อการบรรลุเป้าหมายทางการเงิน หลังจากนั้นจึงนำผลการวิเคราะห์ที่ได้มาทำแผนการเงิน โดยการจัดทำงบประมาณเงินสด (cash budget)

ขั้นตอนที่ 5 การนำแผนการเงินไปปฏิบัติ เป็นขั้นตอนของการนำแผนการเงินไปปฏิบัติเพื่อบรรลุเป้าหมายทางการเงิน แม้จะมีการวางแผนการเงินได้ดีเพียงใด แต่หากไม่นำไปปฏิบัติเป้าหมายที่กำหนดไว้ก็ไม่บรรลุผล ดังนั้น ในขั้นตอนนี้ บุคคลต้องมีความมุ่งมั่นในเป้าหมายทางการเงินที่กำหนดไว้แต่แรก ให้นึกถึงว่าปฏิบัติได้ตามแผน ชีวิตที่มีความมั่งคั่งและมั่นคงที่จะช่วยสร้างความสำเร็จและความสุขกำลังรอคอยอยู่จากเป้าหมายได้รับการตอบสนอง โดยเฉพาะอย่างยิ่งเป้าหมายการมีอิสรภาพทางการเงินซึ่งเป็นความปรารถนาของทุกคน ให้ตระหนักว่ามีบุคคลเพียงคนเดียวในโลกนี้ ที่จะสามารถบันดาลสิ่งต่างๆ ให้เกิดขึ้นกับแต่ละบุคคลได้ คือตัวของคุณคนนั้นนั่นเอง ขอเพียงยึดมั่นในเป้าหมายและมุ่งมั่นปฏิบัติตามแผนที่ได้จัดทำไว้อย่างดี จะทำให้บรรลุเป้าหมายได้

ขั้นตอนที่ 6 การทบทวนและการตรวจสอบแผนการเงิน เนื่องจากกระบวนการวางแผนการเงินเป็นกระบวนการที่เปลี่ยนแปลงไปตามวงจรชีวิตของบุคคล ตั้งแต่วัยเด็กจนถึงวัยหลังเกษียณที่มีความต้องการและมีเป้าหมายเปลี่ยนแปลงไป อันเนื่องมาจากปัจจัยต่างๆ ดังนี้

- การเปลี่ยนแปลงจากปัจจัยภายในของแต่ละบุคคล เช่น สถานภาพที่เปลี่ยนจากคนโสดเป็นแต่งงานมีครอบครัว มีบุตรเพิ่มขึ้น ภาระความรับผิดชอบต่อตนเองและครอบครัวที่เพิ่มขึ้น ในขณะเดียวกันมีฐานะทางการเงินที่มั่นคงขึ้น หรือบางคนต้องการเปลี่ยนเป้าหมายในการเกษียณอายุจากเดิม 60 ปี มาเกษียณเร็วขึ้นคือ อายุ 55 ปี การเปลี่ยนแปลงเหล่านี้จำเป็นต้องปรับแผนการเงินใหม่ หรืออาจต้องมีการปรับเปลี่ยนเป้าหมายทางการเงินใหม่ให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงดังกล่าว

- การเปลี่ยนแปลงจากปัจจัยภายนอกที่อยู่นอกเหนือการควบคุม เช่น การเปลี่ยนแปลงด้านภาวะเศรษฐกิจ อาจเกิดภาวะเศรษฐกิจตกต่ำ ส่งผลกระทบทำให้ตกงาน ราคาสินทรัพย์ที่ลงทุนปรับตัวลงอย่างรุนแรง หรือภาวะอัตราดอกเบี้ยในตลาดการเงินลดลงต่ำกว่าที่คาดการณ์ไว้ ทำให้ดอกเบี้ยที่คาดว่าจะได้รับจากการลงทุนต่ำกว่าในแผนการเงิน หรือภาวะเงินเฟ้ออาจสูงกว่าที่กำหนด ทำให้คาดการณ์รายจ่ายด้านต่างๆในแผนการเงินที่ทำไว้ต่ำกว่าที่ควรจะเป็น เงื่อนไขเหล่านี้อาจจะส่งผลกระทบทำให้ต้องมีการปรับเปลี่ยนแผนการเงินใหม่

- การเปลี่ยนแปลงของตราสารหรือสินทรัพย์ทางการเงินใหม่ๆ ทำให้มีทางเลือกใหม่ๆ เพิ่มขึ้นในการลงทุน เป็นโอกาสที่สร้างผลตอบแทนให้ได้สูงขึ้นหรือปรับเปลี่ยนแผนการลงทุนให้เหมาะสมกับเงื่อนไขต่างๆ ที่เปลี่ยนแปลง และให้สอดคล้องกับเป้าหมายที่กำหนดไว้มากขึ้น

การเปลี่ยนแปลงของปัจจัยดังกล่าวจะส่งผลกระทบต่อแผนการเงินของบุคคล ดังนั้นจึงมีความจำเป็นต้องมีการประเมินและทบทวนอย่างสม่ำเสมออย่างน้อยทุกๆ 6 เดือน ว่าแผนการเงินที่จัดทำนั้นสามารถปฏิบัติให้บรรลุเป้าหมายที่ต้องการได้หรือไม่ โดยพิจารณาจากผลการปฏิบัติงานจริงกับแผนการเงินที่กำหนดไว้ว่ามีความแตกต่างกันมากน้อยเพียงใด สาเหตุที่แตกต่างเป็นเพราะเหตุใด และทำการปรับปรุงแผนการเงินให้เหมาะสมอยู่ตลอดเวลา นอกจากนี้ การทบทวนแผนการเงินยังเป็นการช่วยตรวจสอบความบกพร่องหรือความผิดพลาดบางประเด็น ที่อาจเกิดขึ้นในการวางแผนการเงินตอนแรก ซึ่งจะทำให้สามารถนำประเด็นข้อบกพร่องนั้นมาแก้ไขได้ทัน

2.6 องค์ประกอบของงบการเงินส่วนบุคคล

งบการเงินส่วนบุคคลเป็นการรวบรวมข้อมูลทางการเงินของบุคคลให้เป็นระบบ เพื่อนำมาใช้ในการวิเคราะห์สถานะทางการเงินและความสามารถในการหารายได้ รวมทั้งการบริหารค่าใช้จ่ายของบุคคล โดยสามารถจัดทำงบการเงินส่วนบุคคลได้ 2 ประเภท คือ งบแสดงฐานะการเงินส่วนบุคคล และงบกระแสเงินสดส่วนบุคคล (รัชนีกร วงศ์จันทร์, 2555: 87-91)

1. งบแสดงฐานะการเงินส่วนบุคคล (personal statement of financial position) งบแสดงฐานะทางการเงินส่วนบุคคล เป็นงบที่สรุปฐานะทางการเงินของบุคคล ณ เวลาใดเวลาหนึ่ง จึงเปรียบเสมือนการถ่ายภาพนิ่งสถานภาพทางการเงินของบุคคล ณ เวลาใดเวลาหนึ่ง โดยจะแสดงรายละเอียดของสินทรัพย์ที่บุคคลมีกรรมสิทธิ์เป็นเจ้าของ รายละเอียดของหนี้สิน ซึ่งเป็นภาระที่บุคคล

ต้องชำระในอนาคต และส่วนของเจ้าของหรือความมั่งคั่งสุทธิ (net worth) ซึ่งเป็นส่วนที่เหลือในสินทรัพย์หลังจากชำระหนี้สินทั้งหมดแล้ว ซึ่งองค์ประกอบของงบแสดงฐานะทางการเงินส่วนบุคคล มี 3 ส่วน คือ สินทรัพย์ (assets) หนี้สิน (liabilities) และส่วนของเจ้าของหรือความมั่งคั่งสุทธิ (net worth) ซึ่งสามารถเขียนความสัมพันธ์ขององค์ประกอบทั้ง 3 ส่วนในรูปสมการได้ดังนี้

$$\text{สินทรัพย์ (assets)} = \text{หนี้สิน (liabilities)} + \text{ความมั่งคั่งสุทธิ (net worth)}$$

จากสมการ แสดงให้เห็นว่า สินทรัพย์ของบุคคลนั้นสามารถจัดหาได้โดยการก่อหนี้สิน และจัดหาจากส่วนของเจ้าของหรือความมั่งคั่งสุทธิที่บุคคลนั้นมีอยู่ หากบุคคลจัดหาสินทรัพย์โดยการก่อหนี้สินในสัดส่วนที่สูงมากเกินไป อาจทำให้เผชิญความเสี่ยงทางการเงินจนไม่สามารถชำระหนี้สินได้ในอนาคต

สินทรัพย์ (assets)

สินทรัพย์ของบุคคล คือ สินทรัพย์ที่บุคคลนั้นเป็นกรรมสิทธิ์ และมีมูลค่าทางเศรษฐกิจที่สามารถตีมูลค่าเป็นเงินสดได้ ซึ่งสามารถแบ่งประเภทสินทรัพย์ของบุคคลตามความสามารถในการแปลงสินทรัพย์ให้เป็นเงินสดได้เร็วที่สุดไปยังสินทรัพย์ ที่มีความสามารถแปลงให้เป็นเงินสดได้ช้าที่สุดได้ 4 ประเภท ดังต่อไปนี้

1. **สินทรัพย์สภาพคล่อง (liquid assets)** หมายถึงสินทรัพย์ที่สามารถเปลี่ยนเป็นเงินสดได้ง่ายโดยที่มูลค่าไม่เปลี่ยนแปลงมากนัก ได้แก่ เงินสด เงินฝากธนาคารประเภทออมทรัพย์ ประเภทประจำ ประเภทกระแสรายวัน รวมทั้งหลักทรัพย์ที่อยู่ในความต้องการของตลาด เช่น ตั๋วแลกเงิน ตั๋วเงินคลัง เป็นต้น โดยการถือสินทรัพย์สภาพคล่องนั้นมีวัตถุประสงค์เพื่อไว้ใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน เช่น ค่าอาหาร ค่าสาธารณูปโภคต่างๆ และมีไว้เพื่อใช้จ่ายในยามฉุกเฉินซึ่งเป็นเหตุการณ์ที่ไม่ได้คาดคิด เช่น การตกงาน การเกิดอุบัติเหตุ เป็นต้น

2. **สินทรัพย์เพื่อการลงทุน (investment assets)** หมายถึง สินทรัพย์ที่บุคคลลงทุนไว้เพื่อหวังผลตอบแทนที่จะเกิดขึ้นในอนาคตหรือมุ่งหวังให้ความมั่งคั่งสุทธิ (net worth) ของบุคคลเพิ่มขึ้น สินทรัพย์เพื่อการลงทุนได้แก่ หุ้นกู้ พันธบัตรรัฐบาล หุ้นสามัญ หุ้นบุริมสิทธิ์ กองทุนรวม กรมธรรม์ประกันชีวิต กองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ ที่ดิน และอสังหาริมทรัพย์ต่างๆ เป็นต้น ซึ่งการลงทุนในสินทรัพย์ลงทุนเหล่านี้มีบทบาทสำคัญที่ทำให้บรรลุเป้าหมายทางการเงินในระยะยาว

3. **สินทรัพย์ใช้ส่วนตัว (personal possessions)** หมายถึง สินทรัพย์ที่บุคคลมีไว้ใช้ในชีวิตประจำวันสำหรับหาความสุข และเพิ่มความสะดวกสบายให้กับชีวิต เป็นสินทรัพย์ที่มีตัวตน มีไว้

โดยไม่ได้มุ่งหวังผลตอบแทนที่จะเกิดขึ้นในอนาคต เช่น ที่อยู่อาศัย ยานพาหนะ เฟอร์นิเจอร์ เครื่องเสียง ทีวี ตู้เย็น เสื้อผ้า นาฬิกา เครื่องประดับ ของสะสม เป็นต้น

4. สินทรัพย์อื่นๆ หมายถึง สินทรัพย์ที่ไม่มีตัวตน เช่น สิทธิบัตร และลิขสิทธิ์ หรือหุ้นในบริษัทจำกัดที่บุคคลเป็นเจ้าของและดำเนินงานอยู่

การบันทึกมูลค่าสินทรัพย์ทั้ง 4 ประเภท ลงในงบแสดงฐานะทางการเงินส่วนบุคคลให้บันทึกมูลค่าสินทรัพย์ตามราคาตลาด (market value) ณ ขณะนั้น ซึ่งเป็นราคาที่คาดว่าจะขายสินทรัพย์ดังกล่าวได้ในปัจจุบัน โดยบันทึกสินทรัพย์ที่มีสภาพคล่องสูงสุดไปยังสินทรัพย์ที่มีสภาพคล่องต่ำสุดตามลำดับ

หนี้สิน (liabilities)

หนี้สินของบุคคล เป็นเงินที่บุคคลกู้ยืมมาหรือเกิดจากสัญญาในการซื้อสินค้าและบริการ และมีภาระผูกพัน (obligation) ที่ต้องชำระคืนทั้งต้นและดอกเบี้ยในอนาคต เช่น การกู้ยืมเงินจากสถาบันการเงิน หนี้สินจากการใช้บัตรเครดิต หนี้ค้างชำระจากการซื้อสินค้าและบริการผ่อนส่ง หนี้สินที่เกิดจากภาระค้ำประกันบุคคลอื่น เป็นต้น สามารถแบ่งประเภทของหนี้สินตามระยะเวลาในการชำระคืนได้ 2 ประเภท คือ หนี้สินระยะสั้นและหนี้สินระยะยาว

1. หนี้สินระยะสั้น (short-term liabilities) หมายถึง หนี้สินที่มีภาระผูกพันต้องชำระคืนภายใน 1 ปี นับจากวันที่เป็นหนี้ เช่น หนี้บัตรเครดิต บิลค้างชำระค่าสาธารณูปโภค เช่น ค่าน้ำประปา ค่าไฟฟ้า เป็นต้น หนี้สินที่เกิดจากการผ่อนส่งสินค้า เช่น โทรศัพท์ ตู้เย็น เครื่องเสียง กล้องถ่ายรูป เป็นต้น

2. หนี้สินระยะยาว (long-term liabilities) หมายถึง หนี้สินที่มีภาระผูกพันต้องชำระคืนนานกว่า 1 ปี นับจากวันที่เป็นหนี้ เช่น หนี้ผ่อนชำระจากการกู้ซื้อรถยนต์ หนี้ผ่อนชำระจากการกู้ซื้อบ้าน หนี้ผ่อนชำระจากการกู้ซื้อสังหาริมทรัพย์ หนี้ผ่อนชำระจากการกู้เพื่อการศึกษา เป็นต้น

การบันทึกมูลค่าหนี้สินทั้ง 2 ประเภท ลงในงบแสดงฐานะทางการเงินส่วนบุคคล ให้บันทึกมูลค่าหนี้สินตามยอดคงค้างชำระ ณ วันที่บันทึกในงบแสดงฐานะการเงินส่วนบุคคล โดยบันทึกหนี้สินที่ต้องมีการชำระคืนเร็วที่สุดไปยังหนี้สินที่คงเหลือระยะเวลาในการชำระช้ากว่า ตามลำดับ

ส่วนของผู้เป็นเจ้าของหรือความมั่งคั่งสุทธิ

ส่วนของผู้เจ้าของหรือความมั่งคั่งสุทธิ (net worth) หมายถึง มูลค่าสินทรัพย์ที่เหลือหลังจากชำระคืนหนี้สินทั้งหมดแล้ว จากสมการความสัมพันธ์ของรายการในงบแสดงฐานะการเงินส่วนบุคคล ดังนี้

$$\text{สินทรัพย์} = \text{หนี้สิน} + \text{ความมั่งคั่งสุทธิ}$$

สามารถหาส่วนของเจ้าของหรือความมั่งคั่งสุทธิได้ ดังนี้

$$\text{ความมั่งคั่งสุทธิ} = \text{สินทรัพย์} - \text{หนี้สิน}$$

จากสมการจะเห็นได้ว่า ส่วนของเจ้าของหรือความมั่งคั่งสุทธิของบุคคลจะมีการเปลี่ยนแปลงตามมูลค่าสินทรัพย์และภาระหนี้สินของบุคคล หากมีสินทรัพย์เพิ่มขึ้นและมีภาระหนี้สินลดลงก็จะส่งผลให้ความมั่งคั่งสุทธิของบุคคลเพิ่มสูงขึ้น แต่หากมีสินทรัพย์ลดลงและมีภาระหนี้สินเพิ่มขึ้นก็จะส่งผลให้ความมั่งคั่งสุทธิลดลง

โดยปกติแล้ว ส่วนของเจ้าของหรือความมั่งคั่งสุทธิจะมีการเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นตามช่วงอายุของบุคคล ในช่วงอายุที่อยู่ในวัยเริ่มทำงานมักจะมีคามมั่งคั่งสุทธิน้อย เนื่องจากเป็นช่วงที่เริ่มสร้างฐานะโดยการซื้อสินทรัพย์ใช้ส่วนตัว เช่น บ้าน รถยนต์ ซึ่งการซื้อสินทรัพย์เหล่านี้มักจะใช้วิธีกู้ยืมจึงทำให้มีภาระหนี้สินมาก ส่วนช่วงอายุที่ใกล้เกษียณหรือเกษียณแล้วมักจะชำระหนี้หมดแล้ว ทำให้สินทรัพย์ที่มีอยู่เป็นส่วนของเจ้าของหรือเป็นความมั่งคั่งสุทธิทั้งหมด ดังนั้นการบริหารการเงินที่ดีคือการหาทางทำให้ความมั่งคั่งสุทธิเพิ่มสูงขึ้น เนื่องจากเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้บรรลุเป้าหมายทางการเงินที่กำหนดไว้ได้

การเพิ่มความมั่งคั่งสุทธิของบุคคล สามารถทำได้หลายวิธีดังนี้

- ออมเงินอย่างสม่ำเสมอ เพราะการออมเงินจะทำให้สินทรัพย์ สภาพคล่องในรูปของเงินสด หรือเงินฝากธนาคาร หรือสินทรัพย์เพื่อการลงทุนเพิ่มขึ้น
- เพิ่มสัดส่วนสินทรัพย์เพื่อการลงทุนที่สร้างผลตอบแทนได้สูงขึ้น และมีโอกาสที่มูลค่าจะสูงขึ้นในอนาคต เช่น การลงทุนในอสังหาริมทรัพย์ที่มีทำเลดี ๆ หรือการลงทุนในหุ้นสามัญของบริษัทที่มีการเติบโต เมื่อมูลค่าสินทรัพย์เพื่อการลงทุนเพิ่มขึ้น จะทำให้ความมั่งคั่งสุทธิเพิ่มขึ้นด้วย
- บริการรายได้ให้มากกว่าค่าใช้จ่ายอยู่เสมอ โดยการเพิ่มรายได้หรือควบคุมค่าใช้จ่าย เพื่อนำเงินสดส่วนเกินไปเพิ่มในส่วนของสินทรัพย์หรือไปชำระภาระหนี้สินให้ลดลง ซึ่งจะส่งผลให้ความมั่งคั่งสุทธิเพิ่มขึ้น
- พยายามชำระหนี้สินให้หมดและไม่ควรก่อหนี้สินเพิ่มขึ้นหากไม่จำเป็น เพราะเมื่อภาระหนี้สินลดลงหรือไม่มีภาระหนี้สินแล้ว จะทำให้ความมั่งคั่งสุทธิเพิ่มขึ้น เนื่องจากสินทรัพย์ที่มีอยู่เป็นส่วนบุคคลทั้งหมดนั่นเอง

2. งบกระแสเงินสดส่วนบุคคล

งบกระแสเงินสดส่วนบุคคล (personal statement of cash flows) หรืองบรายได้และค่าใช้จ่าย (income and expenditure statement) เป็นงบที่สรุปรายได้และค่าใช้จ่ายของบุคคลในช่วงเวลา

หนึ่ง เช่น 1 เดือน 3 เดือน หรือ 1 ปี เป็นต้น งบกระแสเงินสดจึงเปรียบเสมือนการถ่ายภาพเคลื่อนไหว กระแสเงินสดรับและกระแสเงินสดจ่ายของบุคคล ซึ่งจะแสดงถึงแหล่งที่มาของรายได้และแหล่งใช้ไปของค่าใช้จ่ายในแต่ละช่วงเวลาว่าบุคคลมีรายได้จากแหล่งใด จำนวนเท่าใด และมีการใช้เงินไปในเรื่องใดบ้าง เป็นจำนวนเงินเท่าใด

ข้อมูลจากงบกระแสเงินสดสามารถนำไปวิเคราะห์แหล่งที่มาของรายได้ และพฤติกรรม การใช้จ่ายของบุคคล อันจะเป็นประโยชน์ต่อการแก้ไขพฤติกรรม การใช้จ่ายที่ไม่เหมาะสมและช่วย ควบคุมค่าใช้จ่ายในอนาคตของบุคคลให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ซึ่งจะเป็นผลดีต่อการวางแผนการเงินที่ ได้กำหนดไว้ ซึ่งงบกระแสเงินสดส่วนบุคคล ประกอบด้วย 2 ส่วน คือ กระแสเงินสดรับ และกระแส เงินสดจ่าย

กระแสเงินสดรับ

กระแสเงินสดรับ (cash inflows) หมายถึง รายได้ที่บุคคลได้รับเป็นเงินสด ซึ่งสามารถสรุป แหล่งที่มาของรายการ ได้ดังนี้

1. รายได้จากการจ้างงาน เช่น เงินเดือน ค่าจ้าง ค่าล่วงเวลา ค่านายหน้า และเงินโบนัส
2. รายได้จากการลงทุนในสินทรัพย์ เช่น ค่าเช่า ค่าลิขสิทธิ์ ดอกเบี้ย เงินปันผล และ รายได้จากการขายสินทรัพย์ลงทุน
3. รายได้จากการประกอบธุรกิจส่วนตัว
4. รายได้จากการประกันสังคม การประกันชีวิต เงินบำเหน็จบำนาญ กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ
5. รายได้อื่นๆ เช่น มรดก เงินคืนภาษี เงินรางวัลสลากกินแบ่ง รัฐบาล เป็นต้น

การบันทึกรายได้ของบุคคลจะบันทึกโดยใช้เกณฑ์เงินสด (cash basis) คือ จะบันทึกเป็น รายได้ในงบกระแสเงินสดก็ต่อเมื่อได้มีการรับเงินสดเข้ามาจริงเท่านั้น โดยไม่คำนึงถึงรายได้ที่ยังไม่ได้ รับมาเป็นเงินสด และบุคคลต้องตระหนักว่ารายได้ที่เป็นเงินสดดังกล่าวยังไม่ได้ถูกหักภาษีเงินได้บุคคล ธรรมดา หรือยังไม่เป็นรายได้หลังหักภาษี (take home pay) ที่บุคคลสามารถนำไปใช้ได้จริง

กระแสเงินสดจ่าย

การชำระเงินสดจ่าย (cash outflows) หมายถึง ค่าใช้จ่ายที่บุคคลได้จ่ายเป็นเงินสด รวมถึง ค่าใช้จ่ายที่มีการหักออกจากรายได้ที่ได้รับโดยอัตโนมัติ เช่น ภาษี เงินสมทบกองทุนประกันสังคม เป็น ต้น ซึ่งสามารถสรุปกระแสเงินสดจ่ายได้ 3 ประเภท คือ กระแสเงินสดจ่ายเพื่อการออมและการลงทุน กระแสเงินสดจ่ายคงที่ และกระแสเงินสดจ่ายผันแปร

1. กระแสเงินสดจ่ายเพื่อการออมและการลงทุน (savings and investments) เป็นกระแส เงินสดที่มุ่งหวังจะได้รับกระแสเงินสดรับเป็นผลตอบแทนจากการออมและการลงทุน และเป็นกระแส เงินสดที่จ่ายไปเพื่อการสร้างรากฐานในการเพิ่มความมั่งคั่งสุทธิ ซึ่งส่งผลให้บรรลุเป้าหมายทางการเงิน

ในอนาคต เช่น การฝากเงินไว้กับธนาคารพาณิชย์ การลงทุนซื้อพันธบัตรรัฐบาล หรือการลงทุนซื้อตราสารการเงินในตลาดหลักทรัพย์ เป็นต้น

2. **กระแสเงินสดจ่ายคงที่ (fixed cash outflows)** เป็นกระแสเงินสดจ่ายที่เกิดขึ้นเป็นประจำในจำนวนเงินที่เท่ากันทุกๆ งวดในช่วงเวลาหนึ่ง บุคคลสามารถคาดการณ์จำนวนค่าใช้จ่ายและระยะเวลาได้อย่างแน่นอนและเป็นค่าใช้จ่ายที่มีความยืดหยุ่นในการปรับลดได้ยาก เนื่องจากเป็นภาระผูกพันที่ต้องจ่ายเป็นจำนวนเท่ากันทุกงวด เช่น ค่าเช่าบ้าน ค่าผ่อนชำระเงินกู้บ้านหรือซื้อรถ ค่าเบี้ยประกันภัย ประกันชีวิต เงินสะสมกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ เงินสมทบประกันสังคม ค่าธรรมเนียมอินเทอร์เน็ตรายเดือน เป็นต้น

3. **กระแสเงินสดจ่ายผันแปร (variable cash outflows)** เป็นกระแสเงินสดจ่ายในจำนวนที่ไม่เท่ากันทุกงวดในช่วงเวลาหนึ่งผันแปรไปมาบ้างน้อยบ้าง ตามความต้องการใช้จ่ายของบุคคล ไม่สามารถคาดการณ์จำนวนค่าใช้จ่ายและระยะเวลาได้อย่างแน่นอน แต่เป็นค่าใช้จ่ายที่มีความยืดหยุ่นในการปรับลดได้ง่าย เพราะบุคคลสามารถควบคุมค่าใช้จ่ายผันแปรให้เพิ่มขึ้นหรือลดลงไปตามความต้องการของบุคคลได้ เช่น

- ค่าใช้จ่ายในการอุปโภคบริโภค เช่น ค่าอาหาร ค่าเสื้อผ้า ค่าสบู่มากน้อยต่างกัน เป็นต้น
- ค่าใช้จ่ายสาธารณูปโภคต่างๆ เช่น ค่าไฟฟ้า ค่าโทรศัพท์ ค่าน้ำประปา เป็นต้น
- ค่าใช้จ่ายด้านนันทนาการ เช่น ค่าท่องเที่ยว ค่าดูหนัง เป็นต้น
- ค่าใช้จ่ายด้านการเดินทาง เช่น ค่าโดยสารรถประจำทาง หรือค่าน้ำมันรถ
- ค่าใช้จ่ายด้านดูแลสุขภาพ เช่น ค่าฟิตเนส ค่าอาหารเสริม หรือ วิตามิน เป็นต้น และ

ค่าใช้จ่ายด้านรักษาพยาบาล

- ค่าใช้จ่ายด้านการศึกษาหรือฝึกอบรม
- ค่าใช้จ่ายอื่นๆ เช่น ค่าของขวัญ ค่าทำบุญ เป็นต้น

การบันทึกค่าใช้จ่ายของบุคคลจะบันทึกโดยใช้เกณฑ์เงินสด (cash basis) คือ จะบันทึกเป็นค่าใช้จ่ายในงบกระแสเงินสดก็ต่อเมื่อได้มีการจ่ายเป็นเงินสดออกไปจริงเท่านั้น โดยไม่คำนึงถึงค่าใช้จ่ายที่ยังไม่ถึงกำหนดชำระเป็นเงินสด

กระแสเงินสดสุทธิ (net cash flows) เมื่อสิ้นสุดในแต่ละช่วงเวลาหากมีกระแสเงินสดรับมากกว่ากระแสเงินสดจ่ายจะทำให้บุคคลมีกระแสเงินสดส่วนเกิน (cash surplus) แต่ถ้ากระแสเงินสดรับน้อยกว่ากระแสเงินสดจ่าย จะทำให้บุคคลมีกระแสเงินสดส่วนขาด (cash deficit) ซึ่งสามารถเขียนสมการได้ดังนี้

$$\text{กระแสเงินสดรับ (รายได้)} - \text{กระแสเงินสดจ่าย (ค่าใช้จ่าย)} = \text{กระแสเงินสดส่วนเกิน}$$

กระแสเงินสดรับ (รายได้) - กระแสเงินสดจ่าย (ค่าใช้จ่าย) = กระแสเงินสดส่วนขาด

จากสมการ กระแสเงินสดส่วนเกิน หรือกระแสเงินสดส่วนขาดในแต่ละช่วงเวลานั้นจะส่งผลกระทบต่อความมั่งคั่งสุทธิ (net worth) ของบุคคล เช่น ในกรณีที่มีกระแสเงินสดส่วนเกินจะส่งผลทำให้ความมั่งคั่งสุทธิของบุคคลเพิ่มขึ้น เนื่องจากมีกระแสเงินสดเหลือเพื่อนำไปเป็นเงินออม หรือเงินลงทุนซื้อสินทรัพย์เพิ่มขึ้น หรือนำไปชำระหนี้ให้ลดลงแต่ในกรณีที่มีกระแสเงินสดส่วนขาดเนื่องจากมีรายได้ไม่เพียงพอต่อค่าใช้จ่าย ทำให้ต้องนำเงินออมที่มีอยู่มาใช้จ่ายชดเชย หรือต้องขายสินทรัพย์ที่มีอยู่ หรืออาจกู้ยืมเงินเพื่อมาใช้จ่าย เป็นผลให้สัดส่วนสินทรัพย์ที่ถือครองลดลงและมีภาระหนี้สินเพิ่มขึ้น ซึ่งจะส่งผลให้ความมั่งคั่งสุทธิของบุคคลลดลง

2.7 กิจกรรมทางการเงินที่ต้องพิจารณาตลอดชีวิต

การบรรลุเป้าหมายทางการเงินจะต้องมีสิ่งที่ต้องพิจารณา ดังนี้ (รัชนีกร วงศ์จันทร์, 2555: 127-136)

1. การรู้จักหาเงิน: เป็นที่มาของรายได้ในการเลี้ยงชีพ การรู้จักหาเงินจะเป็นที่มาของรายได้ให้แก่บุคคลเพื่อนำมาจัดสรรใช้ในการดำรงชีวิตสิ่งแรกที่บุคคลต้องคำนึงถึง และพึงตระหนักไว้เสมอคือ ไม่เพียงต้องหาเงินมาเพื่อเพียงพอต่อการใช้จ่ายในขณะนี้หรือวันนี้เท่านั้น แต่ยังมีคามจำเป็นที่ต้องมีเพื่อไว้สำหรับวันพรุ่งนี้หรืออนาคตในวันข้างหน้าด้วย ดังนั้น บุคคลจึงต้องเรียนรู้ที่จะแสวงหารายได้จากการทำงานและเห็นคุณค่าของเงินที่หามาได้ พยายามที่จะหารายได้ให้ได้หลายทางเพื่อความมั่นคงทางการเงินให้กับชีวิต โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงวัยทำงานควรขยันหมั่นเพียร ทำงานอย่างเต็มความรู้ความสามารถ เมื่อได้เงินมาไม่ควรอุปโภคบริโภคจนหมด แต่ควรจัดสรรเงินส่วนหนึ่งลงทุนในสินทรัพย์ที่เป็นฐานสร้างรายได้ในอนาคต ยิ่งสร้างสินทรัพย์เพื่อการลงทุนเพิ่มขึ้นมาก โอกาสที่จะมีรายได้จากสินทรัพย์ลงทุนนั้นก็จะมากยิ่งขึ้น ซึ่งจะเป็ผลดีต่อบุคคลที่จะมีแหล่งรายได้ที่องงแยกจากสินทรัพย์ลงทุน แม้ถึงวันที่อ่อนแรงหรืออายุมากขึ้นก็ยังคงมีรายได้จากสินทรัพย์ลงทุนมาใช้จ่ายโดยไม่ขาดสน ซึ่งที่มาของรายได้แบ่งได้หลายวิธีแต่ในที่นี้จะแบ่งที่มาของรายได้ ออกเป็น 2 ประเภท ดังนี้

1.1 รายได้จากการทำงาน ประกอบด้วย

- รายได้จากการทำงานประจำในหน้าที่การงานแต่ละอาชีพ ซึ่งอาชีพครูจะมีรายได้จากการทำงานจากเงินเดือน เงินประจำตำแหน่ง เป็นต้น

- รายได้สวัสดิการ เป็นผลตอบแทนเนื่องจากการได้รับเงินเดือน เช่น ค่าพยาบาล ค่าเล่าเรียนบุตร รถประจำตำแหน่ง ค่าเช่าบ้าน เป็นต้น

- รายได้พิเศษ เป็นรายได้ที่เกิดขึ้นนอกเหนือจากเงินเดือนประจำ เช่น ค่าสอนพิเศษ

- รายได้จากงานอดิเรก เป็นรายได้ที่เกิดขึ้นจากการทำกิจกรรมที่ชื่นชอบ

1.2 รายได้จากสินทรัพย์ โดยนำเงินไปลงทุนในสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดรายได้ ประกอบด้วย

- รายได้จากการลงทุนในสินทรัพย์ที่แท้จริง หรือสินทรัพย์ที่มีตัวตนจับต้องได้ เช่น รายได้ที่เกิดจากการลงทุนในคอนโดมิเนียม ที่ดิน บ้านให้เช่า ทองคำ ศิลปวัตถุ เป็นต้น ซึ่งรายได้นี้อาจอยู่ในรูปของค่าเช่า หรือกำไรจากการซื้อขายที่เกิดจากสินทรัพย์ลงทุนมีมูลค่าเพิ่มขึ้น
- รายได้จากการประกอบธุรกิจ อยู่ในรูปของกำไรที่ได้จากการดำเนินธุรกิจ หรือกำไรที่เกิดจากมูลค่าธุรกิจที่เพิ่มขึ้น
- รายได้จากการลงทุนในตราสารทางการเงิน เช่น ดอกเบี้ยจากการลงทุนในตราสารหนี้ เงินปันผลจากการลงทุนในตราสารทุน หรือกำไรจากการซื้อขายตราสารทางการเงิน ซึ่งเกิดจากการที่ตราสารการเงินที่ได้ลงทุนไว้มีมูลค่าเพิ่มขึ้น

ปัจจัยที่กำหนดรายได้ของบุคคล

การที่บุคคลจะมีรายได้ในแต่ละแหล่งมากน้อยเพียงใดนั้นขึ้นอยู่กับปัจจัยต่างๆดังต่อไปนี้

1. อายุ (age) อายุมีความสัมพันธ์ต่อการหารายได้ของบุคคล ผู้ที่มีอายุน้อยเพิ่งเริ่มทำงานจะมีรายได้ไม่สูงมากนักเมื่อเทียบกับผู้มีอายุวัยกลางคน เพราะผู้อยู่ในวัยกลางคนส่วนใหญ่จะมีความสามารถในการหารายได้สูงเนื่องจากอยู่ในวัยที่มีความรู้ความสามารถ และประสบการณ์ในการทำงานที่เพิ่มขึ้น
2. การศึกษา (education) หลายอาชีพมีการกำหนดวุฒิการศึกษาขั้นต่ำไว้ เช่น ต้องสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี และหลายอาชีพมีการกำหนดสาขาวิชาที่ศึกษา เช่น ผู้ที่ทำงานด้านการบัญชีของบริษัท ต้องสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชาการบัญชีเท่านั้น โดยทั่วไปผู้ที่มีการศึกษาสูงจะได้รับรายได้สูงกว่าผู้มีการศึกษาในระดับต่ำกว่า เช่น ผู้ที่สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาโทมักมีเงินเดือนสูงกว่าผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี ดังนั้น บุคคลควรให้ความสำคัญในการศึกษา เพราะความรู้จากการศึกษาเป็นใบเบิกทางนำไปสู่การประกอบอาชีพต่างๆ อันเป็นที่มาของรายได้ที่จะไว้เลี้ยงชีพในอนาคต
3. อาชีพ (career) ในแต่ละอาชีพจะสร้างรายได้ให้บุคคลแตกต่างกันออกไปขึ้นอยู่กับความขยันในการประกอบอาชีพนั้น และขึ้นอยู่กับความต้องการของตลาดแรงงานด้วย โดยทั่วไปบุคคลที่ได้ประกอบอาชีพที่ตนเองรัก ตรงกับความรู้ความสามารถ ความถนัดของตนเอง จะเป็นแรงบันดาลใจให้ทำงานได้ดีมีประสิทธิภาพ ส่งผลให้ได้ผลตอบแทนดีและมีโอกาสก้าวหน้าในหน้าที่การงาน แต่พึงตระหนักไว้เสมอว่า ไม่ควรพึ่งพารายได้จากแหล่งใดแหล่งหนึ่งเพียงอย่างเดียว ควรมียาได้จากหลายๆ ทาง เพราะหากรายได้แหล่งใดประสบปัญหา ก็ยังมีรายได้จากแหล่งอื่นมาชดเชยได้
4. คุณสมบัติเฉพาะตัว (personal asset) ในแต่ละบุคคลมีคุณสมบัติหรือความสามารถเฉพาะตัวไม่เหมือนกัน เช่น บางคนมีความสามารถด้านการพูด สามารถประกอบอาชีพการเป็นพิธีกร

วิทยาการให้ความรู้ นักพากย์ นักจัดรายการวิทยุหรือทีวี เป็นต้น บางคนมีความสามารถด้านการเขียน สามารถประกอบอาชีพเป็นนักเขียน บางคนมีความสามารถด้านการแสดง สามารถประกอบอาชีพเป็นนักแสดง ละครเวที ละครทีวี หรือภาพยนตร์ เป็นต้น หากบุคคลรู้ถึงความสามารถเฉพาะตัวของตนเอง และนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์กับอาชีพที่ตนเองทำอยู่ก็จะทำให้สร้างรายได้ให้สูงขึ้น

2. การออม : เป็นรากฐานสร้างความมั่งคั่งและความมั่นคงในชีวิต การออม (saving) หมายถึง การกักเงินไว้เพื่อการอุปโภค บริโภค และการลงทุนในอนาคต โดยมีสมการเงินออมคือ

$$\text{เงินออม} = \text{รายได้} - \text{รายจ่าย}$$

จากสมการ “เงินออม” ถือเป็นการจ่ายให้กับตนเองก่อน (pay yourself first) ก่อนที่จะนำเงินส่วนที่เหลือ ไปจัดสรรสำหรับค่าใช้จ่ายอื่นๆ

ความสำคัญของเงินออม

1. เพื่อเป็นแหล่งที่มาของรายได้ ที่เกิดจากการใช้เงินทำงานให้แก่บุคคลเนื่องจากเงินออมที่เก็บสะสมไว้ในรูปของสินทรัพย์ต่างๆนั้น สามารถก่อให้เกิดรายได้
2. เพื่อเป็นทุนในการสร้างความเจริญก้าวหน้าในอนาคต ใช้ในการพัฒนาทักษะของชีวิต แต่แต่ละบุคคลให้มีความเจริญเติบโตในอนาคต รวมถึงเพื่อใช้จ่ายในการก่อตั้งกิจการ เช่น ทุนการศึกษา ทุนในการประกอบอาชีพ
3. เพื่อเป็นทุนในการซื้อสินทรัพย์ที่มีมูลค่าสูง เช่น บ้าน รถยนต์ ซึ่งโดยส่วนใหญ่มักจะพึ่งพาเงินกู้ยืม แต่หากมีเงินออมบางส่วนก็จะช่วยลดภาระหนี้สินและประหยัดค่าใช้จ่ายในส่วนของการดอกเบี้ยเงินกู้ลงได้
4. เพื่อเป็นรางวัลให้แก่ชีวิต เช่น การไปท่องเที่ยว การซื้อของใช้ส่วนตัวต่างๆ หรือสิ่งอำนวยความสะดวกสบายในการดำเนินชีวิต เป็นต้น
5. เพื่อเป็นหลักประกันในการกู้ยืม
6. เพื่อเตรียมความพร้อมในวัยเกษียณ เป็นสิ่งที่บุคคลพึงกระทำตั้งแต่วัยเริ่มต้นทำงาน
7. เพื่อใช้ในยามฉุกเฉิน เป็นการออมเงินเพื่อบรรเทาความเดือดร้อนจากสถานการณ์ฉุกเฉินของชีวิต เช่น เจ็บป่วย อุบัติเหตุ ทุพพลภาพ ว่างาน รถเสีย ไฟไหม้บ้าน เป็นต้น โดยปกติให้กันเงินไว้ในรูปของสินทรัพย์ที่มีสภาพคล่องสูงอย่างน้อย 3-6 เท่า ของค่าใช้จ่ายรายเดือน

8. เพื่อเป็นหลักประกันภัยของชีวิตและทรัพย์สิน เพื่อผ่อนหนักให้เป็นเบาได้ในกรณีเกิด การสูญเสียด้านชีวิตและทรัพย์สิน

9. เพื่อเป็นมรดกให้กับบุตรหลาน เป็นเงินออมสร้างฐานความมั่นคงทางการเงินให้กับ บุตรหลาน หรือบุคคลที่อยู่ในอุปการะ

10. เพื่อช่วยเหลือและแบ่งปันสู่สังคม เพื่อช่วยเหลือคนรอบข้างให้มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น และนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์กับสังคม ซึ่งรางวัลของการทำดีนี้จะตอบแทนกลับมาเป็นความสุขใจทั้ง ผู้ให้และผู้รับ

3. การใช้จ่ายอย่างชาญฉลาด แม้บุคคลมีวิถีชีวิตและให้ความสำคัญในเรื่องการใช้จ่ายที่ไม่ เหมือนกัน แต่ควรยึดแนวทางปฏิบัติในการใช้จ่ายให้มีประสิทธิภาพ เพื่อที่จะรักษาเงินให้อยู่ได้ดังนี้

1. สร้างแผนการใช้จ่าย โดยจัดทำงบประมาณเงินสด ซึ่งเป็นแผนการจัดสรรรายได้และ ค่าใช้จ่ายให้เหมาะสม คือ การใช้เงินที่มีอยู่อย่างจำกัด ให้เกิดประโยชน์สูงสุดทั้งต่อตนเองและผู้อื่น โดย แบ่งเงินออมและเงินลงทุนตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ และวางแผนค่าใช้จ่ายด้านต่างๆ ให้สอดคล้องกับ รายได้ที่ได้รับ

2. ควบคุมการใช้จ่ายให้อยู่ในงบประมาณที่ได้กำหนดไว้โดยใช้หลักการต่างๆ เช่น ใช้ ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการใช้จ่าย คือ ใช้จ่ายแบบพอประมาณ โดยไม่เบียดเบียนตนเองและ ผู้อื่น ใช้จ่ายแบบมีเหตุผลสมควรกับการใช้จ่ายเท่านั้น มีสติในการใช้จ่ายโดยผลกระทบจากการใช้จ่าย ต้องไม่สร้างความเดือดร้อนให้ตนเองและผู้อื่นทั้งในปัจจุบันและอนาคต ใช้จ่ายแบบมีภูมิคุ้มกัน โดย การออมก่อนจ่ายและคำนึงถึงผลกระทบจากการใช้จ่ายในระยะยาวด้วย

3. ตั้งใจชำระภาระหนี้สิน หากมีหนี้สินต้องรีบชำระ เพราะจะทำให้ประหยัดค่าใช้จ่ายใน ส่วนของดอกเบี้ยไปได้และไม่ควรก่อภาระหนี้สินจนเกินกำลังการผ่อนชำระของตนเอง

4. ทบทวนการใช้จ่ายอยู่เสมอ โดยจัดทำบัญชีรายได้อายจ่ายที่เกิดขึ้นจริงแล้วนำมา ตรวจสอบกับงบประมาณที่กำหนดไว้ ซึ่งจะช่วยให้ทราบค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นอย่างชัดเจนว่ามี การใช้จ่าย ตามงบประมาณหรือไม่ ค่าใช้จ่ายใดที่เกินงบประมาณหรือค่าใช้จ่ายใดที่ไม่อยู่ในงบประมาณ และ ค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจริงส่วนใหญ่หมดไปกับการใช้จ่ายประเภทใด เพื่อนำข้อมูลเหล่านี้มาปรับปรุงหา แนวทางในการใช้จ่ายให้มีประสิทธิภาพต่อไป เช่น หากพบว่าค่าใช้จ่ายเกินงบประมาณเพราะใช้จ่ายเกิน ตัว ชื่อของไม่ยั้งคิด ต้องนำแนวทางปฏิบัติข้อ 2 ที่กล่าวข้างต้นมาใช้ หรือหากว่างบประมาณไม่สามารถ ปฏิบัติได้จริง ก็ให้กลับไปพิจารณาใช้แนวทางปฏิบัติข้อที่ 1 คือ ควรนำงบประมาณมาวางแผนหรือ ปรับปรุงใหม่ แต่ถ้าหากค่าใช้จ่ายส่วนใหญ่ในแต่ละเดือนหมดไปกับการชำระหนี้สินก็ต้องนำแนวทาง ปฏิบัติข้อที่ 3 มาใช้ เป็นต้น

4. การขยายดอกผลของเงิน: การลงทุน การออมเงินเพื่อไว้ใช้จ่ายในอนาคต หากต้องการให้เงินออมนั้นงอกเงยเร็วขึ้น ก็ต้องนำเงินออมที่เก็บสะสมไว้ไปลงทุนให้เกิดผลประโยชน์สูงขึ้นและเพิ่มความมั่งคั่ง (wealth) ของบุคคลให้มากยิ่งขึ้น

5. การก่อหนี้ สังคมปัจจุบันจะเป็นเรื่องธรรมดาที่มีบุคคลหรือครอบครัวจำนวนมาก มีภาระการใช้จ่ายในแต่ละเดือนอันเนื่องมาจากการก่อหนี้ เช่น ค่าผ่อนบ้าน ค่าผ่อนรถ ค่าผ่อนโทรศัพท์มือถือ หรือค่าผ่อนเครื่องใช้ไฟฟ้า จากมุมมองการก่อหนี้คือการนำรายได้ในอนาคตมาใช้ในปัจจุบัน ทำให้การก่อหนี้มีประโยชน์ในด้านอำนวยความสะดวกและเพิ่มขีดความสามารถในการบริโภค เป็นแหล่งเงินทุนในยามฉุกเฉินเป็นประโยชน์ในแง่การลงทุน และช่วยป้องกันความเสี่ยงจากภาวะเงินเฟ้อในกรณีที่ใช้เครดิตซื้อสินค้าตอนนี้แทนการรอไปซื้อสินค้าขึ้นเดี๋ยวก่อน แต่มีราคาแพงขึ้นในอนาคต แต่การก่อหนี้ทำให้เกิดข้อเสียในหลายด้านด้วยเช่นกัน การใช้เครดิตเพื่อการบริโภค (consumer credit) โดยไม่รอบคอบอาจสร้างนิสัยฟุ่มเฟือยและการใช้จ่ายเกินตัว ยิ่งไปกว่านั้นการก่อหนี้แต่ละครั้งมีต้นทุนหรือค่าใช้จ่ายในรูปดอกเบี้ยและค่าธรรมเนียมค่อนข้างสูง หากไม่รู้จักการบริหารจัดการหนี้ที่ดี จะกลายเป็นปัญหาที่ยุ่งยากและอาจนำมาซึ่งหายนะทางการเงิน ที่ทำให้เกิดความล้มเหลวในชีวิตของบุคคลได้

สรุปได้ว่า การบริหารการเงินส่วนบุคคลเป็นการวางแผนโดยรวมในการบริหารจัดการการเงินทั้งในด้านรายได้ รายจ่าย การออม สินทรัพย์ และหนี้สิน ภายใต้เงื่อนไขเฉพาะของแต่ละบุคคล ซึ่งในที่นี้จะพิจารณาจากอัตราส่วนรายจ่ายต่อรายได้ อัตราส่วนเงินออมต่อรายได้ อัตราส่วนสินทรัพย์ต่อรายได้ และอัตราส่วนหนี้สินต่อรายได้ โดยจะมีการนำไปปฏิบัติและปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้สามารถบรรลุเป้าหมายทางการเงินของครูแต่ละคนในจังหวัดนครปฐม

3. แนวคิดเกี่ยวกับการประยุกต์ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กับการบริหารการเงินส่วนบุคคล

ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ประกอบด้วย ความมีเหตุผล ความพอประมาณ การมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ภายใต้เงื่อนไขความรู้และเงื่อนไขคุณธรรม ซึ่งการใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นหลักคิดสำคัญในการบริหารการเงินส่วนบุคคลให้เกิดความสมดุล

3.1 การประยุกต์ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการบริหารการเงินส่วนบุคคล

ณัฐพงศ์ ทองภักดี (2550: 8-15) อธิบายถึงการประยุกต์ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการบริหารการเงินส่วนบุคคลว่า องค์การธุรกิจและปัจเจกบุคคลสามารถประยุกต์ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อนำไปสู่ความสมดุลและยั่งยืนในการบริหารการเงินได้ ด้วยการตัดสินใจในกิจกรรมหลัก

ด้วยความมีเหตุผล ความพอประมาณ และการมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี เช่น การตัดสินใจในการลงทุนเกี่ยวกับสินทรัพย์ทั้งระยะสั้นและระยะยาว องค์กรธุรกิจและปัจเจกบุคคลควรลงทุนเฉพาะสินทรัพย์ที่มีความจำเป็นต่อการดำเนินธุรกิจและการดำเนินชีวิต หรือเพื่อขยายกิจการ ซึ่งเป็นเรื่องของความมีเหตุผลในการตัดสินใจ โดยไม่ควรลงทุนในสินทรัพย์ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้หรือลงทุนในสินทรัพย์ที่เก็งกำไรมากเกินไป หรือการตัดสินใจเพื่อลงทุนในสินทรัพย์ควรตั้งอยู่บนพื้นฐานของความพอประมาณ ไม่มากจนเป็นภาระทางการเงินและความอยู่รอดขององค์กรธุรกิจและปัจเจกบุคคลในระยะยาว การลงทุนควรมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีโดยยึดหลักการกระจายความเสี่ยงในการลงทุน เช่น การลงทุนในสินทรัพย์ที่มีความหลากหลาย ควรมีทั้งการลงทุนทั้งตราสารหนี้และตราสารทุน หรือการขยายตลาดควรให้มีการกระจายในหลายแหล่ง ไม่ผูกติดกับตลาดใดตลาดหนึ่งเพียงแห่งเดียว และควรมีการป้องกันความเสี่ยงจากการลงทุนควบคู่ไปด้วย เช่น การใช้เครื่องมือทางการเงินที่ช่วยในการบริหารความเสี่ยงจากอัตราแลกเปลี่ยน โดยทั้งหมดของการตัดสินใจอยู่บนเงื่อนไขว่า ผู้บริหารองค์กรและปัจเจกบุคคลต้องมีความรู้ในการวิเคราะห์ความคุ้มค่าของการลงทุน ความเสี่ยงของการลงทุนและผลกระทบของการลงทุนโดยรวมได้ และต้องลงทุนอย่างไม่เอารัดเอาเปรียบ และดูแลผู้มีส่วนได้ส่วนเสียให้รอบด้าน ซึ่งเป็นเงื่อนไขเรื่องคุณธรรม ดังตารางที่ 2.1-ตารางที่ 2.5

ตารางที่ 2.1 การประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ด้านความมีเหตุผล ในการตัดสินใจ

กิจกรรม	ความมีเหตุผลในการตัดสินใจ
การลงทุน	- ตัดสินใจลงทุนในสินทรัพย์หรือกิจการที่มีความคุ้มค่า เพื่อรักษาผลประโยชน์ให้แก่ผู้ถือหุ้น - มีการวิเคราะห์ความคุ้มค่าการลงทุนอย่างถูกหลักวิชาการและเหมาะสม
การจัดหาเงิน	- กำหนดโครงสร้างทางการเงินที่เหมาะสมกับประเภทของกิจการ - การวางแผนการจัดหาแหล่งเงินทุนโดยยึดหลักการจับคู่ประเภทของสินทรัพย์และหนี้สิน (asset-liability matching fund) - การจัดหาแหล่งเงินทุนโดยยึดหลักการจับคู่กระแสเงินในลักษณะที่จะไม่สร้างความเสี่ยงจากปัจจัยต่างๆ เช่น อัตราแลกเปลี่ยน และความผันผวนของกระแสเงิน (cash flow matching)
การดำเนินงาน	- กำหนดราคาสินค้าที่สมเหตุสมผลเหมาะสมกับต้นทุนการผลิต และการแข่งขันในตลาด - กำหนดข้อตกลงทางธุรกิจที่มีเหตุผล ไม่เป็นภาระต่อการปฏิบัติตามสัญญา กับลูกค้า คู่ค้า และพนักงาน

ตารางที่ 2.2 การประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ด้านความพอประมาณ ในการตัดสินใจ

กิจกรรม	ความพอประมาณในการตัดสินใจ
การลงทุน	- วางแผนการลงทุนอย่างพอประมาณกับกำลังการขยายตัวทางธุรกิจ - ไม่สะสมสินทรัพย์ที่ไม่จำเป็นเพื่อการเก็งกำไร และหวังกำไรเกินปกติ จากกิจกรรมที่ไม่ใช่ธุรกิจหลัก (non-core business)
การจัดหาเงิน	- กำหนดโครงสร้างทางการเงินที่เหมาะสม - ไม่กู้ยืมมากเกินไปจนเป็นภาระต่อฐานะทางการเงิน และเพิ่มความเสี่ยงให้แก่กิจการ และไม่เป็นการปฏิบัติตามสัญญา
การดำเนินงาน	- กำหนดราคาขายสินค้าที่พอประมาณเหมาะสมกับต้นทุนการผลิต ไม่เอาเปรียบลูกค้าเพื่อหวังกำไรเกินกว่าปกติ - ไม่เอาเปรียบพนักงานในการกำหนดค่าจ้างที่ไม่เป็นธรรม และให้สวัสดิการตามสมควร และให้สวัสดิการตามสมควร และปฏิบัติตามข้อกำหนดทางกฎหมาย

ตารางที่ 2.3 การประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ด้านการมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีในการตัดสินใจ

กิจกรรม	การมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีในการตัดสินใจ
การลงทุน	- คิดบวกและคิดลบในการวางแผนการลงทุน (scenario analysis) เพื่อกำหนดมาตรการป้องกันล่วงหน้า สำหรับการดำเนินการที่ไม่เป็นไปตามแผน เพื่อลดความรุนแรงและโอกาสในการเกิดความเสี่ยง
การจัดหาเงิน	- ไม่เพิ่มส่วนเปิดทางการเงิน (financial leverage) อย่างไม่จำเป็น โดยเฉพาะในภาวะที่มีความไม่แน่นอนสูง - นำเสนอข้อมูลที่เป็นจริงและเปิดเผยข้อมูลแก่ผู้ถือหุ้น เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจกับฐานะทางการเงินที่แท้จริงของกิจการ หากต้องมีการลดการจ่ายเงินปันผลเพื่อสะสมทุนมากขึ้น - บริหารความเสี่ยงจากปัจจัยทางการเงินที่บริหารได้ เช่น อัตราแลกเปลี่ยน อัตราดอกเบี้ย ปฏิบัติตามสัญญาเงินกู้อย่างเคร่งครัด สร้างความเชื่อถือให้เกิดขึ้นในกลุ่มในกลุ่มผู้มีส่วนได้เสียของกิจการ

ตารางที่ 2.3 (ต่อ)

กิจกรรม	การมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีในการตัดสินใจ
การดำเนินงาน	- วิเคราะห์ความต้องการของลูกค้าอย่างสม่ำเสมอ มีความพร้อมในการตอบสนอง มีความยืดหยุ่นในการผลิต สร้างความหลากหลายของผลิตภัณฑ์และบริหารความเสี่ยงจากการดำเนินงาน (operating leverage) - สร้างความซื่อสัตย์ในตราสินค้าของกลุ่มสินค้า (brand loyalty) และความสัมพันธ์อันดีในกลุ่มลูกค้า - สร้างขวัญกำลังใจให้แก่พนักงาน ส่งเสริมความสัมพันธ์อันดีแก่คู่ค้า (suppliers) สร้างความเชื่อถือในกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับกิจการ

ตารางที่ 2.4 การประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ด้านเงื่อนไขความรู้ ในการตัดสินใจ

ฝ่าย	เงื่อนไขความรู้ในการตัดสินใจ
การจัดการ	ฝ่ายจัดการต้องมีความรู้ในการบริหารจัดการที่เพียงพอ เพื่อการบริหารการเงินที่จะทำให้กิจการสร้างผลตอบแทนสูงสุดให้แก่ผู้ถือหุ้น เช่น การวางแผนธุรกิจ การวิเคราะห์ความคุ้มค่าของการลงทุน การกำหนดโครงสร้างเงินทุนที่เหมาะสม การวิเคราะห์และบริหารความเสี่ยง การวิเคราะห์ความต้องการ (demand analysis) การวิเคราะห์ฐานะทางการเงิน การบัญชี และรายงานผลการดำเนินงาน การตลาด และการวางแผนการผลิต
กรรมการ	กรรมการซึ่งทำหน้าที่ในการกำหนดนโยบายให้ฝ่ายจัดการตรวจตราและตรวจสอบ ให้รักษาผลประโยชน์ให้แก่ผู้ถือหุ้น และสนองกลุ่มผู้มีส่วนได้เสียในกิจการอย่างถูกต้องเหมาะสม ต้องมีความรู้เพียงพอในการปฏิบัติหน้าที่ตามบทบาทดังกล่าว
ผู้ถือหุ้น	ผู้ถือหุ้นมีหน้าที่ในการติดตามประเมินผลการดำเนินการของกรรมการและฝ่ายจัดการ เข้าร่วมประชุมผู้ถือหุ้น ศึกษาข้อมูลทางธุรกิจ และซักถามในข้อมูลที่มีข้อสงสัย ลงคะแนนเสียงเลือกกรรมการ และอื่นๆ ซึ่งจำเป็นที่ผู้ถือหุ้นต้องศึกษาหาความรู้เพื่อเพิ่มพูนทักษะในการทำหน้าที่ตามบทบาทดังกล่าว

ตารางที่ 2.5 การประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ด้านเงื่อนไขคุณธรรมในการตัดสินใจ

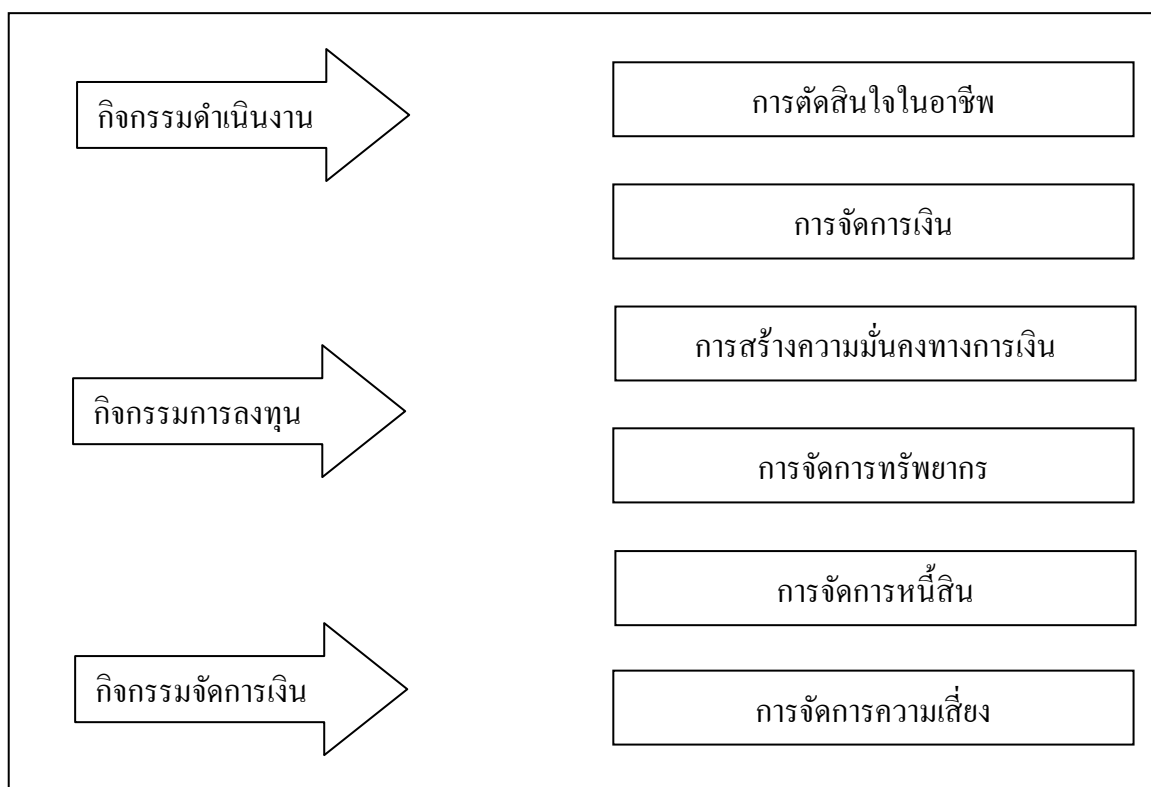
ฝ่าย	เงื่อนไขคุณธรรมในการตัดสินใจ
ผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย	การปฏิบัติอย่างซื่อสัตย์ สุจริต ะมัดระวัง และไม่เอาเปรียบผู้ที่เกี่ยวข้อง ด้วยเงื่อนไขนี้ หากทุกฝ่ายยึดถือเป็นหลักสำคัญในการตัดสินใจทางธุรกิจแล้ว จะช่วยให้การสร้างความน่าเชื่อถือเกิดขึ้นระหว่างกันได้โดยง่าย และส่งผลต่อการลดต้นทุนการดำเนินธุรกรรมต่าง ๆ ได้อีกด้วย

3.2 การประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการบริหารการเงินส่วนบุคคล

การบริหารการเงินส่วนบุคคลเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจในกิจกรรมต่างๆ ที่จะช่วยให้เกิดความสมดุลและยั่งยืนในการดำรงชีวิตของบุคคลและครัวเรือน เช่นเดียวกับองค์กรธุรกิจ โดยการตัดสินใจหลักที่เกี่ยวกับการบริหารการเงินส่วนบุคคลมี 6 ประการ ประกอบด้วย (ณดา จันทรธัม, 2550: 16)

1. การตัดสินใจในอาชีพ ซึ่งเกี่ยวกับอาชีพและการงานถือเป็นแหล่งรายได้หลักของบุคคล และเกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการรายได้และค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจากการประกอบอาชีพนั้น รวมถึงการตัดสินใจสร้างสมดุลในการดำเนินชีวิตและการทำงาน
2. การจัดการเงิน เกี่ยวข้องกับการจัดการเงินที่ได้รับให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยคำนึงถึงภาระทั้งในปัจจุบันและอนาคต
3. การสร้างความมั่นคงทางการเงิน เกี่ยวข้องกับการลงทุนจากการออมเงินเพื่อค่าใช้จ่ายที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคต เพื่อภาวะฉุกเฉินและเพื่อการเกษียณ ตลอดจนนำไปสู่ความเป็นอิสระทางการเงินต่อไปในอนาคต
4. การจัดการทรัพยากร ไม่ว่าจะเป็นการตัดสินใจเพื่อจัดหาให้ได้มาซึ่งทรัพย์สินต่างๆ เพื่อการดำรงชีวิตอย่างเหมาะสม เช่น ที่อยู่อาศัย ยานพาหนะ และทรัพย์สินอื่นๆ
5. การจัดการหนี้สิน เกี่ยวข้องกับการรู้จักช่องทางการกู้ยืม ความเสี่ยง และภาระที่จะเกิดขึ้น รวมถึงแนวทางในการบริหารจัดการที่จะทำสามารถกู้ยืมได้อย่างมีประสิทธิภาพ
6. การจัดการความเสี่ยง เกี่ยวข้องกับความไม่แน่นอนที่ทำให้การดำรงชีวิตมีความเสี่ยง การวางแผนและดำเนินการเพื่อเตรียมรับมือกับความเสี่ยง

ซึ่งการตัดสินใจทั้ง 6 ประการมีความสัมพันธ์กับกิจกรรมหลักในการบริหารการเงินส่วนบุคคล ดังรูปที่ 2.2

รูปที่ 2.2 การตัดสินใจในกิจกรรมหลักและองค์ประกอบในการบริหารการเงินส่วนบุคคล

1. การตัดสินใจในอาชีพ การเลือกประกอบอาชีพที่เหมาะสมกับตัวเองจะมีส่วนช่วยให้การทำงานมีความสุข และเป็นพื้นฐานของการดำรงชีวิตในด้านอื่นๆ ได้อย่างสมดุล อย่างไรก็ตาม การตัดสินใจเลือกอาชีพต้องมีคุณธรรมเป็นเงื่อนไขสำคัญ ตามหลักพระพุทธศาสนาได้ให้แนวทางในการดำรงชีวิตของคนไว้ให้ยึดหลักสัมมาอาชีพะ และเมื่อมีเงื่อนไขคุณธรรมเป็นพื้นฐานแล้ว การใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงประกอบการตัดสินใจจะช่วยในการเลือกอาชีพที่ดีให้แก่บุคคลนั้น

การเลือกอาชีพให้เหมาะสม ขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายประการ แต่ผู้ตัดสินใจสามารถยึดหลัก 3 รู้ ซึ่งเป็นเงื่อนไขสำคัญในการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง คือ บุคคลต้องมีความรู้เพียงพอในการตัดสินใจดังนี้

1.1 รู้จักตนเอง การรู้จักตนเองในเรื่องของบุคลิกภาพจะเกี่ยวข้องกับความชอบและสนใจในอาชีพ และจะทำให้รู้จักข้อจำกัดและความถนัดของตนเอง การประกอบอาชีพที่ตรงกับสาขาที่ศึกษามาจะทำให้ง่ายต่อการปรับตัวและเข้าในงานที่จะทำได้มากกว่ากรณีที่ไม่ได้เรียนรู้มาก่อน

1.2 รู้จักอาชีพ การรู้จักอาชีพมีผลต่อการตัดสินใจเลือกเรียนเพื่อการประกอบอาชีพในอนาคต เพราะการลงทุนทางการศึกษาเป็นการลงทุนโดยใช้ทรัพยากรจำนวนมาก การประกอบอาชีพที่

ไม่ตรงกับสิ่งที่ได้เรียนรู้มา ย่อมทำให้ต้องมีการเรียนรู้หรือเสริมสร้างความรู้ก่อนการทำงาน และระหว่างการทำงานเพิ่มขึ้น ทำให้การลงทุนในการศึกษาที่ผ่านมามีความสูญเสีย

1.3 การรู้จักวิเคราะห์และประมาณต้นทุน ความเสี่ยง และผลตอบแทนจากการประกอบอาชีพ ซึ่งอาจไม่อยู่ในรูปของตัวเงินเพียงอย่างเดียว ความมั่นคงในการประกอบอาชีพ ความภาคภูมิใจในการปฏิบัติงาน การเป็นที่ยอมรับจากสังคม สิ่งเหล่านี้จะเป็นผลตอบแทนรูปแบบหนึ่งที่ไม่ใช่ตัวเงิน และจะต้องนำมาวิเคราะห์ด้วย

หลักการเลือกอาชีพที่กล่าวมาข้างต้นเป็นการประยุกต์ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในการตัดสินใจเลือกอาชีพที่ดีและเหมาะสมแก่บุคคล โดยต้องตัดสินใจอย่างมีเหตุผล พอประมาณ และมีภูมิคุ้มกัน และอาศัยความรู้ ตามหลัก 3 รู้ข้างต้น และเงื่อนไขคุณธรรมในการเลือกอาชีพที่สุจริต เป็นพื้นฐานหลักในการตัดสินใจ

2. การจัดการเงิน เป็นประเด็นสำคัญในการบริหารการเงินส่วนบุคคลว่าควรจัดสรรรายได้ อย่างไร ที่ทำให้มีความสมดุลระหว่างรายได้และรายได้ เพื่อสร้างความยั่งยืนให้แก่บุคคลในการรักษาความเป็นอยู่ที่เหมาะสม สามารถดำรงชีวิตในภาวะเสี่ยง เช่น การเจ็บไข้ได้ป่วย ภาวะที่ไม่มีรายได้และรองรับการเกษียณอายุในอนาคต เป็นจุดเริ่มต้นสำคัญของการใช้หลักพอประมาณ มีเหตุมีผล และมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีในการบริหารการเงินส่วนบุคคล จาก

$$\text{มูลค่าทรัพย์สิน} = \text{สินทรัพย์} - \text{หนี้สิน}$$

ซึ่งการจดบันทึกรายรับ-รายจ่ายในแต่ละเดือน จะมีความสัมพันธ์กับบัญชีแสดงฐานะการเงินของบุคคลและครัวเรือน (net worth analysis) การใช้จ่ายในแต่ละช่วงเวลาของบุคคลหรือครัวเรือน จะส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงฐานะทางการเงินของบุคคลหรือครัวเรือนนั้น แต่ทั้งนี้แต่ละบุคคลและครัวเรือนไม่จำเป็นต้องสะท้อนความสัมพันธ์ระหว่างบัญชีรายรับ-รายจ่าย และบัญชีแสดงฐานะการเงินอย่างสม่ำเสมอ เนื่องจากอาจเป็นภาระที่มากเกินไปจนเสียสมดุลได้ ที่สำคัญคือการทำบัญชีรายรับ-รายจ่ายอย่างต่อเนื่องเป็นประจำ เพื่อให้มีข้อมูลที่จะใช้วิเคราะห์โครงสร้างรายรับและรายจ่าย และสามารถสะท้อนพฤติกรรมการใช้จ่ายของแต่ละบุคคลหรือครัวเรือนได้

การวางแผนทางการเงิน ซึ่งประกอบการจัดสรรการเงิน 4 ด้าน คือ การใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน การใช้จ่ายเพื่อจัดหาทรัพย์สินและค่าใช้จ่ายที่รู้อย่างชัดเจนว่าจะเกิดขึ้นในอนาคต การเก็บออมไว้ใช้ในยามเกษียณ และการใช้จ่ายเพื่อภาวะฉุกเฉินและเหตุจำเป็น สามารถพิจารณาแนวทางโดยใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงได้ ดังนี้

2.1 การใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน ควรเป็นเงินที่เหลือจาก การใช้จ่ายเพื่อจัดหาทรัพย์สินและค่าใช้จ่ายที่รู้อย่างชัดเจนว่าจะเกิดขึ้นในอนาคต การเก็บออมไว้ใช้ในยามเกษียณ และการใช้จ่ายเพื่อ

ภาวะฉุกเฉินและเหตุจำเป็น ซึ่งหากเงินจำนวนดังกล่าวมีเหลือน้อย การใช้จ่ายต้องตั้งอยู่บนพื้นฐานของความระมัดระวังและรอบคอบอย่างมาก และต้องเน้นที่รายจ่ายที่จำเป็นก่อน หากมีจำนวนเงินดังกล่าวมากพอ จึงจะมีความสามารถในการจับจ่ายสินค้าที่มีราคาสูงได้

2.2 การใช้จ่ายเพื่อจัดหาทรัพย์สินและค่าใช้จ่ายที่รู้อย่างชัดเจนว่าจะเกิดขึ้นในอนาคต เป็นค่าใช้จ่ายที่ประกอบด้วย ค่าใช้จ่ายเพื่อการศึกษาของบุตร ค่าใช้จ่ายเพื่อทรัพย์สินต่างๆ การวางแผนค่าใช้จ่ายที่รู้อย่างชัดเจนว่าจะเกิดขึ้น จะเป็นการบังคับตนเองให้จัดสรรเงินส่วนหนึ่งจากรายได้เพื่อภาระค่าใช้จ่ายเหล่านี้ จะลดความเสี่ยงในการจัดหาเงินจำนวนมาก ในกรณีที่ต้องใช้จ่ายตามภาระทางการเงินเหล่านั้นลงได้

สรุปได้ว่า การประยุกต์ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการจัดการการเงินส่วนบุคคล เป็นการประยุกต์ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของปัจเจกบุคคลเพื่อนำไปสู่ความสมดุลและยั่งยืน ในการบริหารการเงินได้ ด้วยการตัดสินใจในกิจกรรมหลักด้วยความมีเหตุผล ความพอประมาณ และการมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี โดยทั้งหมดของการตัดสินใจอยู่บนเงื่อนไขว่า ปัจเจกบุคคลต้องมีความรู้ในการบริหารการเงินส่วนบุคคล และมีคุณธรรม

4. ข้อมูลเกี่ยวกับการเงินส่วนบุคคลของครู

หัวข้อนี้จะนำเสนอข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับการเงินส่วนบุคคลของครู ซึ่งประกอบด้วย เงินเดือนและสวัสดิการต่างๆ ของครู ดังนี้ (ไทยพบลีก้า, 2557)

ข้าราชการครูมีความแตกต่างจากข้าราชการอื่น ตรงที่ไม่ขึ้นกับคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (ก.พ.) ซึ่งสำนักงาน ก.พ. ให้เหตุผลที่ข้าราชการครูไม่เหมือนกับข้าราชการอื่นไว้ว่า ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาจะสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 และพระราชบัญญัติเงินเดือน เงินวิทยฐานะ และเงินประจำตำแหน่งข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 ส่วนอัตรากำลัง โครงสร้าง และอัตราเงินเดือน อยู่ภายใต้พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 โดยมีองค์กรกลางบริหารงานบุคคล คือ สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (ก.ค.ศ.) ส่วนข้าราชการพลเรือนอยู่ภายใต้พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534 และพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2535 โดยมีองค์กรกลางบริหารงานบุคคล คือ ก.พ. เงินเดือนและเงินประจำตำแหน่งข้าราชการพลเรือนสามัญ ยังคงเป็นไปตามพระราชบัญญัติเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่ง พ.ศ. 2538 เหตุที่มีความแตกต่างเนื่องจากได้มีการปรับปรุงกฎหมายของ

ข้าราชการครูเพื่อให้สอดคล้องกับการปฏิรูปการศึกษา และการปรับปรุงคุณภาพของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาให้สูงขึ้น ซึ่งรวมถึงการให้มีเงินวิทยฐานะเพิ่มขึ้นด้วย

ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา มีความหมายครอบคลุมถึงข้าราชการที่ได้รับการบรรจุ และแต่งตั้งให้ปฏิบัติราชการในสถานศึกษา หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง แบ่งออกเป็น 3 ประเภท ประกอบด้วย

1. ผู้สอนในหน่วยงานการศึกษา หรือ ครูผู้ช่วย (คพช.) โดยครูผู้ช่วยเป็นตำแหน่งที่บรรจุ แต่งตั้งในระดับแรก (เทียบเท่าอาจารย์ 1 ระดับ 3 เดิม)

2. ครูและบุคลากรทางการศึกษาระดับ 1 ถึง 5 (ค.ศ. 1-5) เป็นชั้นครู ค.ศ. 1 (เทียบเท่าอาจารย์ 1 ระดับ 4-5) ครู ค.ศ. 2 เป็นวิทยฐานะครูชำนาญการ แต่งตั้งจากครู ค.ศ. 1 (เทียบเท่าตำแหน่งอาจารย์ 2) ครู ค.ศ. 3 เป็นวิทยฐานะครูชำนาญการพิเศษ แต่งตั้งจากครู ค.ศ. 2 ที่มีผลงานวิชาการผ่านเกณฑ์ (เทียบเท่าตำแหน่งอาจารย์ 3 ระดับ 8) ครู ค.ศ. 4 เป็นวิทยฐานะครูเชี่ยวชาญ แต่งตั้งจากครู ค.ศ. 3 ที่มีผลงานวิชาการผ่านเกณฑ์ (เทียบเท่าตำแหน่งอาจารย์ 3 ระดับ 9) และครู ค.ศ. 5 เป็นวิทยฐานะครูเชี่ยวชาญพิเศษ แต่งตั้งจากครู ค.ศ. 4 ที่มีผลงานวิชาการผ่านเกณฑ์ (เทียบเท่าตำแหน่งอาจารย์ 3 ระดับ 10)

3. ผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากรทางการศึกษาอื่น ประกอบด้วยตำแหน่งต่างๆ คือ รองผู้อำนวยการสถานศึกษา ผู้อำนวยการสถานศึกษา รองผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษา ผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษา และตำแหน่งที่มีชื่อเรียกอย่างอื่น ตามที่ ก.ค.ศ. กำหนด

ทั้งนี้ยังมีส่วนบุคลากรทางการศึกษาอื่น ประกอบด้วย ตำแหน่งศึกษานิเทศก์ และตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่นตามที่ ก.ค.ศ. กำหนด และนอกจากตำแหน่งข้าราชการครูในขั้นก่อนอุดมศึกษาระดับ คพช.-ค.ศ. 5 แล้ว ยังมีตำแหน่งอาจารย์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์ และศาสตราจารย์ ซึ่งจะมีได้เฉพาะในสถานศึกษาที่สอนระดับปริญญาด้วย

ฐานเงินเดือนขั้นต่ำข้าราชการครูในรอบ 10 ปี ตั้งแต่ พ.ศ. 2547- พ.ศ. 2557 ไม่รวมค่าวิทยฐานะ นอกเหนือจากเงินเดือน ตั้งแต่ 3,500-15,600 บาท/เดือน ฐานสูงสุด 66,480 บาท ดังตารางที่ 2.6

ตารางที่ 2.6 ฐานเงินเดือนข้าราชการครู ปี พ.ศ. 2549-พ.ศ. 2557

ปี	ครูผู้ช่วย	ครู ค.ศ.1	ครู ค.ศ.2	ครู ค.ศ.3	ครู ค.ศ.4	ครู ค.ศ.5
2549	7,630	7,630	12,040	12,040	23,230	27,450
2550	7,940	7,940	12,530	12,530	23,230	28,550
2554	7,940	8,130	12,530	12,530	23,230	28,550
2555	8,340	8,540	13,160	13,160	24,400	29,980
2557	15,500	15,050	15,440	27,090	27,090	29,980

ที่มา: ปรับปรุงจาก ไทยพับลิก้า (2557)

ตั้งแต่การปรับเปลี่ยนโครงสร้างข้าราชการเมื่อปี พ.ศ. 2547 ข้าราชการครูมีพระราชบัญญัติเงินเดือน เงินวิทยฐานะ และเงินประจำตำแหน่งข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 ออกมาใช้ ต่อมาได้มีพระราชกฤษฎีกาการปรับเงินเดือนของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2549

โดยมีบัญชีเงินเดือนขั้นต่ำขั้นสูงของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ที่มีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ แสดงรายได้ต่ำสุดอันดับครูผู้ช่วยขั้นต่ำชั่วคราว 7,630 บาท – ขั้นสูง 16,190 บาท

ค.ศ. 1 ขั้นต่ำชั่วคราว 7,630 – ขั้นสูง 26,440 บาท

ค.ศ. 2 ขั้นต่ำชั่วคราว 12,040 บาท – ขั้นสูง 32,250 บาท

ค.ศ. 3 ขั้นต่ำชั่วคราว 12,040 บาท – ขั้นสูง 45,620 บาท

ค.ศ. 4 ขั้นต่ำ 23,230 บาท – ขั้นสูง 48,600 บาท

ค.ศ. 5 ขั้นต่ำ 27,450 บาท – ขั้นสูง 61,860 บาท

ในปี พ.ศ. 2550 มีพระราชกฤษฎีกาการปรับเงินเดือนของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ.2550 บัญชีเงินเดือนขั้นต่ำขั้นสูงของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่มีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ ต่ำสุดอันดับครูผู้ช่วยขั้นต่ำชั่วคราว 7,940 บาท – ขั้นสูง 16,840 บาท

ค.ศ. 1 ขั้นต่ำชั่วคราว 7,940 – ขั้นสูง 27,500 บาท

ค.ศ. 2 ขั้นต่ำชั่วคราว 12,530 บาท – ขั้นสูง 33,540 บาท

ค.ศ. 3 ขั้นต่ำชั่วคราว 12,530บาท – ขั้นสูง 47,450 บาท

ค.ศ. 4 ขั้นต่ำ 23,230 บาท – ขั้นสูง 50,550 บาท

ค.ศ. 5 ขั้นต่ำ 28,550 บาท – ขั้นสูง 64,340 บาท

ปี พ.ศ. 2554 มีพระราชบัญญัติเงินเดือน เงินวิทยฐานะ และเงินประจำตำแหน่งข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2554 (ต่อจาก 2547) บัญชีเงินเดือนขั้นต่ำขั้นสูงของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่มีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ ต่ำสุดอันดับครูผู้ช่วยขั้นต่ำชั่วคราว 7,940 บาท – ขั้นสูง 16,840 บาท

ค.ศ. 1 ขั้นต่ำชั่วคราว 8,130 – ขั้นสูง 29,700 บาท

ค.ศ. 2 ขั้นต่ำชั่วคราว 12,530 บาท – ขั้นสูง 36,020 บาท

ค.ศ. 3 ขั้นต่ำชั่วคราว 12,530 บาท – ขั้นสูง 50,550 บาท

ค.ศ. 4 ขั้นต่ำ 23,230 บาท – ขั้นสูง 59,770 บาท

ค.ศ. 5 ขั้นต่ำ 28,550 บาท – ขั้นสูง 66,480 บาท

นอกจากเงินเดือนแล้ว ข้าราชการครูจะได้รับเงินวิทยฐานะของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาตามวิทยฐานะของแต่ละตำแหน่งอีกด้วย นอกเหนือจากเงินเดือนตั้งแต่ 3,500-15,600 บาท/เดือน

ปี พ.ศ. 2555 ก.ค.ศ. มีการปรับบัญชีเงินเดือนสำหรับคุณวุฒิที่ ก.ค.ศ. รับรองใหม่ อาทิ ปริญาเอก อัตราใหม่ 19,100 บาท ปริญาโทที่มีหลักสูตรกำหนดเวลาศึกษาไม่น้อยกว่า 2 ปี ต่อจากวุฒิปริญาตรีที่มีหลักสูตรกำหนดเวลาศึกษาไม่น้อยกว่า 5 ปี อัตราใหม่ 16,570 บาท ปริญาโททั่วไปหรือเทียบเท่า อัตราใหม่ 15,430 บาท ปริญาตรี หลักสูตร 6 ปี อัตราใหม่ 15,430 บาท ปริญาตรี หลักสูตร 5 ปี อัตราใหม่ 12,530 บาท

สำหรับอัตราเงินเดือนกลุ่มข้าราชการครูที่ได้รับผลกระทบจากการปรับเงินเดือน 15,000 บาท หรือกลุ่มที่บรรจุก่อน 1 ม.ค. 2555 สำนักงาน ก.ค.ศ. ได้ปรับเงินเดือนชดเชยเสร็จแล้ว ดังนี้

คุณวุฒิปริญาตรี 4 ปี อันดับครูผู้ช่วยช่วงอัตราเงินเดือนที่จะได้รับการปรับชดเชย 8,340-17,310 บาท ค.ศ. 1 8,540-21,570 บาท ค.ศ. 2 13,160-21,460 บาท ค.ศ. 3 13,160-19,410 บาท

ปริญาตรี 5 ปี ครูผู้ช่วย 9,140-17,310 บาท ค.ศ. 1 9,210-23,360 บาท ค.ศ. 2 13,160-22,940 บาท ค.ศ. 3 13,160-23,280 บาท

ปริญาโททั่วไป ครูผู้ช่วย 10,190- 17,690 บาท ค.ศ. 1 10,190-25,730 บาท ค.ศ. 2 13,160-25,930 บาท ค.ศ. 3 13,160-25,740 บาท

ปริญาเอก ครูผู้ช่วย 13,770-17,690 บาท ค.ศ. 1 13,860-30,710 บาท ค.ศ. 2 13,910-35,050 บาท ค.ศ. 3 13,910-35,120 บาท ค.ศ. 4 24,400-34,690 บาท ค.ศ. 5 29,980-34,440 บาท

ทั้งนี้ ตัวอย่างการปรับชดเชย อาทิ ผู้ที่บรรจุด้วยวุฒิปริญาตรีอันดับ ค.ศ. 3 หากเงินเดือน 12,530 บาท จะได้ปรับเงินเดือน 15,800 บาท แต่จะไม่ได้เงินเพิ่มค่าครองชีพ หากปรับแล้วยังไม่ถึง 15,000 บาท ก็จะได้เงินค่าครองชีพเพิ่มด้วย

ปี พ.ศ. 2556 คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบเมื่อวันพฤหัสบดีที่ 10 ตุลาคม 2556 ตามที่รองนายกรัฐมนตรี นายพงศ์เทพ เทพกาญจนา ประธานกรรมการ เสนอปรับปรุงค่าตอบแทนข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ปี พ.ศ. 2556 และปี พ.ศ. 2557 ตามที่กระทรวงศึกษาธิการ (ศธ.) เสนอ ส่วนงบประมาณสำหรับการปรับอัตราเงินเดือนสำหรับคุณวุฒิ ที่ ก.ค.ศ. รับรองเพื่อบรรจุและแต่งตั้งเป็นข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา และการปรับเงินเดือนชดเชยผู้ได้รับผลกระทบจากการปรับอัตราเงินเดือนแรกบรรจุใหม่ ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2556 ถึงวันที่ 30 กันยายน พ.ศ. 2557 จำนวนเงินที่ใช้ปรับเพิ่มรวมทั้งสิ้น 2,526,782,130 บาท โดยฐานเงินเดือนครูผู้ช่วยอยู่ที่ 15,050 บาท ค.ศ. 1 15,440 บาท ค.ศ. 2 15,050 บาท ค.ศ. 3 15,050 บาท ค.ศ. 4 27,090 บาท และ ค.ศ. 5 29,980 บาท

นอกจากนี้สวัสดิการของครูยังมีส่วนสำคัญกับการบริหารการเงินส่วนบุคคลของครู ซึ่งสวัสดิการที่สำคัญของครูมีดังนี้ (สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, 2554)

ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการจัดสวัสดิการภายในส่วนราชการ พ.ศ. 2547 ข้อ 10 กำหนดประเภทของสวัสดิการภายในส่วนราชการ ดังนี้

1. การออมทรัพย์

2. การให้กู้เงิน
3. การเคหะสงเคราะห์
4. การฌาปนกิจสงเคราะห์
5. การกีฬาและนันทนาการ
6. การให้บริการของร้านค้าสวัสดิการ
7. การฝึกอบรมอาชีพเพื่อเสริมรายได้และลดรายจ่ายให้แก่สมาชิก
8. การสงเคราะห์ข้าราชการในด้านอื่นๆ เช่น เงินช่วยค่าอาหาร เงินช่วย ค่าเดินทาง เงินช่วยค่าเครื่องแต่งกาย เงินทุนการศึกษา เงินสงเคราะห์ผู้ประสบภัย เป็นต้น
9. กิจกรรมหรือสวัสดิการภายในส่วนราชการประเภทอื่น ตามที่คณะกรรมการสวัสดิการภายในส่วนราชการเห็นสมควร

สวัสดิการที่รัฐจัดให้ตามกฎหมายระเบียบข้อบังคับของข้าราชการพลเรือนสามัญ ได้แก่

1. สวัสดิการที่ไม่เป็นตัวเงิน

สิทธิการลาของข้าราชการ เป็นไปตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการลา กฎหมายอื่นๆ และตามมติคณะรัฐมนตรีประเภทของการลา ได้แก่ การลาป่วย การลาคลอดบุตร การลากิจส่วนตัว การลาพักผ่อน การลาอุปสมบท หรือ การลาไปประกอบพิธีฮัจย์ การลาเข้ารับการตรวจเลือก หรือ เข้ารับการเตรียมพล การลาไปศึกษาฝึกอบรม ปฏิบัติการวิจัย หรือดูงาน การลาไปปฏิบัติงานในองค์การระหว่างประเทศ การลาติดตามคู่สมรส การนับวันลา และ วันหยุดราชการ

2. สวัสดิการที่เป็นตัวเงิน

สวัสดิการเกี่ยวกับการรักษาพยาบาล โดยข้าราชการมีสิทธิได้รับค่ารักษาพยาบาลจากทางราชการสำหรับตนเอง บิดาและมารดา คู่สมรส และบุตร

สวัสดิการเกี่ยวกับการศึกษาบุตร ได้แก่ ค่าเล่าเรียนบุตร

สวัสดิการค่าเช่าบ้าน ได้แก่ ข้าราชการที่ไปประจำสำนักงานต่างท้องที่ การเบิกค่าเช่าบ้าน

สวัสดิการเงินกู้เพื่อที่อยู่อาศัยของข้าราชการ

สวัสดิการค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการในราชอาณาจักร

บำเหน็จบำนาญ

โครงการเกษียณอายุก่อนกำหนด

สวัสดิการที่มีอยู่ในปัจจุบันของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมสวัสดิการ และสวัสดิภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา (สกก.) ได้มีการแบ่งการทำงานออกเป็น 2 สำนัก ได้แก่

1. สำนักสวัสดิการครู

1.1 กลุ่มส่งเสริมสวัสดิการ

- โครงการประกันอุบัติเหตุส่วนบุคคลหมู่ให้แก่ครูและบุคลากรทางการศึกษา
- โครงการร่วมสวัสดิการร้านค้าด้านอุปโภคและบริโภคแก่ครู และบุคลากรทางการศึกษา

- โครงการส่งเสริมประชาสัมพันธ์ที่อยู่อาศัยเพื่อครูและบุคลากรทางการศึกษา
- โครงการส่งเสริมและให้คำปรึกษาในการจัดทำวิทยฐานะ
- โครงการศูนย์ดูแลครูและบุคลากรทางการศึกษาผู้สูงอายุ
- สวัสดิการลดค่าโดยสารรถไฟ

1.2 กลุ่มบริการที่พัก ให้แก่บุคลากรของสทศ.

- โครงการปรับปรุงหอพัก สทศ. และสร้างหอพัก สทศ. ส่วนภูมิภาค

1.3 กลุ่มสถานพยาบาล

- โครงการตรวจสอบสุขภาพประจำปีกับครูและบุคลากรทางการศึกษา จึงจัดให้มี
คณะแพทย์ออกหน่วยเคลื่อนที่มาให้บริการตรวจสอบสุขภาพประจำปีทั้งในเขตกรุงเทพมหานคร และส่วน
ภูมิภาค ซึ่งในการนี้ผู้รับการตรวจสอบสุขภาพประจำปีมีสิทธิเบิกค่าตรวจสอบสุขภาพประจำปีตามที่
กระทรวงการคลังกำหนดปีละ 1 ครั้ง โดยไม่ต้องชำระค่าบริการในวันตรวจ

- โครงการเบิกจ่ายตรงเงินสวัสดิการเกี่ยวกับการรักษาพยาบาล ให้บริการ
สวัสดิการเกี่ยวกับการรักษาพยาบาลด้วยระบบเบิกจ่ายตรง ระหว่างสถานพยาบาลกับกรมบัญชีกลาง
ผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์

1.4 กลุ่มยกย่องเชิดชูเกียรติครู

1.5 กลุ่มการกองทุนและมูลนิธิ

- กองทุนสวัสดิการครูและบุคลากรทางการศึกษา
- มูลนิธิช่วยการศึกษานูตรครูและบุคลากรทางการศึกษา
- มูลนิธิทวี บุญยเกตุ
- มูลนิธิช่วยเหลือครูและบุคลากรทางการศึกษาผู้ประสบอัคคีภัยและภัยธรรมชาติ
- มูลนิธิช่วยครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ประสบภัยจากการก่อเหตุร้าย
- กองทุนสวัสดิการและสวัสดิภาพเพื่อสงเคราะห์ครู และบุคลากรทางการศึกษา
ผู้เสียชีวิตในการปฏิบัติหน้าที่กรณีพิเศษ
- โครงการจัดสวัสดิการเพื่อสงเคราะห์ครูและบุคลากรทางการศึกษา

2. **สำนักสวัสดิภาพครู** ได้มีสวัสดิการฌาปนกิจสงเคราะห์ เป็นการกุศล และเป็นหลักประกันจิตใจให้แก่สมาชิกครูสภาให้ปฏิบัติหน้าที่ของตนโดยไม่ต้องเป็นกังวลถึงครอบครัว เมื่อตัวสมาชิกเองหรือคู่สมรสถึงแก่กรรม เพราะสมาชิกที่มีชีวิตอยู่จะช่วยเหลือกันออกเงินให้แก่ผู้ถึงแก่กรรม การฌาปนกิจสงเคราะห์ที่ครูสภาดำเนินการมี 2 ประเภท คือ การฌาปนกิจสงเคราะห์ช่วยเหลือเพื่อนครูและบุคลากร

ทางการศึกษาในเมื่อสมาชิกถึงแก่กรรม (ช.พ.ค.) และการฌาปนกิจสงเคราะห์ช่วยเหลือเพื่อนครูและบุคลากรทางการศึกษา ในกรณีคู่สมรสถึงแก่กรรม (ช.พ.ส.)

2.1 ช.พ.ค. เป็นสวัสดิการช่วยเหลือสงเคราะห์สมาชิกในการจัดการศพ ให้เป็นไปอย่างสมเกียรติของผู้ที่เคยเป็นครูรวมทั้งสงเคราะห์ครอบครัวของครูสมาชิก

2.2 ช.พ.ส. เป็นสวัสดิการช่วยสงเคราะห์ในเรื่องการเงินในกรณีคู่สมรสถึงแก่กรรม

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

- กองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ (กบข.) เป็นแนวทางที่จะสร้างหลักประกันให้แก่ข้าราชการ เมื่อออกจากราชการ และเพื่อให้สามารถวางแผนเชิงบริหารการคลังในระยะยาวได้ นอกจากนี้ยังต้องการมุ่งหวังให้กองทุนเป็นสถาบันเงินออมที่สำคัญ และมีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมและพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ โดยมีสวัสดิการ ดังนี้

- สินเชื่อเพื่อการศึกษา ได้แก่ โครงการสินเชื่อการศึกษากรุงเทพฯ (ธนาคารกรุงเทพฯ) โครงการสินเชื่อการศึกษาเพื่อสมาชิก กบข. (ธนาคารกรุงเทพ) และโครงการสินเชื่อเพื่อการศึกษา (ธนาคารนครหลวงไทย)

- สินเชื่อบ้าน ได้แก่ โครงการบ้าน กรุงเทพฯ-กบข.เพื่อสมาชิก ครั้งที่ 1 โครงการบ้าน ออมสิน - กบข.เพื่อสมาชิก กบข. ครั้งที่ 1 โครงการสวัสดิการเงินกู้เพื่อบุคลากรภาครัฐ(ธนาคารอาคารสงเคราะห์) โครงการสินเชื่อเคหะ (ธนาคารนครหลวงไทย) และโครงการสวัสดิการบ้าน บสภ.เพื่อสมาชิก กบข.

- สินเชื่ออื่น ๆ ได้แก่ โครงการสิทธิพิเศษ ธนชาติ เพื่อสมาชิก กบข. (สินเชื่อ)

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

- ประกันชีวิต/ประกันภัย ได้แก่ โครงการประกันชีวิตเยี่ยมสุข โครงการกบข. อุบัติภัยประกันภัยพิบัติและโครงการสิทธิพิเศษ ธนชาติ เพื่อสมาชิก กบข. (ประกัน)

- สิทธิประโยชน์ทางการแพทย์ของโรงพยาบาลเอกชน ได้แก่ โครงการสิทธิประโยชน์ศูนย์การแพทย์ โรงพยาบาลกรุงเทพและเครือข่าย

- โครงการสิทธิพิเศษชมการ์ด กบข. เพื่อสมาชิก

- ลดภาระค่าใช้จ่าย ได้แก่ 1 บัตร ประหยัดทั่วไทย บัตร Major Cineplex & EGV Gift Voucher สำหรับสมาชิก กบข. โครงการสวัสดิการร้านค้าศึกษาภัณฑ์พาณิชย์ โครงการสิทธิพิเศษร้านซีพี เฟรชมาร์ท โครงการบัตรเดียวเที่ยวทั่วไทย กบข. มอบสุข...สนุกทั้งครอบครัว..สวนสยามและโครงการสิทธิพิเศษเอเชียน พรีเมียมเอร์ดี เพื่อสมาชิก กบข.

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในการบริหารการเงินส่วนบุคคลของครูในจังหวัดนครปฐม แบ่งงานวิจัยออกเป็น 2 ส่วน คือ การประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และการบริหารการเงินส่วนบุคคล ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

งานวิจัยเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ส่วนงานวิจัยที่นำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการจัดการทางเศรษฐกิจ และการบริหารการเงินส่วนบุคคล ได้แก่ ปุณณดา ราชรองไชย (2553) ที่ได้นำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการจัดการการเงินส่วนบุคคล เพื่อศึกษาพฤติกรรมการใช้จ่ายเงินและพฤติกรรมการวางแผนการเงินส่วนบุคคลตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ของนักศึกษามหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิตระดับปริญญาตรีโดยใช้แบบสอบถาม ผลการศึกษา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีการใช้จ่ายสัปดาห์ละ 2-3 ครั้ง จำนวนใช้จ่ายเงินแต่ละครั้งประมาณ 1,000-3,000 บาท เป็นการใช้จ่ายในการเลือกซื้อสินค้าในห้างสรรพสินค้า การใช้จ่ายแต่ละเดือน รายได้พอดีกับรายจ่าย หากไม่พอจะใช้วิธีขอเงินเพิ่มจากผู้ปกครอง การใช้จ่ายเป็นเงินสด โดยตนเองเป็นผู้ตัดสินใจในการใช้จ่ายเอง การจัดการการเงินส่วนบุคคลตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ด้านความพอประมาณมีการให้ความสำคัญในระดับมาก คือ มีการวิเคราะห์สถานะการเงินของตนเองและครอบครัว ด้านความมีเหตุมีผล มีการให้ความสำคัญในระดับมากคือ ต้องการมีความมั่นคงในอาชีพ และมีหลักการในการเลือกใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน ด้านมีภูมิคุ้มกันมีการให้ความสำคัญในระดับมาก คือ ต้องการเตรียมทุนการศึกษาต่อถึงระดับที่สูงกว่าปริญญาตรี มีการกำหนดเป้าหมายและวัตถุประสงค์ทางการเงิน และพยายามวางแผนจัดสรรเงินไว้เพื่ออนาคต ด้านเงื่อนไขความรู้มีการให้ความสำคัญในระดับมาก คือ มีข้อจำกัดในการวางแผนการเงินต่างๆ ด้านเงื่อนไขคุณธรรมมีการให้ความสำคัญในระดับมาก คือ มีความซื่อสัตย์ต่อตนเองและครอบครัว มีความขยันและอดทน

ขวัญกมล คอนขวา (2556) ศึกษาแบบจำลองปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับสถานะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือนในชุมชนชนบทภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างแบบจำลองสมการโครงสร้างเศรษฐกิจพอเพียงกับสถานะเศรษฐกิจสังคมของครัวเรือน ในชุมชนชนบทภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และขนาดของความสัมพันธ์ของแต่ละองค์ประกอบของสถานะเศรษฐกิจสังคมและปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน และแบบจำลองสมการโครงสร้าง ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยด้านแนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของครัวเรือนในชุมชนชนบทประกอบไปด้วยองค์ประกอบ 3 ห่วง ได้แก่ ความพอประมาณ ความมีเหตุผล และมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ซึ่งอยู่ภายใต้เงื่อนไข 2 เงื่อนไข ได้แก่ ความรู้ และคุณธรรม ของครัวเรือนในชุมชนชนบทอยู่ในระดับมากทุกด้าน และแบบจำลองที่สร้างขึ้นมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์

อยู่ในเกณฑ์ที่ดี มีค่าไคสแควร์เท่ากับ 52.37 และมีค่าความน่าจะเป็นเท่ากับ 0.15491 องค์ประกอบของสถานะเศรษฐกิจสังคมของครัวเรือนที่มีค่ามากที่สุด คือ ด้านค่าใช้จ่ายของครัวเรือน (0.68) องค์ประกอบแนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีค่ามากที่สุด คือ ด้านความพอประมาณ (0.66) พฤติกรรมตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงได้รับอิทธิพลทางตรงจากปัจจัยสถานะเศรษฐกิจสังคมเท่ากับ 0.12

ศิริกุล กาญจนสุกร (2554) วิเคราะห์ศักยภาพองค์กรการเงินชุมชนตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง จากองค์กรการเงินชุมชน 12 แห่ง ผลการวิจัยพบว่า หลักการของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงประกอบด้วย 3 ห่วง คือ ความพอประมาณ ความมีเหตุผล ความมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว และ 2 เงื่อนไข คือ เงื่อนไขคุณธรรมและความรู้ การวิเคราะห์การดำเนินงานและศักยภาพขององค์กรการเงินชุมชนตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง จึงมีหลักการว่าองค์กรการเงินชุมชนที่มีศักยภาพสูง จะต้องประกอบด้วยปัจจัยต่างๆ ตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ดังนี้คือ ในด้านความพอประมาณ จะต้องประกอบด้วยปัจจัยด้านการใช้สินทรัพย์ ซึ่งต้องมีสัดส่วนกระแสเงินสดรับต่อกระแสเงินสดจ่ายตั้งแต่ 1 เท่าขึ้นไป ความสามารถในการทำกำไร ต้องมีสัดส่วนกำไรต่อเงินลงทุนตั้งแต่ 0.5 เท่าขึ้นไป ด้านความมีเหตุผลนั้นจะต้องมีแผนการบริหารจัดการองค์กรทั้งในด้านโครงสร้าง คณะกรรมการ ระเบียบข้อบังคับกลุ่ม และการมีส่วนร่วมที่ชัดเจน ด้านแผนบริหารการเงิน จะต้องมีการมีแผนรายรับ รายจ่าย และการลงทุนที่ชัดเจน ด้านแผนบริหารสวัสดิการชุมชน จะต้องมีการมีแผนสวัสดิการเพื่อการดำรงชีพที่ต้องครอบคลุมอย่างน้อย 4 เรื่อง และมีแผนกิจกรรมพัฒนาสังคมรวมทั้งแผนประเมินผลการดำเนินงานที่ชัดเจน สำหรับด้านการมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัวจะเกิดขึ้นเมื่อองค์กรการเงินชุมชน มีการดำเนินงานตามปัจจัยด้านความพอประมาณ ความมีเหตุผลและคุณธรรม ซึ่งในด้านคุณธรรมนั้นจะต้องประกอบด้วย การมีการจัดการสมาชิกและมีกระบวนการทำงานในองค์กรที่เหมาะสม และสุดท้ายด้านความรู้จะต้องมีการมีกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนากรรมการ จากการศึกษาศักยภาพองค์กรการเงินชุมชน ทั้ง 12 แห่ง ตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง พบว่า องค์กรการเงินชุมชนที่มีการดำเนินงานตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในระดับสูง มีเพียง 5 แห่ง ได้แก่ 1) กองทุนสัจจะวันละ 1 บาท ตำบลสะพานไม้แก่น จังหวัดสงขลา 2) สถาบันการเงินออมทรัพย์บ้านขอนแก่น จังหวัดปราจีนบุรี 3) สถาบันการเงินชุมชน ตำบลหนองสาหร่าย จังหวัดกาญจนบุรี 4) สถาบันการเงินชุมชนพุทธวิมุตติ จังหวัดกาญจนบุรี 5) สถาบันการเงินชุมชนบ้านบุกลาง จังหวัดอุบลราชธานี ซึ่งแต่ละแห่งเป็นองค์กรที่มีปัจจัยต่างๆ ตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงครอบคลุมทุกปัจจัย ส่วนองค์กรการเงินชุมชนอีก 7 แห่ง มีศักยภาพอยู่ในระดับต่ำ เนื่องมาจากการที่บางแห่งไม่มีความสามารถในการทำกำไร บางแห่งไม่มีแผนการลงทุน มีแผนด้านสวัสดิการที่ไม่เหมาะสม หรือไม่ครอบคลุมเรื่องพื้นฐาน ให้ความสำคัญหรือกำหนดสัดส่วนการดำเนินกิจกรรมแต่ละด้านไม่สมดุลกัน ไม่ว่าจะเป็นด้านสิ่งแวดล้อม สังคมหรือกิจกรรมพัฒนาองค์กร รวมถึงการไม่มีวินัยในการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของตน และขาดการนำเทคโนโลยีมาใช้อำนวยความสะดวกในการทำงาน

งานวิจัยเกี่ยวกับการบริหารการเงินส่วนบุคคล

จันทร์เพ็ญ บุญฉาย (2552) ศึกษาการจัดการการเงินส่วนบุคคลของกลุ่มคนวัยทำงานในเขตกรุงเทพมหานคร โดยศึกษาพฤติกรรมค่าใช้จ่ายของคนวัยทำงาน ความรู้ความเข้าใจที่มีต่อการวางแผนการเงินส่วนบุคคล วินัยทางการเงิน และเสนอแนะวิธีการจัดการการเงินส่วนบุคคลที่มีประสิทธิภาพ โดยใช้แบบสอบถามในการรวบรวมข้อมูล ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีวิธีการใช้จ่ายได้พิเศษ รวมกับรายได้ประจำเพื่อใช้จ่าย นอกจากนั้นยังพบว่าส่วนใหญ่มีการจัดสรรเงินเป็นหมวดหมู่ โดยเป็นค่าใช้จ่ายประจำเดือนมากที่สุด รองลงมาเป็นการออมและเป็นค่าทดแทนบุญคุณและเพื่องานสังคม ส่วนค่าใช้จ่ายส่วนใหญ่เป็นรายจ่ายค่าอาหารและเครื่องดื่ม รองลงมาเป็นค่าพาหนะและค่าเดินทาง ส่วนค่าใช้จ่ายเพื่อการออมและการลงทุนเป็นการจ่ายเพื่อการออมในรูปเงินฝากแบบออมทรัพย์ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจต่อการวางแผนทางการเงิน โดยแบ่งรายได้เป็น 4 ส่วน ใช้จ่าย 3 ส่วนและออม 1 ส่วน ส่วนใหญ่มีการจัดทำงบประมาณรายรับรายจ่ายแต่ละเดือน เป็นเวลา 1 - 2 ปี และเมื่อเปรียบเทียบพบว่า งบประมาณของค่าใช้จ่ายที่ตั้งไว้เท่ากับค่าใช้จ่ายจริง และมักใช้จ่ายเท่าที่จำเป็น หากมีเงินเหลือนิยมฝากธนาคาร ในกรณีมีเงินไม่พอใช้จ่ายจะเลือกวิธีการลดค่าใช้จ่ายลง ส่วนเวลาที่ใช้ในการสร้างฐานะทางการเงินส่วนใหญ่ไม่เกิน 5 ปี

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีวินัยทางการเงิน ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบรายได้และรายจ่าย พบว่า มีรายได้กับรายจ่ายเท่าๆ กัน กรณีที่ทราบว่าเงินสดจะขาดมือ ส่วนใหญ่จะลดค่าใช้จ่ายที่ไม่จำเป็นในทุกครั้ง รายได้ ส่วนใหญ่มีการออมร้อยละ 6 - 10 ของรายได้ ซึ่งสามารถออมได้ในระยะเวลาสั้นๆ นอกจากนี้ ส่วนใหญ่มีบัตรเครดิต 1 ใบ สำหรับการชำระหนี้ตามบัตรเครดิต และใช้วิธีการจ่ายเต็มจำนวนมากกว่าการจ่ายขั้นต่ำ ส่วนการสร้างเครดิตทางการเงินมักเกิดจากหน้าที่การงานมากที่สุด

ธัญญลักษณ์ เวชศาสตร์ (2552) ทดสอบความเป็นตัวแปรปรับในโมเดลเชิงสาเหตุของการบริหารการเงินส่วนบุคคลของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตนเอง ความมีวินัยในตนเอง บุคลิกภาพแบบเอ ความเป็นวัตถุนิยมกับการบริหารการเงินส่วนบุคคลของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต ผลการศึกษา พบว่า ลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตนเอง ความมีวินัยในตนเอง บุคลิกภาพแบบเอ มีความสัมพันธ์ในทางบวกกับการบริหารการเงินส่วนบุคคล และความเป็นวัตถุนิยมมีความสัมพันธ์ทางลบกับการบริหารการเงินส่วนบุคคลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสาเหตุกับการบริหารการเงินส่วนบุคคลไม่แตกต่างกันตามเพศ ระดับชั้นปี การพักอาศัย และแหล่งรายได้ นอกจากนี้ยังพบว่า ตัวแปรที่มีอิทธิพลรวมต่อการบริหารการเงินส่วนบุคคลสูงสุด คือ ลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตนเอง และบุคลิกแบบเอ รองลงมาคือ ความมีวินัยในตนเอง และความเป็นวัตถุนิยม โดยได้รับอิทธิพลทางตรงจากลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตนเอง ความเป็นวัตถุนิยม และบุคลิกภาพแบบเอ และได้รับอิทธิพลทางอ้อมจากความมีวินัยในตนเอง บุคลิกภาพแบบเอ และความเป็นวัตถุนิยมตามลำดับ

ชัยวุฒิ ตั้งสมชัย และพิราวรรณ จิระนันท์ราพร (2554) ศึกษาการวางแผนการเงินส่วนบุคคลของประชาชนวัยทำงานในเขตภาคเหนือตอนบน ซึ่งประกอบด้วย การจัดการด้านการเงิน การวางแผนประกันภัย การวางแผนการลงทุน การวางแผนเพื่อวัยเกษียณ และการวางแผนมรดก โดยใช้แบบสอบถามจำนวน 400 คน ผลการศึกษาพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุระหว่าง 31-40 ปี สถานภาพสมรส สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี รายได้เฉลี่ยต่อเดือนระหว่าง 10,000 – 15,000 บาท

ด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการวางแผนการเงินส่วนบุคคล พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง โดยมีความรู้ความเข้าใจมากที่สุดในเรื่องการวางแผนการลงทุน รองลงมาคือการจัดการด้านการเงิน การวางแผนด้านประกันภัย การวางแผนมรดก และการวางแผนเพื่อวัยเกษียณ

ด้านทัศนคติเกี่ยวกับการวางแผนการเงินส่วนบุคคล พบว่า เห็นด้วยกับการวางแผนการลงทุนมากที่สุด รองลงมาคือการจัดการด้านการเงิน การวางแผนด้านประกันภัย การวางแผนมรดก และการวางแผนเพื่อวัยเกษียณ

ด้านพฤติกรรมการวางแผนการเงินส่วนบุคคล พบว่า พฤติกรรมด้านการจัดการทางการเงิน การวางแผนด้านการประกันภัย การวางแผนการลงทุน และการวางแผนเพื่อวัยเกษียณ มีแนวโน้มอยู่ในระดับปานกลาง และมีแนวโน้มการวางแผนมรดกนานๆ ครั้ง

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อทัศนคติการวางแผนการเงินส่วนบุคคล คือ รายได้ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และเพศ และปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจวางแผนการเงินส่วนบุคคล คือ ปัจจัยด้านการจัดการด้านการเงิน รองลงมาคือ การวางแผนการลงทุน การวางแผนด้านประกันภัย การวางแผนเพื่อวัยเกษียณ และการวางแผนมรดก

งานวิจัยเกี่ยวกับการบริหารการเงินส่วนบุคคลของครู ส่วนใหญ่เป็นงานวิจัยเกี่ยวกับวินัยทางการเงิน และหนี้สินของครู ดังเช่น นันท์รัตน์ จิโรภาพ (2552) ศึกษาภาวะหนี้สิน และปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการมีภาวะหนี้สิน และผลกระทบจากการมีภาวะหนี้สินของข้าราชการครู โรงเรียนประถมศึกษา อำเภอดงหลวง จังหวัดสงขลา โดยใช้แบบสอบถาม ผลการศึกษา พบว่า ข้าราชการครูส่วนใหญ่ คือ ร้อยละ 34.8 มีหนี้สินมากกว่า 1 ล้านบาท กู้ยืมเงินจากสหกรณ์ออมทรัพย์ครู ร้อยละ 39.1 และผ่อนชำระหนี้สินเฉลี่ยต่อเดือนมากกว่า 15,000 บาท ร้อยละ 42.5 และพบว่าปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับภาวะหนี้สินและจำนวนหนี้สินในปัจจุบัน ได้แก่ พฤติกรรมการเล่นการพนัน การสูบบุหรี่ การศึกษาเพิ่มเติมในระดับที่สูงขึ้น รายจ่ายในการรักษาพยาบาลของครอบครัวต่อเดือน การซื้อสินค้าเงินผ่อน การผ่อนชำระยานพาหนะ ส่วนการใช้แบบสัมภาษณ์ข้าราชการครู พบว่า ภาวะหนี้สินของข้าราชการครู ขึ้นอยู่กับ ท้าย่ออาศัย การรักษาพยาบาล การทำประกันชีวิต ยานพาหนะ การมีรายได้เสริม การศึกษาเพิ่มเติม ค่านิยมทางเศรษฐกิจ การเล่นเกมพนัน และการซื้อสินค้าเงินผ่อน และพบว่าผลของภาวะหนี้สิน ประกอบด้วย ผลกระทบด้านร่างกาย ได้แก่ การนอนไม่หลับ ผลกระทบด้านจิตใจ

ได้แก่ อาการเครียด ผลกระทบด้านสังคม ได้แก่ ประสิทธิภาพในการทำงาน และผลกระทบด้านเศรษฐกิจ ได้แก่ หลังจากชำระหนี้สินแล้วเงินไม่เพียงพอ

ส่วนเบญจวรรณ บุญคลี (2552) ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการมีวินัยทางการเงินของครู: ศึกษากรณีครูในเขตพื้นที่การศึกษานครปฐมเขต 2 ผลการศึกษาพบว่าผู้ตอบแบบสอบถาม มีปัจจัยทางวิทยา ได้แก่ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนอยู่ในระดับสูง และความเชื่ออำนาจในตนอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนปัจจัยด้านสถานการณ์ ได้แก่ ความรู้เรื่องการวางแผนทางการเงินและการรับรู้ข้อมูลข่าวสารการออมอยู่ในระดับปานกลาง ระดับพฤติกรรมการมีวินัยทางการเงิน ได้แก่ ด้านการออมและการใช้จ่ายอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนปัจจัยที่สามารถอธิบายความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการมีวินัยทางการเงินของครู ได้แก่ การรับรู้ข้อมูลข่าวสารการออม ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน อายุและรายจ่ายหนี้สิน

พิชัย ลิมานนท์ดำรง (2547) ศึกษาภาวะหนี้สินของสมาชิกโครงการสินเชื่อเพื่อพัฒนาชีวิตครู จังหวัดสกลนคร โดยใช้แบบสอบถาม ผลการศึกษาภาวะหนี้สินของสมาชิกโครงการสินเชื่อเพื่อพัฒนาชีวิตครู จังหวัดสกลนคร พบว่า ข้าราชการครูมีหนี้สินทั้งในระบบ ได้แก่ ธนาคารของรัฐ สหกรณ์ออมทรัพย์ของครู และธนาคารพาณิชย์เฉลี่ย 992,229.17 บาท และหนี้สินนอกระบบ ได้แก่ นายทุนทั่วไป พ่อแม่ ญาติพี่น้อง และเพื่อน เฉลี่ย 95,300.15 บาท โดยหนี้สินส่วนใหญ่มาจากการซื้อและสร้างที่อยู่อาศัย การใช้จ่ายค่าสิ่งอำนวยความสะดวก การใช้หนี้สินที่กู้ยืมจากผู้อื่น การลงทุนทำอาชีพเสริม การศึกษาเพื่อพัฒนาตนเองและบุตร การใช้จ่ายเพื่องานสังคม การใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน และการใช้จ่ายเกี่ยวกับบอขายมุข และจากการศึกษา พบว่าคุณลักษณะทางสังคมและคุณลักษณะทางเศรษฐกิจมีความสัมพันธ์กับแหล่งหนี้และจำนวนหนี้ และมีความสัมพันธ์กับการใช้ไปของหนี้สินและจำนวนใช้ไปของหนี้สิน

ส่วนงานวิจัยในต่างประเทศที่เกี่ยวกับการบริหารการเงินส่วนบุคคล ได้แก่ เพอราซารี (Peurasaari, 2003) ศึกษาอิทธิพลของการจัดการหนี้สินที่มีต่อชีวิตของมนุษย์ในประเทศฟินแลนด์ เพื่อรวบรวมประสบการณ์ของลูกหนี้เกี่ยวกับการเข้าไปเป็นลูกหนี้ได้อย่างไร และมีการจัดการกับหนี้สินอย่างไร สถานะทางการเงินของลูกหนี้ทั้งก่อนและหลังการเป็นหนี้ รวมทั้งการจัดการหนี้สิน ความสัมพันธ์ทางสังคมและสุขภาพ และการจัดการหนี้สินสามารถนำไปสู่การแก้ไขปัญหาหนี้สินได้หรือไม่ โดยการสัมภาษณ์ระดับลึกจากลูกหนี้ของสถาบันการเงินและสำนักงานจัดการหนี้สินจำนวน 12 ราย ผลการศึกษา พบว่า ปัญหาหนี้สินส่งผลกระทบต่อลูกหนี้ในหลายด้าน ได้แก่ ความทรนด้านจิตใจ ความเครียด ความสิ้นหวังในชีวิต จำนวนเพื่อนลดลง และเมื่อมีการจัดการหนี้สินแล้วทำให้สถานการณ์ทางการเงินดีขึ้น ความสัมพันธ์ในครอบครัวและความสัมพันธ์ทางสังคมดีขึ้น

บาร์นส์และยัง (Barnes and Young, 2003) ได้วิเคราะห์ข้อมูลหนี้ครัวเรือนเบื้องต้นในภาคตัดขวางของสหรัฐอเมริกา พบว่ามีความสัมพันธ์กับอายุ และรายได้ โดยครัวเรือนที่มีอายุน้อยมี

แนวโน้มที่จะมีการกู้ยืมมากกว่าครัวเรือนที่มีอายุมากซึ่งมีแนวโน้มจะกู้ยืมน้อยลง โดยหนึ่งมีการกู้ยืมมากที่สุดในช่วงอายุ 35-44 ปี แล้วค่อยลดลงเมื่อเข้าวัยกลางคน และลดลงอย่างมากเมื่ออายุมากกว่า 65 ซึ่งเป็นกลุ่มที่มีหนี้ที่ต้องจ่ายต่ำ หนี้ที่อยู่อาศัยลดลงแล้ว ในด้านความสัมพันธ์นี้กับรายได้ พบว่ามีความสัมพันธ์ไปในทางเดียวกัน โดยกลุ่มครัวเรือนที่มีรายได้ต่ำจะมีจำนวนหนี้สินน้อยที่สุด กลุ่มที่มีรายได้สูง มีความมั่งคั่งมาก (มีทรัพย์สินมาก) จะมีหนี้โดยรวมจำนวนมากกว่า เพราะครัวเรือนที่มีรายได้ต่ำจะถูกจำกัดจำนวนการกู้ยืม ส่วนครัวเรือนที่มีรายได้สูงจะมีข้อจำกัดน้อยลง

เคฟและไซมอน (Cave and Simon, 2003) ได้ศึกษาเกี่ยวกับข้อจำกัดทางการเงิน (financial constraints) โดยใช้ข้อมูลปี 2541/42 จากโครงการ Household Expenditure Survey (HES) ของประเทศออสเตรเลีย โดยสร้างแบบจำลอง Logit model เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างความน่าจะเป็นในการเกิดข้อจำกัดทางการเงินกับลักษณะของครัวเรือนทั้งด้านเศรษฐกิจและด้านประชากร ซึ่งสามารถอธิบายได้อย่างมีนัยสำคัญด้วยตัวแปรทางด้านประชากร เช่น อายุ การว่างงาน การไร้ความสามารถ และสถานภาพการสมรส ส่วนตัวแปรทางด้านเศรษฐกิจที่มีความสำคัญ คือ การมีที่อยู่อาศัย รายได้ของครัวเรือนต่อสัปดาห์ สัดส่วนของรายได้ที่ได้มาจากดอกเบี้ย และสัดส่วนของรายได้ที่ต้องจ่ายสำหรับการกู้เพื่อที่อยู่อาศัย

เนโปมุเซโน และลาโรช (Nepomuceno and Laroche, 2015) ศึกษาผลกระทบจากวิถีแบบวัตถุนิยมและการต่อต้านบริโภคนิยม ที่มีความสัมพันธ์กับหนี้สินและสินทรัพย์ส่วนบุคคล การรวบรวมข้อมูลมาจากสถาบันผู้ให้สินเชื่อแก่ผู้รับบริการ ผลการศึกษาพบว่า มิติของความสุขจากบริโภคนิยม มีความสัมพันธ์ในทางเดียวกันกับหนี้สินส่วนบุคคล และมีความสัมพันธ์ในทางตรงกันข้ามกับสินทรัพย์ส่วนบุคคล นอกจากนี้ยังพบว่า ความสำเร็จจากมิติของบริโภคนิยมมีความสัมพันธ์ในทางตรงข้ามกับหนี้สินส่วนบุคคลและมีความสัมพันธ์ในทางเดียวกันกับสินทรัพย์ส่วนบุคคล และพบว่ามีความสัมพันธ์ระหว่างสินทรัพย์ส่วนบุคคลและหนี้สินส่วนบุคคล เพียงเล็กน้อย

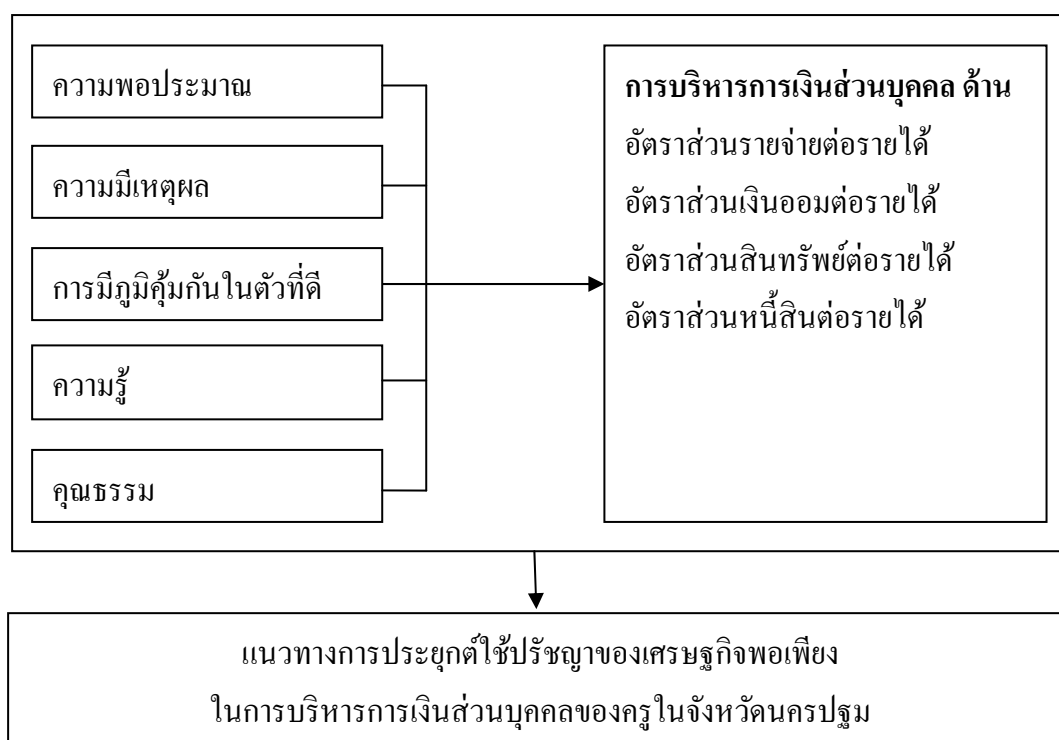
ซิพอน และคณะ (Sipon et.al., 2014) ศึกษาบทบาทของศาสนาที่มีต่อหนี้สินทางการเงินและความเครียดทางการเงิน เพื่อทดสอบสมมติฐานว่าผู้ที่มีวิถีการปฏิบัติทางศาสนาในระดับสูง แนวโน้มที่จะมีหนี้สินลดลง บุคคลที่มีประสบการณ์เกี่ยวกับหนี้สินต่ำ จะมีความเครียดจากหนี้สินลดลงด้วย ผลการศึกษาพบว่า มีความสัมพันธ์ระหว่างหนี้สินทางการเงินกับระดับวิถีการปฏิบัติทางศาสนา และพบความสัมพันธ์ในทางเดียวกันระหว่างหนี้สินทางการเงินกับความเครียดจากหนี้สิน

ชิม่า และคณะ (Shima et.al., (2009) ศึกษาเส้นทางสู่ความสำเร็จของการอยู่ดีมีสุขทางการเงินของวัยรุ่นตอนปลายโดยใช้แนวคิดปัจจัยเชิงเหตุและผลเกี่ยวกับทางการเงิน ผลการศึกษา พบว่า คุณค่าของการค้นพบตัวเอง การให้ความรู้ทางการเงินจากครอบครัว และการให้ความรู้ทางการเงินจากการศึกษาในระบบ ส่งผลต่อบทบาททางสังคมที่ทำให้วัยรุ่นตอนปลายแสวงหาความรู้ มีทัศนคติ และมีพฤติกรรมที่ตั้งใจทางการเงินบนฐานทางความรู้ นอกจากนี้บทบาทของผู้ปกครองในการดูแลพฤติกรรมและความ

คาดหวังของผู้ปกครอง ยังมีผลต่อความสำเร็จทางการศึกษาและความพึงพอใจในชีวิต เช่นเดียวกับ ปัจจัยด้านจิตวิทยาและปัจจัยทางกายภาพ

คิเดลล่า และเทอร์ริสปี (Kidwella and Turrisib, 2004) ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการจัดการการเงิน ของนักเรียน ประกอบด้วย ทักษะคิดที่เชื่อมโยงพฤติกรรมในอดีต และการควบคุมการรับรู้ในฐานะการ พยากรณ์ความตั้งใจในการวางแผนทางการเงิน ผลการศึกษา พบว่า การควบคุมการรับรู้มีผลต่อการ วางแผนทางการเงินปานกลาง

จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องโดยผู้วิจัยทำการรวบรวมและศึกษาแนวคิด ประกอบกับพิจารณา วัตถุประสงค์การวิจัยและขอบเขตของการวิจัย จนทำให้สามารถกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัยได้ดังนี้ ตัวแปรอิสระ คือ องค์ประกอบของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ประกอบด้วย 5 ตัวแปร ได้แก่ ความ พอประมาณ ความมีเหตุผล การมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี เงื่อนไขความรู้ และเงื่อนไขคุณธรรม ส่วนตัวแปร ตาม คือ การบริหารการเงินส่วนบุคคลของครูในจังหวัดนครปฐม ประกอบด้วย 4 ตัวแปร ได้แก่ ด้าน รายได้ ด้านรายจ่าย ด้านเงินออม ด้านสินทรัพย์ และด้านหนี้สิน โดยวิเคราะห์ในรูปของอัตราส่วน รายจ่ายต่อรายได้ อัตราส่วนเงินออมต่อรายได้ อัตราส่วนสินทรัพย์ต่อรายได้ และอัตราส่วนหนี้สินต่อ รายได้ จากการศึกษาเอกสารแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้กำหนดเป็นกรอบแนวคิด ในการวิจัย ดังภาพที่ 2.3

ภาพที่ 2.3 กรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษาแนวทางการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในการบริหารการเงินส่วนบุคคลของครูในจังหวัดนครปฐม มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการณ์รายได้ รายจ่าย สินทรัพย์ หนี้สิน ของครูในจังหวัดนครปฐม เพื่อศึกษาระดับการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของครูในจังหวัดนครปฐม เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารการเงินส่วนบุคคลของครูในจังหวัดนครปฐม และเพื่อศึกษาแนวทางการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารการเงินส่วนบุคคลของครูในจังหวัดนครปฐม ซึ่งมีวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากร ตัวอย่าง และผู้ให้ข้อมูลหลัก

1. ประชากร (population) เป็นข้าราชการครูในจังหวัดนครปฐม จำนวน 4,826 คน (สำนักงานสถิติจังหวัดนครปฐม, 2556)

2. ตัวอย่าง (sample) เป็นข้าราชการครูในจังหวัดนครปฐมได้จากการคำนวณขนาดของตัวอย่างจากสูตรของเครจซ์และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ได้ตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย จำนวน 400 คน และใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (simple random sampling) จากโรงเรียนทั้งหมด 25 แห่ง ประกอบด้วย โรงเรียนวัดพระประโทนเจดีย์ วิทยาลัยเทคนิคนครปฐม วิทยาลัยอาชีวศึกษานครปฐม โรงเรียนวัดห้วยจรเข้ม โรงเรียนวัดธรรมศาลา โรงเรียนราชินีบูรณะ โรงเรียนสิรินธรวิทยาลัย ในพระราชูปถัมภ์ โรงเรียนอนุบาลนครปฐม โรงเรียนเทศบาล ๔ (เขavnปรีชาอุทิศ) โรงเรียนบำรุงวิทยา โรงเรียนวัดเกาะวังไทร โรงเรียนอนุบาลไพทวิทยาโรงเรียนพระปฐมวิทยาลัย โรงเรียนศรีวิชัยวิทยา โรงเรียนทราวดี และโรงเรียนวัดไผ่ล้อม

3. ผู้ให้ข้อมูลหลัก (key informant) เป็นครูในจังหวัดนครปฐมที่ประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารการเงินส่วนบุคคล รวมทั้งหมด 4 คน ดังรายชื่อในภาคผนวก ค ที่เลือกอย่างเจาะจง (purposive selection) ตามคุณสมบัติที่ผู้วิจัยกำหนด ในการสัมภาษณ์ระดับลึก (in-depth interview)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มี 2 ส่วน คือแบบสอบถาม และแนวการสัมภาษณ์ระดับลึก ซึ่งมีขั้นตอนในการสร้าง ดังนี้

2.1 แบบสอบถาม (questionnaire) โดยขอบเขตเนื้อหาของแบบสอบถาม และข้อคำถามในแบบสอบถาม ซึ่งเป็นเครื่องมือการวิจัย แบ่งออกเป็น 4 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะคำถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (check list)

ตอนที่ 2 สภาพการณ์รายได้ รายจ่าย สินทรัพย์ หนี้สินของครัวเรือนในจังหวัดนครปฐม มีลักษณะคำถามเป็นแบบเติมตัวเลขในช่องว่าง

ตอนที่ 3 การประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของครัวเรือนในจังหวัดนครปฐม มีลักษณะคำถามแบบมาตราประเมินค่า (rating scale) 5 ระดับ ตั้งแต่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด (Best and Kahn, 1998: 247) จากนั้นนำคะแนนเฉลี่ยของความคิดเห็นมาแปลความหมาย โดยกำหนดไว้เป็นเกณฑ์ประมาณค่า ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2539: 64-70)

คะแนน 1.00 – 1.49 หมายถึง ระดับการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงน้อยที่สุด

คะแนน 1.50 – 2.49 หมายถึง ระดับการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงน้อย

คะแนน 2.50 – 3.49 หมายถึง ระดับการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงปานกลาง

คะแนน 3.50 – 4.49 หมายถึง ระดับการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาก

คะแนน 4.50 – 5.00 หมายถึง ระดับการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมากที่สุด

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารการเงินส่วนบุคคล มีลักษณะคำถามเป็นแบบปลายเปิด (Open ended)

2.2 แนวการสัมภาษณ์ระดับลึก (in-depth interview guideline) เป็นแนวคำถามปลายเปิดแบบกึ่งโครงสร้าง (semi-structure interview guideline) ที่เกี่ยวกับการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารการเงินส่วนบุคคล ด้านรายได้ ด้านรายจ่าย ด้านการออม ด้านสินทรัพย์ และด้านหนี้สิน

3. การสร้างและพัฒนาเครื่องมือในการวิจัย

ขั้นตอนการสร้างแบบสอบถามและแนวการสัมภาษณ์ระดับลึก มีดังนี้

1. ศึกษาข้อมูลด้านแนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง การวางแผนทางการเงิน แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารการเงินส่วนบุคคล และจากการทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2. นำแบบสอบถามและแนวการสัมภาษณ์ระดับลึกที่สร้างขึ้น มาปรึกษากับที่ปรึกษาโครงการวิจัย โดยพิจารณาโครงสร้างด้านเนื้อหาและความถูกต้องของภาษา แล้วนำไปปรับปรุงแก้ไข

3. นำแบบสอบถามที่ได้มีการแก้ไขปรับปรุงแล้ว เสนอผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเที่ยงตรงตามโครงสร้าง (construct validity) ความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (content validity) ความชัดเจนของข้อความ ความเหมาะสมและความสอดคล้องของเครื่องมือการวิจัย โดยทำการวิเคราะห์ดัชนีความ

สอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC) ในแต่ละข้อคำถามของแบบสอบถาม โดยกำหนดคะแนนที่ใช้ในการคำนวณดัชนีความสอดคล้อง ดังนี้

คะแนน +1 หมายถึง ข้อคำถามนั้นมีความสอดคล้อง

คะแนน 0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าข้อคำถามนั้นมีความสอดคล้อง

คะแนน -1 หมายถึง ข้อคำถามนั้นไม่มีความสอดคล้อง

จากนั้น นำค่าคะแนนของข้อคำถามแต่ละข้อ แทนลงในสูตร IOC ดังนี้

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

โดย IOC คือ ค่าดัชนีความสอดคล้อง

$\sum R$ คือ ผลรวมของคะแนน

N คือ จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

การพิจารณาความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญจากการหาค่า IOC ถ้าแบบสอบถามข้อใดมีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.50 – 1.00 จะคัดเลือกข้อคำถามนั้น แต่แบบสอบถามข้อใดมีค่า IOC อยู่ต่ำกว่า 0.50 จะนำมาปรับปรุงแก้ไขหรือตัดออกไป

4. นำแบบสอบถามที่ตรวจสอบและแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ ไปทดลอง (try out) กับครูที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 กลุ่ม เพื่อหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ และจำแนกความเชื่อมั่นในแต่ละตอนโดยการคำนวณ โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) ของแบบสอบถามตามมาตรวัดแบบลิเคิร์ต (Likert scale) จากสูตรดังนี้

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left\{ 1 - \frac{\sum S_i^2}{S^2} \right\}$$

โดย α คือ ค่าความสอดคล้องภายใน

n คือ จำนวนของแบบสอบถาม

$\sum S_i^2$ คือ ผลรวมของค่าความแปรปรวนคะแนนแต่ละข้อ

S^2 คือ ความแปรปรวนของคะแนนรวม

ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ดังนี้

ด้านความพอประมาณ เท่ากับ 0.9215

ด้านความมีเหตุผล เท่ากับ 0.8022

ด้านการภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี เท่ากับ 0.7872

ด้านความรู้ เท่ากับ 0.8500

ด้านคุณธรรม เท่ากับ 0.9048

แบบสอบถามทั้งหมด เท่ากับ 0.8675

5. นำแบบสอบถามและแนวการสัมภาษณ์ระดับลึกที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปรวบรวมข้อมูลต่อไป

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณ โดยใช้แบบสอบถามจากตัวอย่างตามสัดส่วนที่คำนวณได้ โดยส่งแบบสอบถามพร้อมหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัยทางไปรษณีย์ และให้ส่งแบบสอบถามกลับคืนมายังผู้วิจัยทางไปรษณีย์ จากนั้นตรวจนับจำนวนแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืน ส่วนการรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ จะใช้การสัมภาษณ์ระดับลึกจากผู้ให้ข้อมูลหลักจำนวน 4 ท่าน โดยการเลือกผู้ให้ข้อมูลหลักอย่างเจาะจง

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของครูในจังหวัดนครปฐม ใช้ค่าความถี่ (frequency) และค่าร้อยละ (percentage)

2. การวิเคราะห์สภาพการณ์รายได้ รายจ่าย การออม สินทรัพย์ และหนี้สินของครูในจังหวัดนครปฐม ใช้ค่าสูงสุด (maximum) ค่าต่ำสุด (minimum) ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

3. การวิเคราะห์ระดับการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของครู ในจังหวัดนครปฐม ใช้ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

4. การวิเคราะห์การบริหารการเงินส่วนบุคคลของครูในจังหวัดนครปฐม โดยใช้อัตราส่วน รายจ่ายต่อรายได้ การออมต่อรายได้ สินทรัพย์ต่อรายได้ และหนี้สินต่อรายได้

5. การวิเคราะห์ปัจจัยการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ที่มีผลต่อการบริหารการเงินส่วนบุคคลของครูในจังหวัดนครปฐม ใช้การวิเคราะห์การถดถอยหาค่าพหุคูณ (multiple regression analysis) แบบ enter

6. การวิเคราะห์แนวทางการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในการบริหารการเงินส่วนบุคคลของครูในจังหวัดนครปฐม ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) และนำเสนอในรูปแบบของการพรรณนาความ

บทที่ 4

ผลการศึกษา

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาแนวทางการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารการเงินส่วนบุคคลของครูในจังหวัดนครปฐม โดยนำเสนอผลการวิจัยออกเป็น 5 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์สภาพการณ์รายได้ รายจ่าย เงินออม สินทรัพย์ หนี้สินของครูในจังหวัดนครปฐม

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ระดับการประยุกต์ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของครูในจังหวัดนครปฐม

ตอนที่ 4 การวิเคราะห์ปัจจัยการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ที่มีผลต่อการบริหารการเงินส่วนบุคคลของครูในจังหวัดนครปฐม

ตอนที่ 5 การวิเคราะห์แนวทางการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในการบริหารการเงินส่วนบุคคลของครูในจังหวัดนครปฐม

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

การวิเคราะห์ปัจจัยข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งเป็นครูในจังหวัดนครปฐม จำนวน 400 คน ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา อายุราชการ และตำแหน่ง โดยใช้ค่าความถี่ (frequency) และค่าร้อยละ (percentage) ซึ่งเสนอผลการวิเคราะห์ปรากฏในตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 จำนวนและร้อยละของตัวอย่าง จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

(n=400)		
	ปัจจัยส่วนบุคคล	จำนวน ร้อยละ
1. เพศ		
	ชาย	96 24.00
	หญิง	304 76.00
2. อายุ		
	ไม่เกิน 30 ปี	49 12.25
	31 - 40 ปี	90 22.50
	41 - 50 ปี	69 17.25
	มากกว่า 51- 60 ปี	192 48.0
3. การศึกษา		
	ปริญญาตรี	272 68.0
	ปริญญาโท	117 29.25
	ปริญญาเอก	11 2.75
4. อายุราชการ		
	ไม่เกิน 5 ปี	92 23.0
	6-10 ปี	37 9.25
	11-15 ปี	23 5.75
	16-20 ปี	26 6.50
	21 -25 ปี	37 9.25
	25 ปีขึ้นไป	185 46.25
5. ตำแหน่ง		
	คศ 1	132 33.0
	คศ 2	88 22.0
	คศ 3	172 43.0
	คศ 4	8 2.0

จากตารางที่ 4.1 แสดงข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

เพศ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นหญิง จำนวน 304 คน คิดเป็นร้อยละ 76.00 รองลงมาเป็นชาย จำนวน 96 คน คิดเป็นร้อยละ 24.00 ตามลำดับ

อายุ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอายุ 51-60 ปี จำนวน 192 คน คิดเป็นร้อยละ 48.0 รองลงมาคืออายุ 31-40 ปี จำนวน 90 คน คิดเป็นร้อยละ 22.5 อายุ 41-50 ปี จำนวน 69 คน คิดเป็นร้อยละ 17.25 และไม่เกิน 30 ปี จำนวน 49 คน คิดเป็นร้อยละ 12.25 ตามลำดับ

ระดับการศึกษา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาปริญญาตรี จำนวน 272 คน คิดเป็นร้อยละ 68.00 รองลงมาคือระดับการศึกษาปริญญาโท จำนวน 117 คน คิดเป็นร้อยละ 29.25 และระดับการศึกษาปริญญาเอก จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 2.75 ตามลำดับ

อายุราชการ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอายุราชการ 25 ปีขึ้นไป จำนวน 185 คน คิดเป็นร้อยละ 46.25 รองลงมาคืออายุราชการไม่เกิน 5 ปี จำนวน 92 คน คิดเป็นร้อยละ 23.00 อายุราชการ 6-10 ปี และอายุราชการ 21-25 ปี จำนวน 37 คน คิดเป็นร้อยละ 9.25 อายุราชการ 11-15 ปี จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 6.50 และอายุราชการ 11-15 ปี จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 5.75 ตามลำดับ

ตำแหน่ง พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีตำแหน่ง คศ 3 จำนวน 172 คน คิดเป็นร้อยละ 43.00 รองลงมาคือตำแหน่ง คศ 1 จำนวน 132 คน คิดเป็นร้อยละ 33.00 ตำแหน่ง คศ 2 จำนวน 88 คน คิดเป็นร้อยละ 22.00 และมีตำแหน่ง คศ 4 จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 2.00 ตามลำดับ

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์สภาพการณ์รายได้ รายจ่าย เงินออม สินทรัพย์ หนี้สินของครัวเรือน จังหวัดนครปฐม

การวิเคราะห์สภาพการณ์รายได้ รายจ่าย เงินออม สินทรัพย์ หนี้สินของครัวเรือนจังหวัดนครปฐม โดยใช้ค่าสูงสุด (maximum) ค่าต่ำสุด (minimum) ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ซึ่งเสนอผลการวิเคราะห์ปรากฏในตารางที่ 4.2 ถึงตารางที่ 4.7

ตารางที่ 4.2 ค่าสูงสุด ค่าต่ำสุด ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของรายได้ รายจ่าย เงินออม สินทรัพย์ หนี้สินของครัวเรือนจังหวัดนครปฐม ในภาพรวม

(n=400)

	ค่าต่ำสุด	ค่าสูงสุด	$\bar{X}$	S.D.
รายได้ (บาทต่อเดือน)	15,000.00	110,200.00	42,053.54	20,304.92
รายจ่าย (บาทต่อเดือน)	2,000.00	81,000.00	23,889.90	15,732.71
เงินออม (บาทต่อเดือน)	0	54,000.00	7,260.02	7,919.47
สินทรัพย์ (บาท)	0	24,200,000.00	1,798,920.40	3,028,232.19
หนี้สิน (บาท)	0	5,500,000.00	731,865.63	1,105,823.63

จากตารางที่ 4.2 แสดงค่าสูงสุด ค่าต่ำสุด ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของรายได้ รายจ่าย เงินออม สินทรัพย์ หนี้สินของครัวเรือนจังหวัดนครปฐม ในภาพรวม พบว่า

ด้านรายได้ ผู้ตอบแบบสอบถามมีรายได้รวมต่ำสุด 15,000 บาทต่อเดือน รายได้สูงสุด 110,200 บาทต่อเดือน รายได้เฉลี่ย 42,053.54 บาทต่อเดือน และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 20,304.92 บาทต่อเดือน

ด้านรายจ่าย ผู้ตอบแบบสอบถามมีรายจ่ายรวมต่ำสุด 2,000 บาทต่อเดือน รายจ่ายสูงสุด 81,000 บาทต่อเดือน รายจ่ายเฉลี่ย 23,889.90 บาทต่อเดือน และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 15,732.71 บาทต่อเดือน

ด้านเงินออม ผู้ตอบแบบสอบถามมีเงินออมนรวมต่ำสุด 0 บาท เงินออมสูงสุด 54,000 บาท เงินออมเฉลี่ย 7,260.02 บาท และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 7,919.47 บาท

ด้านสินทรัพย์ ผู้ตอบแบบสอบถามมีสินทรัพย์รวมต่ำสุด 0 บาท สินทรัพย์สูงสุด 24,200,000 บาท สินทรัพย์เฉลี่ย 1,798,920.40 บาท และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 3,028,232.19 บาท

ด้านหนี้สิน ผู้ตอบแบบสอบถามมีหนี้สินรวมต่ำสุด 0 บาท หนี้สินสูงสุด หนี้สิน 5,500,000 บาท หนี้สินเฉลี่ย 731,865.63 บาท และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1,105,823.63 บาท

ตารางที่ 4.3 รายได้แต่ละประเภทของครูในจังหวัดนครปฐม

รายได้	ค่าต่ำสุด	ค่าสูงสุด	(บาทต่อเดือน)	
			$\bar{x}$	S.D.
เงินเดือน	13,680	62,760.00	33,664.31	14,152.91
เงินค่าตำแหน่ง	0	44,560.00	5,288.53	5,935.66
รายได้จากการสอนพิเศษ	0	20,000.00	1,658.95	3,081.52
รายได้จากอาชีพเสริม	0	50,000.00	431.25	3,421.10
รายได้จากดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืม	0	10,000.00	148.00	1,090.83
รายได้จากการให้เช่าทรัพย์สิน	0	15,000.00	419.75	1,841.16
รายได้อื่น	0	44,000.00	442.75	2,984.92

จากตารางที่ 4.3 แสดงค่าสูงสุด ค่าต่ำสุด ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของรายได้แต่ละประเภทของครูในจังหวัดนครปฐม พบว่า

ด้านเงินเดือน ผู้ตอบแบบสอบถามมีเงินเดือนต่ำสุด 15,000 บาทต่อเดือน เงินเดือนสูงสุด 62,760 บาทต่อเดือน เงินเดือนเฉลี่ย 33,664.31 บาทต่อเดือน และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 14,152.91 บาทต่อเดือน

ด้านเงินค่าตำแหน่ง ผู้ตอบแบบสอบถามมีเงินค่าตำแหน่งต่ำสุด 0 บาทต่อเดือน เงินค่าตำแหน่งสูงสุด 44,560 บาทต่อเดือน เงินค่าตำแหน่งเฉลี่ย 5,288.53 บาทต่อเดือน และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 5,935.66 บาทต่อเดือน

ด้านรายได้จากการสอนพิเศษ ผู้ตอบแบบสอบถามมีรายได้จากการสอนพิเศษต่ำสุด 0 บาทต่อเดือน รายได้จากการสอนพิเศษสูงสุด 20,000 บาทต่อเดือน รายได้จากการสอนพิเศษเฉลี่ย 1,658.95 บาทต่อเดือน และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 3,081.52 บาทต่อเดือน

ด้านรายได้จากอาชีพเสริม ผู้ตอบแบบสอบถามมีรายได้จากอาชีพเสริมต่ำสุด 0 บาทต่อเดือน รายได้จากอาชีพเสริมสูงสุด 50,000 บาทต่อเดือน รายได้จากอาชีพเสริมเฉลี่ย 431.25 บาทต่อเดือน และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 3,421.10 บาทต่อเดือน

ด้านรายได้จากดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืม ผู้ตอบแบบสอบถามมีรายได้จากดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมต่ำสุด 0 บาทต่อเดือน รายได้จากดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมสูงสุด 10,000 บาทต่อเดือน รายได้จากดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมเฉลี่ย 148 บาทต่อเดือน และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1,090.83 บาทต่อเดือน

ด้านรายได้จากการให้เช่าทรัพย์สิน ผู้ตอบแบบสอบถามมีรายได้จากการให้เช่าทรัพย์สินต่ำสุด 0 บาทต่อเดือน รายได้จากการให้เช่าทรัพย์สินสูงสุด 15,000 บาทต่อเดือน รายได้จากการให้เช่าทรัพย์สินเฉลี่ย 419.75 บาทต่อเดือน และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1,841.16 บาทต่อเดือน

ด้านรายได้อื่น ผู้ตอบแบบสอบถามมีรายได้อื่นต่ำสุด 0 บาทต่อเดือน รายได้อื่นสูงสุด 44,000 บาทต่อเดือน รายได้อื่นเฉลี่ย 442.75 บาทต่อเดือน และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2,984.92 บาทต่อเดือน

ตารางที่ 4.4 รายจ่ายแต่ละประเภทของครัวในจังหวัดนครปฐม

รายจ่าย	ค่าต่ำสุด	ค่าสูงสุด	(บาทต่อเดือน)	
			$\bar{x}$	S.D.
ค่าอาหาร	800.00	20,000.00	5,812.00	3,905.59
ค่าเครื่องแต่งกาย	-	12,000.00	1,463.62	1,603.82
ค่าเช่าที่พักอาศัย	-	10,000.00	545.20	1,750.03
ค่าผ่อนชำระเงินกู้ บ้าน/ ที่ดิน	-	35,000.00	4,013.61	7,408.75
ค่าผ่อนชำระเงินกู้ รถยนต์/ รถกระบะ/ รถมอเตอร์ไซด์	-	30,000.00	2,134.31	4,377.60
ค่าเช่า/ ค่าผ่อนชำระเงินกู้ นอกกระบวน	-	36,000.00	928.09	3,414.48
ค่าชำระบัตรเครดิต/ บัตรเงินสด	-	25,000.00	1,635.50	3,629.87
ค่าผ่อนชำระเครื่องใช้ไฟฟ้าและอุปกรณ์ อิเล็กทรอนิกส์	-	15,000.00	182.46	1,044.17
ค่าสาธารณูปโภค	-	15,000.00	1,740.97	2,243.30
ค่าใช้จ่ายของบุตรหลาน	-	20,000.00	2,680.07	4,405.32
ค่าพาหนะการเดินทาง	-	15,000.00	1,182.90	1,857.08
ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง/ค่าแก๊ส	-	12,000.00	1,277.70	1,826.71
ค่าใช้จ่ายด้านศาสนา	-	5,000.00	322.50	637.23
ค่าใช้จ่ายในการเลี้ยงชีพ	-	5,000.00	100.56	424.70
ค่าใช้จ่ายด้านสุขภาพ	-	8,000.00	484.25	1,022.96
ค่าใช้จ่ายอื่นๆ	-	45,000.00	1,036.37	3,733.54

จากตารางที่ 4.4 แสดงค่าสูงสุด ค่าต่ำสุด ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของรายจ่ายแต่ละประเภทของครัวในจังหวัดนครปฐม พบว่า

ด้านค่าอาหาร ผู้ตอบแบบสอบถามมีค่าอาหารต่ำสุด 800 บาทต่อเดือน ค่าอาหารสูงสุด 20,000 บาทต่อเดือน ค่าอาหารเฉลี่ย 5,812 บาทต่อเดือน และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 3,905.59 บาทต่อเดือน

ด้านค่าเครื่องแต่งกาย ผู้ตอบแบบสอบถามมีค่าเครื่องแต่งกาย 0 บาทต่อเดือน ค่าเครื่องแต่งกาย 1,463.62 บาทต่อเดือน ค่าเครื่องแต่งกายเฉลี่ย 1,463.62 บาทต่อเดือน และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1,603.82 บาทต่อเดือน

ด้านค่าเช่าที่พักอาศัย ผู้ตอบแบบสอบถามมีค่าเช่าที่พักอาศัยต่ำสุด 0 บาทต่อเดือน ค่าเช่าที่พักอาศัยสูงสุด 10,000 บาท ค่าเช่าที่พักอาศัยเฉลี่ย 545.20 บาทต่อเดือน และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1,750.03 บาทต่อเดือน

ด้านค่าผ่อนชำระเงินกู้ บ้าน/ ที่ดิน ผู้ตอบแบบสอบถามมีค่าผ่อนชำระเงินกู้ บ้าน/ ที่ดินต่ำสุด 0 บาทต่อเดือน ค่าผ่อนชำระเงินกู้ บ้าน/ ที่ดินสูงสุด 35,000 บาทต่อเดือน ค่าผ่อนชำระเงินกู้ บ้าน/ ที่ดินเฉลี่ย 4,013.61 บาทต่อเดือน และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 7,408.60 บาทต่อเดือน

ด้านค่าผ่อนชำระเงินกู้ รถยนต์/ รถกระบะ/รถมอเตอร์ไซค์ ผู้ตอบแบบสอบถามมีค่าผ่อนชำระเงินกู้ รถยนต์/ รถกระบะ/รถมอเตอร์ไซค์ต่ำสุด 0 บาทต่อเดือน ค่าผ่อนชำระเงินกู้ รถยนต์/ รถกระบะ/รถมอเตอร์ไซค์ สูงสุด 30,000 บาทต่อเดือน ค่าผ่อนชำระเงินกู้ บ้าน/ ที่ดินเฉลี่ย 2,134.31 บาทต่อเดือน และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 4,377.60 บาทต่อเดือน

ด้านค่าเช่า/ ค่าผ่อนชำระเงินกู้ นอกกระบวนการ ผู้ตอบแบบสอบถามมีค่าเช่า/ ค่าผ่อนชำระเงินกู้ นอกกระบวนการต่ำสุด 0 บาท ค่าเช่า/ ค่าผ่อนชำระเงินกู้ นอกกระบวนการสูงสุด 36,000 บาทต่อเดือน ค่าเช่า/ ค่าผ่อนชำระเงินกู้ นอกกระบวนการเฉลี่ย 928.09 บาทต่อเดือน และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 3,414.48 บาทต่อเดือน

ด้านค่าชำระบัตรเครดิต/ บัตรเงินสด ผู้ตอบแบบสอบถามมีค่าชำระบัตรเครดิต/ บัตรเงินสดต่ำสุด 0 บาทต่อเดือน ค่าชำระบัตรเครดิต/ บัตรเงินสดสูงสุด 25,000 บาทต่อเดือน ค่าชำระบัตรเครดิต/ บัตรเงินสดเฉลี่ย 1,635.50 บาทต่อเดือน และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 3,629.87 บาทต่อเดือน

ด้านค่าผ่อนชำระเครื่องใช้ไฟฟ้าและอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ ผู้ตอบแบบสอบถามมีค่าผ่อนชำระเครื่องใช้ไฟฟ้าและอุปกรณ์ต่ำสุด 0 บาทต่อเดือน ค่าผ่อนชำระเครื่องใช้ไฟฟ้าและอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ สูงสุด 25,000 บาทต่อเดือน ค่าผ่อนชำระเครื่องใช้ไฟฟ้าและอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์เฉลี่ย 1,635.50 บาทต่อเดือน และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 3,629.87 บาทต่อเดือน

ด้านค่าสาธารณูปโภค ผู้ตอบแบบสอบถามมีค่าสาธารณูปโภคต่ำสุด 0 บาทต่อเดือน ค่าสาธารณูปโภคสูงสุด 15,000 บาทต่อเดือน ค่าสาธารณูปโภคเฉลี่ย 1,740.97 บาทต่อเดือน และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2,243.30 บาทต่อเดือน

ด้านค่าใช้จ่ายของบุตรหลาน ผู้ตอบแบบสอบถามมีค่าใช้จ่ายของบุตรหลานต่ำสุด 0 บาทต่อเดือน ค่าใช้จ่ายของบุตรหลานสูงสุด 20,000 บาทต่อเดือน ค่าใช้จ่ายของบุตรหลานเฉลี่ย 2,680.07 บาทต่อเดือน และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 4,405.32 บาทต่อเดือน

ด้านค่าพาหนะการเดินทาง ผู้ตอบแบบสอบถามมีค่าพาหนะการเดินทางต่ำสุด 0 บาทต่อเดือน ค่าพาหนะการเดินทางสูงสุด 15,000 บาทต่อเดือน ค่าพาหนะการเดินทางเฉลี่ย 1,182.90 บาทต่อเดือน และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1,857.08 บาทต่อเดือน

ด้านค่าน้ำมันเชื้อเพลิง/ค่าแก๊ส ผู้ตอบแบบสอบถามมีค่าน้ำมันเชื้อเพลิง/ค่าแก๊สต่ำสุด 0 บาทต่อเดือน ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง/ค่าแก๊สสูงสุด 12,000 บาทต่อเดือน ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง/ค่าแก๊สเฉลี่ย 1,277.70 บาทต่อเดือน และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1,826.71 บาทต่อเดือน

ด้านค่าใช้จ่ายด้านศาสนา ผู้ตอบแบบสอบถามมีค่าใช้จ่ายด้านศาสนาต่ำสุด 0 บาทต่อเดือน ค่าใช้จ่ายด้านศาสนาสูงสุด 5,000 บาทต่อเดือน ค่าใช้จ่ายด้านศาสนาเฉลี่ย 322.50 บาทต่อเดือน และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 637.23 บาทต่อเดือน

ด้านค่าใช้จ่ายในการเลี้ยงชีพ ผู้ตอบแบบสอบถามมีค่าใช้จ่ายในการเลี้ยงชีพต่ำสุด 0 บาทต่อเดือน ค่าใช้จ่ายในการเลี้ยงชีพสูงสุด 5,000 บาทต่อเดือน ค่าใช้จ่ายในการเลี้ยงชีพเฉลี่ย 100.56 บาทต่อเดือน และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 424.70 บาทต่อเดือน

ด้านค่าใช้จ่ายด้านสุขภาพ ผู้ตอบแบบสอบถามมีค่าใช้จ่ายด้านสุขภาพต่ำสุด 0 บาทต่อเดือน ค่าใช้จ่ายด้านสุขภาพสูงสุด 8,000 บาทต่อเดือน ค่าใช้จ่ายด้านสุขภาพเฉลี่ย 484.25 บาทต่อเดือน และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1,022.96 บาทต่อเดือน

ด้านค่าใช้จ่ายอื่นๆ ผู้ตอบแบบสอบถามมีค่าใช้จ่ายอื่นๆ ต่ำสุด 0 บาท ค่าใช้จ่ายอื่นๆ สูงสุด 45,000 บาทต่อเดือน ค่าใช้จ่ายอื่นๆ เฉลี่ย 1,036.37 บาทต่อเดือน และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 3,733.54 บาทต่อเดือน

ตารางที่ 4.5 เงินออมแต่ละประเภทของครูในจังหวัดนครปฐม

(บาทต่อเดือน)

เงินออม	ค่าต่ำสุด	ค่าสูงสุด	$\bar{x}$	S.D.
เงินฝากธนาคาร	0	32,000.00	3,367.50	5,167.05
เงินฝากสหกรณ์	0	32,000.00	2,258.45	4,025.60
เงินฝาก กบข	0	30,000.00	1,111.91	2,779.17
เงินออมอื่นๆ	0	35,000.00	526.11	2,949.03

จากตารางที่ 4.5 แสดงค่าสูงสุด ค่าต่ำสุด ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของเงินออมแต่ละประเภทของครูในจังหวัดนครปฐม พบว่า

ด้านเงินฝากธนาคาร ผู้ตอบแบบสอบถามมีเงินฝากธนาคารต่ำสุด 0 บาทต่อเดือน เงินฝากธนาคารสูงสุด 32,000 บาทต่อเดือน เงินฝากธนาคารเฉลี่ย 3,367.50 บาทต่อเดือน และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 5,167.05 บาทต่อเดือน

ด้านเงินฝากสหกรณ์ ผู้ตอบแบบสอบถามมีเงินฝากสหกรณ์ ต่ำสุด 0 บาทต่อเดือน เงินฝากสหกรณ์ สูงสุด 32,000 บาทต่อเดือน เงินฝากสหกรณ์เฉลี่ย 2,258.45 บาทต่อเดือน และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 4,025.60 บาทต่อเดือน

ด้านเงินฝาก กบข ผู้ตอบแบบสอบถามมีเงินฝาก กบข ต่ำสุด 0 บาทต่อเดือน เงินฝาก กบข สูงสุด 30,000 บาทต่อเดือน เงินฝาก กบข เฉลี่ย 1,111.91 บาทต่อเดือน และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2,779.17 บาทต่อเดือน

ด้านเงินออมอื่นๆ ผู้ตอบแบบสอบถามมีเงินออมอื่นๆ ต่ำสุด 0 บาทต่อเดือน เงินออมอื่นๆ สูงสุด 35,000 บาทต่อเดือน เงินออมอื่นๆ เฉลี่ย 526.11 บาทต่อเดือน และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2,949.03 บาทต่อเดือน

ตารางที่ 4.6 สินทรัพย์แต่ละประเภทของครูในจังหวัดนครปฐม

(บาท)				
สินทรัพย์	ค่าต่ำสุด	ค่าสูงสุด	$\bar{x}$	S.D.
บัญชีเงินฝาก	-	6,000,000.00	146,291.25	501,073.19
บ้าน/ที่ดิน/สิ่งปลูกสร้าง คิดเป็นมูลค่าปัจจุบัน	-	20,000,000.00	1,169,525.00	2,335,221.12
รถยนต์/รถเพื่อการพาณิชย์/ รถมอเตอร์ไซด์	-	7,000,000.00	298,807.50	595,456.03
หุ้น/ กรรมธรรม์ประกันชีวิต/กองทุนรวม	-	4,000,000.00	106,640.40	370,708.67
ของมีค่า (ทอง/เพชร/เครื่องประดับ)	-	1,800,000.00	39,593.75	138,958.86
สินทรัพย์อื่น	-	5,000,000.00	38,062.50	356,240.90

จากตารางที่ 4.6 แสดงค่าสูงสุด ค่าต่ำสุด ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสินทรัพย์แต่ละประเภทของครูในจังหวัดนครปฐม พบว่า

ด้านบัญชีเงินฝาก ผู้ตอบแบบสอบถามมีบัญชีเงินฝากต่ำสุด 0 บาท บัญชีเงินฝากสูงสุด 6,000,000 บาท บัญชีเงินฝากเฉลี่ย 146,291.25 บาท และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 501,073.19 บาท

ด้านบ้าน/ที่ดิน/สิ่งปลูกสร้าง คิดเป็นมูลค่าปัจจุบัน ผู้ตอบแบบสอบถามมีบ้าน/ที่ดิน/สิ่งปลูกสร้าง คิดเป็นมูลค่าปัจจุบันต่ำสุด 0 บาท บ้าน/ที่ดิน/สิ่งปลูกสร้าง คิดเป็นมูลค่าปัจจุบันสูงสุด 20,000,000 บาท บ้าน/ที่ดิน/สิ่งปลูกสร้าง คิดเป็นมูลค่าปัจจุบันเฉลี่ย 1,169,525 บาท และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2,335,221.12 บาท

ด้านรถยนต์/รถเพื่อการพาณิชย์/ รถมอเตอร์ไซด์ ผู้ตอบแบบสอบถามมีรถยนต์/รถเพื่อการพาณิชย์/ รถมอเตอร์ไซด์ต่ำสุด 0 บาท รถยนต์/รถเพื่อการพาณิชย์/ รถมอเตอร์ไซด์สูงสุด 7,000,000 บาท รถยนต์/รถเพื่อการพาณิชย์/ รถมอเตอร์ไซด์เฉลี่ย 298,807.50 บาท และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 595,456.03 บาท

ด้านหุ้น/ กรมธรรม์ประกันชีวิต/กองทุนรวม ผู้ตอบแบบสอบถามมีหุ้น/ กรมธรรม์ประกันชีวิต/กองทุนรวมต่ำสุด 0 บาท หุ้น/ กรมธรรม์ประกันชีวิต/กองทุนรวมสูงสุด 4,000,000 บาท หุ้น/ กรมธรรม์ประกันชีวิต/กองทุนรวมเฉลี่ย 106,640.40 บาท และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 370,708.67 บาท

ด้านของมีค่า (ทอง/เพชร/เครื่องประดับ) ผู้ตอบแบบสอบถามมีของมีค่า (ทอง/เพชร/เครื่องประดับ) ต่ำสุด 0 บาท ของมีค่า (ทอง/เพชร/เครื่องประดับ) สูงสุด 1,800,000 บาท ของมีค่า (ทอง/เพชร/เครื่องประดับ) เฉลี่ย 39,593.75 บาท และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 138,958.86 บาท

ด้านสินทรัพย์อื่น ผู้ตอบแบบสอบถามมีสินทรัพย์อื่น ต่ำสุด 0 บาท สินทรัพย์อื่นสูงสุด 5,000,000 บาท สินทรัพย์อื่นเฉลี่ย 38,062.50 บาท และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 356,240.90 บาท

ตารางที่ 4.7 หนี้สินแต่ละประเภทของครัวในจังหวัดนครปฐม

(บาท)

หนี้สิน	ค่าต่ำสุด	ค่าสูงสุด	$\bar{x}$	S.D.
เงินกู้สหกรณ์ออมทรัพย์	-	3,500,000.00	463,219.38	781,229.27
เงินกู้ ช.พ.ค.	-	3,000,000.00	166,048.62	426,327.01
เงินกู้จากธนาคารพาณิชย์	-	4,820,000.00	67,107.63	377,417.62
เงินกู้จากสถาบันการเงินที่ไม่ใช่ธนาคาร	-	700,000.00	10,065.00	76,671.26
เงินกู้นอกระบบ	-	200,000.00	750.00	10,593.30
เงินกู้จากแหล่งอื่นๆ	-	3,000,000.00	24,675.00	205,046.35

จากตารางที่ 4.7 แสดงค่าสูงสุด ค่าต่ำสุด ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของหนี้สินแต่ละประเภทของครัวในจังหวัดนครปฐม พบว่า

ด้านเงินกู้สหกรณ์ออมทรัพย์ ผู้ตอบแบบสอบถามมีเงินกู้สหกรณ์ออมทรัพย์ ต่ำสุด 0 บาท เงินกู้สหกรณ์ออมทรัพย์ สูงสุด 3,500,000 บาท เงินกู้สหกรณ์ออมทรัพย์เฉลี่ย 463,219.38 บาท และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 781,229.27 บาท

ด้านเงินกู้ ช.พ.ค. ผู้ตอบแบบสอบถามมีเงินกู้ ช.พ.ค. ต่ำสุด 0 บาท เงินกู้ ช.พ.ค. สูงสุด 3,000,000 บาท เงินกู้ ช.พ.ค. เฉลี่ย 166,048.62 บาท และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 426,327.01 บาท

ด้านเงินกู้จากธนาคารพาณิชย์ ผู้ตอบแบบสอบถามมีเงินกู้จากธนาคารพาณิชย์ ต่ำสุด 0 บาท เงินกู้ ช.พ.ค. สูงสุด 4,820,000 บาท เงินกู้จากธนาคารพาณิชย์เฉลี่ย 67,107.63 บาท และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 377,417.62 บาท

ด้านเงินกู้จากสถาบันการเงินที่ไม่ใช่ธนาคาร ผู้ตอบแบบสอบถามมีเงินกู้จากสถาบันการเงินที่ไม่ใช่ธนาคารต่ำสุด 0 บาท เงินกู้จากสถาบันการเงินที่ไม่ใช่ธนาคารสูงสุด 700,000 บาท เงินกู้จากสถาบันการเงินที่ไม่ใช่ธนาคารเฉลี่ย 10,065.63 บาท และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 76,671.26 บาท

ด้านเงินกู้บัตรเครดิต ผู้ตอบแบบสอบถามมีเงินกู้บัตรเครดิตต่ำสุด 0 บาท เงินกู้บัตรเครดิต สูงสุด 200,000 บาท เงินกู้บัตรเครดิตเฉลี่ย 750 บาท และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 10,593.30 บาท

ด้านเงินกู้จากแหล่งอื่นๆ ผู้ตอบแบบสอบถามมีเงินกู้จากแหล่งอื่นๆ ต่ำสุด 0 บาท เงินกู้จากแหล่งอื่นๆ สูงสุด 3,000,000 บาท เงินกู้จากแหล่งอื่นๆ เฉลี่ย 24,675 บาท และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 205,046.35 บาท

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ระดับการประยุกต์ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของครูในจังหวัดนครปฐม

การวิเคราะห์ระดับการประยุกต์ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของครูในจังหวัดนครปฐม โดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ซึ่งเสนอผลการวิเคราะห์ปรากฏในตารางที่ 4.8 ถึงตารางที่ 4.13

ตารางที่ 4.8 ระดับการประยุกต์ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของครูในจังหวัดนครปฐม โดยรวม

ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	$\bar{X}$	S.D.	ลำดับ	ระดับ
1. ความพอประมาณ	3.42	0.68	5	ปานกลาง
2. ความมีเหตุผล	3.72	0.71	3	มาก
3. การมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี	3.60	0.72	4	มาก
4. ความรู้	3.84	0.65	2	มาก

5. คุณธรรม	4.32	0.59	1	มาก
โดยรวม	4.00	0.44		มาก

จากตารางที่ 4.8 การประยุกต์ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของครูในจังหวัดนครปฐม โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.00$ S.D.=0.44) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก 4 ด้านและอยู่ในระดับปานกลาง 1 ด้าน เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยได้ดังนี้ ด้านคุณธรรม ($\bar{x}=4.32$ S.D.=0.59) ด้านความรู้ ($\bar{x}=3.84$ S.D.=0.65) ด้านมีความเหตุผล ($\bar{x}=3.72$ S.D.=0.71) ด้านการมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ($\bar{x}=3.60$ S.D.=0.72) และด้านความพอประมาณ ($\bar{x}=3.42$ S.D.=0.68) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.9 ระดับการประยุกต์ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของครูในจังหวัดนครปฐม ด้านความพอประมาณ

ด้านความพอประมาณ	$\bar{x}$	S.D.	ลำดับ	ระดับ
1. ท่านสามารถจัดสรรรายได้ให้สมดุลกับรายจ่าย	3.68	0.89	1	มาก
2. ท่านควบคุมการใช้จ่ายได้ตามแผนที่วางไว้	3.63	0.86	2	มาก
3. ท่านมีเงินออมเพียงพอสำหรับการใช้จ่ายในอนาคต	3.29	1.00	3	ปานกลาง
4. ท่านซื้อสินทรัพย์ โดยใช้เงินออมมากกว่าเงินกู้ยืม	3.27	1.13	4	ปานกลาง
5. ท่านจะก่อหนี้เพื่อสิ่งที่เป็นในการดำรงชีวิตเท่านั้น	3.23	1.32	5	ปานกลาง
โดยรวม	3.42	0.68		ปานกลาง

จากตารางที่ 4.9 การประยุกต์ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของครูในจังหวัดนครปฐม ด้านความพอประมาณ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}=3.42$ S.D.=0.68) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมาก 2 ข้อและอยู่ในระดับปานกลาง 3 ข้อ เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยได้ดังนี้ ท่านสามารถจัดสรรรายได้ให้สมดุลกับรายจ่าย ($\bar{x}=3.68$ S.D.=0.89) ท่านควบคุมการใช้จ่ายได้ตามแผนที่วางไว้ ($\bar{x}=3.63$ S.D.=0.86) ท่านมีเงินออมเพียงพอสำหรับการใช้จ่ายในอนาคต ($\bar{x}=3.29$ S.D.=1.00) ท่านซื้อสินทรัพย์โดยใช้เงินออมมากกว่าเงินกู้ยืม ($\bar{x}=3.27$ S.D.=1.13) และท่านจะก่อหนี้เพื่อสิ่งที่เป็นในการดำรงชีวิตเท่านั้น ($\bar{x}=3.23$ S.D.=1.32) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.10 ระดับการประยุกต์ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของครูในจังหวัดนครปฐม ด้านความมีเหตุผล

ด้านความมีเหตุผล	$\bar{x}$	S.D.	ลำดับ	ระดับ
1. ท่านหารายได้เพิ่มด้วยวิธีการที่ไม่เสี่ยงเกินไป	3.69	1.16	3	มาก
2. ท่านสามารถตัดค่าใช้จ่ายที่ไม่จำเป็นเพื่อใช้จ่ายเงินได้ครบเดือน	3.75	0.93	2	มาก
3. ท่านวางแผนในการออมเงิน	3.65	0.91	4	ปานกลาง
4. ท่านวิเคราะห์ความคุ้มค่าจากการลงทุนอย่างถูกต้องหลักวิชาการและเหมาะสม	3.60	0.88	5	ปานกลาง
5. ท่านวางแผนทางการเงินก่อนที่จะกู้ยืม	3.91	0.92	1	ปานกลาง
โดยรวม	3.72	0.71		ปานกลาง

จากตารางที่ 4.10 การประยุกต์ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของครูในจังหวัดนครปฐม ด้านความมีเหตุผล โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}=3.72$ S.D.=0.71) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมาก 2 ข้อและอยู่ในระดับปานกลาง 3 ข้อ เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยได้ดังนี้ ท่านวางแผนทางการเงินก่อนที่จะกู้ยืม ($\bar{x}=3.91$ S.D.=0.92) ท่านสามารถตัดค่าใช้จ่ายที่ไม่จำเป็นเพื่อใช้จ่ายเงินได้ครบเดือน ($\bar{x}=3.75$ S.D.=0.93) ท่านหารายได้เพิ่มด้วยวิธีการที่ไม่เสี่ยงเกินไป ($\bar{x}=3.69$ S.D.=1.16) ท่านวางแผนในการออมเงิน ($\bar{x}=3.65$ S.D.=0.91) และท่านวิเคราะห์ความคุ้มค่าจากการลงทุนอย่างถูกต้องหลักวิชาการและเหมาะสม ($\bar{x}=3.60$ S.D.=0.88) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.11 ระดับการประยุต์ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของครูในจังหวัดนครปฐม ด้านการมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี

ด้านการมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี	$\bar{x}$	S.D.	ลำดับ	ระดับ
1. ท่านหลีกเลี่ยงการหารายได้ด้วยวิธีที่ท่านไม่เชี่ยวชาญ	3.98	1.04	1	มาก
2. ท่านใช้จ่ายในการประกันชีวิตและสุขภาพ	3.36	0.97	5	ปานกลาง
3. ท่านมีเงินออมไว้ในวัยเกษียณ	3.47	0.97	4	ปานกลาง
4. ท่านประเมินความเสี่ยงจากการลงทุน	3.57	0.99	3	มาก
5. ท่านสามารถหาวิธีชำระหนี้ได้ หากท่านมีปัญหาทางการเงิน	3.62	0.92	2	มาก
โดยรวม	3.60	0.72		มาก

จากตารางที่ 4.11 การประยุต์ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของครูในจังหวัดนครปฐม ด้านการมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.60$ S.D.=0.72) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมาก 3 ข้อและอยู่ในระดับปานกลาง 2 ข้อ เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยได้ดังนี้ ท่านหลีกเลี่ยงการหารายได้ด้วยวิธีที่ท่านไม่เชี่ยวชาญ ($\bar{x}=3.98$ S.D.=1.04) ท่านสามารถหาวิธีชำระหนี้ได้ หากท่านมีปัญหาทางการเงิน ($\bar{x}=3.62$ S.D.=0.92) ท่านประเมินความเสี่ยงจากการลงทุน ($\bar{x}=3.57$ S.D.=0.99) ท่านมีเงินออมไว้ในวัยเกษียณ ($\bar{x}=3.47$ S.D.=0.97) และท่านใช้จ่ายในการประกันชีวิตและสุขภาพ ($\bar{x}=3.36$ S.D.=0.97) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.12 ระดับการประยุกต์ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของครูในจังหวัดนครปฐม ด้านความรู้

ด้านความรู้	$\bar{x}$	S.D.	ลำดับ	ระดับ
1. ท่านพัฒนาความรู้และทักษะในการปฏิบัติงานเพื่อ ความก้าวหน้าในวิชาชีพครู	4.16	0.72	1	มาก
2. ท่านศึกษาข้อมูลอย่างรอบคอบก่อนที่จะใช้จ่าย	4.01	0.74	2	มาก
3. ท่านศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับการออมเงินและอัตรา ดอกเบี้ย	3.82	0.84	3	ปานกลาง
4. ท่านมีความรู้เกี่ยวกับการลงทุนและการวางแผนทาง การเงิน	3.43	0.92	5	ปานกลาง
5. ท่านศึกษาเงื่อนไขการชำระหนี้และอัตราดอกเบี้ย ก่อนการกู้ยืม	3.80	0.94	4	มาก
โดยรวม	3.84	0.65		มาก

จากตารางที่ 4.12 การประยุกต์ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของครูในจังหวัดนครปฐม ด้านความรู้โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.84$ S.D.=0.65) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมาก 3 ข้อและอยู่ในระดับปานกลาง 2 ข้อ เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยได้ดังนี้ ท่านพัฒนาความรู้และทักษะในการปฏิบัติงานเพื่อความก้าวหน้าในวิชาชีพครู ($\bar{x}=4.16$ S.D.=0.72) ท่านศึกษาข้อมูลอย่างรอบคอบก่อนที่จะใช้จ่าย ($\bar{x}=4.01$ S.D.=0.74) ท่านศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับการออมเงินและอัตราดอกเบี้ย ($\bar{x}=3.82$ S.D.=0.84) ท่านศึกษาเงื่อนไขการชำระหนี้และอัตราดอกเบี้ยก่อนการกู้ยืม ($\bar{x}=3.80$ S.D.=0.94) และท่านมีความรู้เกี่ยวกับการลงทุนและการวางแผนทางการเงิน ($\bar{x}=3.43$ S.D.=0.92) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.13 ระดับการประยุกต์ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของครูในจังหวัดนครปฐม ด้านคุณธรรม

ด้านคุณธรรม	$\bar{x}$	S.D.	ลำดับ	ระดับ
1. ท่านปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพครู	4.56	0.66	1	มาก
2. ท่านมีความเอื้อเฟื้อ ช่วยเหลือและแบ่งปันแก่ผู้อื่น	4.42	0.70	3	มาก
3. ท่านจัดสรรเงินออม โดยไม่กระทบต่อการใช้ชีวิตประจำวัน	4.12	0.82	5	มาก
4. ท่านลงทุนอย่างไม่โลภ	4.13	0.85	4	มาก
5. ท่านมีความซื่อสัตย์สุจริตและอดทนในการชำระหนี้	4.40	0.75	2	มาก
โดยรวม	4.32	0.59		มาก

จากตารางที่ 4.13 การประยุกต์ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของครูในจังหวัดนครปฐม ด้านคุณธรรมโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.32$ S.D.=0.59) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยได้ดังนี้ ท่านปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพครู ($\bar{x}=4.56$ S.D.=0.66) ท่านมีความซื่อสัตย์สุจริตและอดทนในการชำระหนี้ ($\bar{x}=4.40$ S.D.=0.75) ท่านมีความเอื้อเฟื้อ ช่วยเหลือและแบ่งปันแก่ผู้อื่น ($\bar{x}=4.42$ S.D.=0.70) ท่านลงทุนอย่างไม่โลภ ($\bar{x}=4.13$ S.D.=0.85) และท่านจัดสรรเงินออม โดยไม่กระทบต่อการใช้ชีวิตประจำวัน ($\bar{x}=4.12$ S.D.=0.82) ตามลำดับ

ตอนที่ 4 การวิเคราะห์ปัจจัยการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีผลต่อการบริหารการเงินส่วนบุคคลของครูในจังหวัดนครปฐม

การวิเคราะห์ปัจจัยการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ที่มีผลต่อการบริหารการเงินส่วนบุคคลของครูในจังหวัดนครปฐม ด้านอัตราส่วนรายจ่ายต่อรายได้ อัตราส่วนเงินออมต่อรายได้ อัตราส่วนสินทรัพย์ต่อรายได้ และอัตราส่วนหนี้สินต่อรายได้ โดยใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple regression analysis) ซึ่งเสนอผลการวิเคราะห์ปรากฏในตารางที่ 4.14 ถึงตารางที่ 4.18

ตารางที่ 4.14 ปัจจัยการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ที่มีผลต่อการบริหารการเงินส่วนบุคคลของครูในจังหวัดนครปฐม ด้านอัตราส่วนรายจ่ายต่อรายได้

(n = 400)

การประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียง	b	Beta	t	Sig
Constant	1.269		11.278*	0.000
ความพอประมาณ (X_1)	-0.118	-0.264	-4.125*	0.000
ความมีเหตุผล (X_2)	0.038	0.088	1.251	0.212
การมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี (X_3)	-0.029	-0.069	-0.990	0.323
ความรู้ (X_4)	-0.073	-0.158	-2.318*	0.021
คุณธรรม (X_5)	-0.007	-0.014	-0.227	0.821
$R^2 = 0.135$ Adjusted $R^2 = 0.124$ $F = 12.255^*$				

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.14 ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบ enter พบว่าปัจจัยการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีผลต่อการบริหารการเงินส่วนบุคคลของครูในจังหวัดนครปฐม ด้านอัตราส่วนรายจ่ายต่อรายได้ ร้อยละ 12.4

ปัจจัยด้านความพอประมาณ (X_1) มีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย (β_1) เท่ากับ -0.264 และมีค่า Sig เท่ากับ 0.000 ซึ่งน้อยกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 หมายความว่า ปัจจัยด้านความพอประมาณ (X_1) มีผลในทางตรงข้ามต่อการบริหารการเงินส่วนบุคคลของครูในจังหวัดนครปฐม ด้านอัตราส่วนรายจ่ายต่อรายได้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ปัจจัยด้านความมีเหตุผล (X_2) มีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย (β_2) เท่ากับ 0.088 และมีค่า Sig เท่ากับ 0.212 ซึ่งมากกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 หมายความว่า ปัจจัยด้านความมีเหตุผล (X_2) มีผล

ในทางเดียวกันต่อการบริหารการเงินส่วนบุคคลของครูในจังหวัดนครปฐม ด้านอัตราส่วนรายจ่ายต่อรายได้ อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ปัจจัยด้านการมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี (X_3) มีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย (β_3) เท่ากับ -0.069 และมีค่า Sig เท่ากับ 0.323 ซึ่งมากกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 หมายความว่า ปัจจัยด้านการมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี (X_3) มีผลในทางตรงข้ามต่อการบริหารการเงินส่วนบุคคลของครูในจังหวัดนครปฐม ด้านอัตราส่วนรายจ่ายต่อรายได้ อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ปัจจัยด้านความรู้ (X_4) มีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย (β_4) เท่ากับ -2.318 และมีค่า Sig เท่ากับ 0.021 ซึ่งน้อยกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 หมายความว่า ปัจจัยด้านความรู้ (X_4) มีผลในทางตรงข้ามต่อการบริหารการเงินส่วนบุคคลของครูในจังหวัดนครปฐม ด้านอัตราส่วนรายจ่ายต่อรายได้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ปัจจัยด้านคุณธรรม (X_5) มีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย (β_5) เท่ากับ -0.227 และมีค่า Sig เท่ากับ 0.821 ซึ่งมากกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 หมายความว่า ปัจจัยด้านคุณธรรม (X_5) มีผลในทางเดียวกันต่อการบริหารการเงินส่วนบุคคลของครูในจังหวัดนครปฐม ด้านอัตราส่วนรายจ่ายต่อรายได้ อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

จากค่าสถิติในตารางที่ 4.14 สามารถนำมาสร้างสมการถดถอยในรูปคะแนนมาตรฐาน (Standardized Coefficients) ได้ดังสมการที่ (1)

$$Z = -0.264 X_1 + 0.088 X_2 - 0.069 X_3 - 0.158 X_4 - 0.014 X_5 \quad (1)$$

จากสมการที่ (1) จะเห็นได้ว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการบริหารการเงินส่วนบุคคลของครูในจังหวัดนครปฐมมากที่สุดคือ ปัจจัยด้านความพอประมาณ (X_1) มีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย (β_1) เท่ากับ -0.264 รองลงมาคือ ปัจจัยด้านความรู้ (X_4) มีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย (β_4) เท่ากับ -0.158 ปัจจัยด้านความมีเหตุผล (X_2) มีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย (β_2) เท่ากับ 0.088 ปัจจัยด้านการมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี (X_3) มีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย (β_3) เท่ากับ -0.069 และปัจจัยด้านคุณธรรม (X_5) มีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย (β_5) เท่ากับ 0.014

ตารางที่ 4.15 ปัจจัยการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ที่มีผลต่อการบริหารการเงินส่วนบุคคลของครูในจังหวัดนครปฐม ด้านอัตราส่วนเงินออมต่อรายได้

(n = 400)

การประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียง	B	Beta	t	Sig
Constant	-0.344		-4.488*	0.000
ความพอประมาณ (X_1)	0.062	0.225	3.430*	0.001
ความมีเหตุผล (X_2)	0.028	0.106	1.482	0.139
การมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี (X_3)	-0.010	-0.037	-0.509	0.611
ความรู้ (X_4)	0.054	0.183	2.630*	0.009
คุณธรรม (X_5)	0.012	0.036	0.595	0.552
$R^2 = 0.181$ Adjusted $R^2 = 0.169$ $F = 15.399^*$				

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.15 ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบ enter พบว่าปัจจัยการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมีผลต่อการบริหารการเงินส่วนบุคคลของครูในจังหวัดนครปฐม ด้านอัตราส่วนเงินออมต่อรายได้ ร้อยละ 16.9

ปัจจัยด้านความพอประมาณ (X_1) มีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย (β_1) เท่ากับ 0.225 และมีค่า Sig เท่ากับ 0.001 ซึ่งน้อยกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 หมายความว่า ปัจจัยด้านความพอประมาณ (X_1) มีผลในทางเดียวกันต่อการบริหารการเงินส่วนบุคคลของครูในจังหวัดนครปฐม ด้านอัตราส่วนเงินออมต่อรายได้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ปัจจัยด้านความมีเหตุผล (X_2) มีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย (β_2) เท่ากับ 0.106 และมีค่า Sig เท่ากับ 0.139 ซึ่งมากกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 หมายความว่า ปัจจัยด้านความมีเหตุผล (X_2) มีผลในทางเดียวกันต่อการบริหารการเงินส่วนบุคคลของครูในจังหวัดนครปฐม ด้านอัตราส่วนเงินออมต่อรายได้ อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ปัจจัยด้านการมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี (X_3) มีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย (β_3) เท่ากับ -0.037 และมีค่า Sig เท่ากับ 0.611 ซึ่งมากกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 หมายความว่า ปัจจัยด้านการมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี (X_3) มีผลในทางตรงข้ามต่อการบริหารการเงินส่วนบุคคลของครูในจังหวัดนครปฐม ด้านอัตราส่วนเงินออมต่อรายได้ อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ปัจจัยด้านความรู้ (X_4) มีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย (β_4) เท่ากับ 0.183 และมีค่า Sig เท่ากับ 0.009 ซึ่งน้อยกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 หมายความว่า ปัจจัยด้านความรู้ (X_4) มีผลในทาง

เดียวกันต่อการบริหารการเงินส่วนบุคคลของครูในจังหวัดนครปฐม ด้านอัตราส่วนเงินออมต่อรายได้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ปัจจัยด้านคุณธรรม (X_5) มีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย (β_5) เท่ากับ 0.036 และมีค่า Sig เท่ากับ 0.552 ซึ่งมากกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 หมายความว่า ปัจจัยด้านคุณธรรม (X_5) มีผลในทางเดียวกันต่อการบริหารการเงินส่วนบุคคลของครูในจังหวัดนครปฐม ด้านอัตราส่วนเงินออมต่อรายได้ อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

จากค่าสถิติในตารางที่ 4.15 สามารถนำมาสร้างสมการถดถอยในรูปคะแนนมาตรฐาน (Standardized Coefficients) ได้ดังสมการที่ (2)

$$Z = 0.225 X_1 + 0.106 X_2 - 0.037 X_3 + 0.183 X_4 + 0.036 X_5 \quad (2)$$

จากสมการที่ (2) จะเห็นได้ว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการบริหารการเงินส่วนบุคคลของครูในจังหวัดนครปฐมมากที่สุดคือ ปัจจัยด้านความพอประมาณ (X_1) มีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย (β_1) เท่ากับ 0.225 รองลงมาคือ ปัจจัยด้านความรู้ (X_4) มีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย (β_4) เท่ากับ 0.183 ปัจจัยด้านความมีเหตุผล (X_2) มีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย (β_2) เท่ากับ 0.106 ปัจจัยด้านการมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี (X_3) มีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย (β_3) เท่ากับ -0.037 และปัจจัยด้านคุณธรรม (X_5) มีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย (β_5) เท่ากับ 0.036

ตารางที่ 4.16 ปัจจัยการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ที่มีผลต่อการบริหารการเงินส่วนบุคคลของครูในจังหวัดนครปฐม ด้านอัตราส่วนสินทรัพย์ต่อรายได้

(n = 400)

การประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียง	B	Beta	t	Sig
Constant	-7.676		-0.216	0.829
ความพอประมาณ (X_1)	-2.157	-0.023	-0.268	0.789
ความมีเหตุผล (X_2)	6.231	0.067	0.707	0.480
การมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี (X_3)	5.373	0.057	0.543	0.588
ความรู้ (X_4)	3.610	0.037	0.388	0.698
คุณธรรม (X_5)	4.820	0.042	0.517	0.605
$R^2 = 0.024$ Adjusted $R^2 = 0.02$ $F = 1.136$				

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.16 ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบ enter พบว่าปัจจัยการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมีผลต่อการบริหารการเงินส่วนบุคคลของครูในจังหวัดนครปฐม ด้านอัตราส่วนสินทรัพย์ต่อรายได้ร้อยละ 2.0

ปัจจัยด้านความพอประมาณ (X_1) มีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย (β_1) เท่ากับ -0.023 และมีค่า Sig เท่ากับ 0.789 ซึ่งมากกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 หมายความว่า ปัจจัยด้านความพอประมาณ (X_1) มีผลในทางตรงข้ามต่อการบริหารการเงินส่วนบุคคลของครูในจังหวัดนครปฐม ด้านอัตราส่วนสินทรัพย์ต่อรายได้ อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ปัจจัยด้านความมีเหตุผล (X_2) มีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย (β_2) เท่ากับ 0.067 และมีค่า Sig เท่ากับ 0.480 ซึ่งมากกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 หมายความว่า ปัจจัยด้านความมีเหตุผล (X_2) มีผลในทางเดียวกันต่อการบริหารการเงินส่วนบุคคลของครูในจังหวัดนครปฐม ด้านอัตราส่วนสินทรัพย์ต่อรายได้ อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ปัจจัยด้านการมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี (X_3) มีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย (β_3) เท่ากับ 0.057 และมีค่า Sig เท่ากับ 0.588 ซึ่งมากกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 หมายความว่า ปัจจัยด้านการมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี (X_3) มีผลในทางเดียวกันต่อการบริหารการเงินส่วนบุคคลของครูในจังหวัดนครปฐม ด้านอัตราส่วนสินทรัพย์ต่อรายได้ อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ปัจจัยด้านความรู้ (X_4) มีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย (β_4) เท่ากับ 0.037 และมีค่า Sig เท่ากับ 0.698 ซึ่งมากกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 หมายความว่า ปัจจัยด้านความรู้ (X_4) มีผลในทาง

เดียวกันต่อการบริหารการเงินส่วนบุคคลของครูในจังหวัดนครปฐม ด้านอัตราส่วนสินทรัพย์ต่อรายได้ อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ปัจจัยด้านคุณธรรม (X_5) มีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย (β_5) เท่ากับ 0.042 และมีค่า Sig เท่ากับ 0.605 ซึ่งมากกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 หมายความว่า ปัจจัยด้านคุณธรรม (X_5) มีผลในทางเดียวกันต่อการบริหารการเงินส่วนบุคคลของครูในจังหวัดนครปฐม ด้านอัตราส่วนสินทรัพย์ต่อรายได้ อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

จากค่าสถิติในตารางที่ 4.16 สามารถนำมาสร้างสมการถดถอยในรูปคะแนนมาตรฐาน (Standardized Coefficients) ได้ดังสมการที่ (3)

$$Z = -0.023 X_1 + 0.067 X_2 + 0.057 X_3 + 0.037 X_4 + 0.042 X_5 \quad (3)$$

จากสมการที่ (3) จะเห็นว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการบริหารการเงินส่วนบุคคลของครูในจังหวัดนครปฐมมากที่สุดคือ ปัจจัยด้านความมีเหตุผล (X_2) มีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย (β_2) เท่ากับ 0.067 รองลงมาคือ ปัจจัยด้านการมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี (X_3) มีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย (β_3) เท่ากับ 0.057 ปัจจัยด้านคุณธรรม (X_5) มีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย (β_5) เท่ากับ 0.042 ปัจจัยด้านความรู้ (X_4) มีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย (β_4) เท่ากับ 0.037 และปัจจัยด้านความพอประมาณ (X_1) มีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย (β_1) เท่ากับ -0.023

ตารางที่ 4.17 ปัจจัยการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ที่มีผลต่อการบริหารการเงินส่วนบุคคลของครูในจังหวัดนครปฐม ด้านอัตราส่วนหนี้สินต่อรายได้

(n = 400)

การประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียง	b	Beta	t	Sig
constant	44.996		2.712	0.007
ความพอประมาณ (X_1)	-3.319	0.072	-0.831	0.407
ความมีเหตุผล (X_2)	-8.937	-0.197	-2.071*	0.039
การมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี (X_3)	-2.649	-0.057	-0.632	0.528
ความรู้ (X_4)	10.587	0.216	2.287*	0.023
คุณธรรม (X_5)	-0.278	-0.005	-0.065	0.948
$R^2 = 0.048$ Adjusted $R^2 = 0.206$ $F = 8.245^*$				

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.17 ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบ enter พบว่าปัจจัยการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมีผลต่อการบริหารการเงินส่วนบุคคลของครูในจังหวัดนครปฐม ด้านอัตราส่วนหนี้สินต่อรายได้ร้อยละ 20.6

ปัจจัยด้านความพอประมาณ (X_1) มีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย (β_1) เท่ากับ 0.072 และมีค่า Sig เท่ากับ 0.407 ซึ่งมากกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 หมายความว่า ปัจจัยด้านความพอประมาณ (X_1) มีผลในทางเดียวกับการบริหารการเงินส่วนบุคคลของครูในจังหวัดนครปฐม ด้านอัตราส่วนหนี้สินต่อรายได้ อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ปัจจัยด้านความมีเหตุผล (X_2) มีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย (β_2) เท่ากับ -0.197 และมีค่า Sig เท่ากับ 0.039 ซึ่งน้อยกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 หมายความว่า ปัจจัยด้านความมีเหตุผล (X_2) มีผลในทางตรงข้ามกับการบริหารการเงินส่วนบุคคลของครูในจังหวัดนครปฐม ด้านอัตราส่วนหนี้สินต่อรายได้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ปัจจัยด้านการมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี (X_3) มีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย (β_3) เท่ากับ -0.057 และมีค่า Sig เท่ากับ 0.528 ซึ่งมากกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 หมายความว่า ปัจจัยด้านการมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี (X_3) มีผลในทางเดียวกับการบริหารการเงินส่วนบุคคลของครูในจังหวัดนครปฐม ด้านอัตราส่วนหนี้สินต่อรายได้ อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ปัจจัยด้านความรู้ (X_4) มีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย (β_4) เท่ากับ 0.216 และมีค่า Sig เท่ากับ 0.023 ซึ่งน้อยกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 หมายความว่า ปัจจัยด้านความรู้ (X_4) มีผลในทาง

เดียวกันต่อการบริหารการเงินส่วนบุคคลของครูในจังหวัดนครปฐม ด้านอัตราส่วนหนี้สินต่อรายได้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ปัจจัยด้านคุณธรรม (X_5) มีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย (β_5) เท่ากับ -0.005 และมีค่า Sig เท่ากับ 0.948 ซึ่งมากกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 หมายความว่า ปัจจัยด้านคุณธรรม (X_5) มีผลในทางเดียวกันต่อการบริหารการเงินส่วนบุคคลของครูในจังหวัดนครปฐม ด้านอัตราส่วนสินทรัพย์ต่อรายได้ อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

จากค่าสถิติในตารางที่ 4.17 สามารถนำมาสร้างสมการถดถอยในรูปคะแนนมาตรฐาน (Standardized Coefficients) ได้ดังสมการที่ (4)

$$Z = 0.072 X_1 - 0.197 X_2 - 0.057 X_3 + 0.216 X_4 - 0.005 X_5 \quad (4)$$

จากสมการที่ (4) จะเห็นได้ว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการบริหารการเงินส่วนบุคคลของครูในจังหวัดนครปฐมมากที่สุดคือ ปัจจัยด้านความรู้ (X_4) มีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย (β_4) เท่ากับ 0.216 รองลงมา คือ ปัจจัยด้านความมีเหตุผล (X_2) มีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย (β_2) เท่ากับ -0.197 ปัจจัยด้านความพอประมาณ (X_1) มีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย (β_1) เท่ากับ 0.072 ปัจจัยด้านการมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี (X_3) มีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย (β_3) เท่ากับ 0.528 และปัจจัยด้านคุณธรรม (X_5) มีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย (β_5) เท่ากับ -0.005

ตอนที่ 5 การวิเคราะห์แนวทางการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในการบริหารการเงินส่วนบุคคลของครูในจังหวัดนครปฐม

การวิเคราะห์แนวทางการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในการบริหารการเงินส่วนบุคคลของครูในจังหวัดนครปฐมโดยการสัมภาษณ์ระดับลึก (indepth interview) ครูจำนวน 4 ท่านได้ผลการศึกษา ดังนี้

1. ด้านรายได้ การประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในการบริหารการเงินด้านรายได้ จะต้องเริ่มที่การวางแผนเกี่ยวกับรายได้ของตนเองและครอบครัวเป็นต้นตั้ง เพื่อประมาณสัดส่วนของการใช้จ่ายและเงินออมให้เหมาะสมกับรายได้ที่มีอย่างมีเหตุผล ดังที่ อ.ไพฑูรย์ เกริกขาว โรงเรียนพระปฐมวิทยาลัย เล่าให้ฟังถึงการจัดสรรและการวางแผนรายได้ว่า

“...ความพอประมาณก็ใช้ รวยได้ก่อน รวยได้สักประมาณเท่าไรแล้วก็แบ่งสัดส่วนของรายได้ เช่น ใช้จ่ายประจำ และก็ใช้จ่ายที่เราสิ่งที่จำเป็น.แต่อีกส่วนหนึ่งที่สำคัญคือ รายได้ 30% ต้องเก็บออมไว้โดยที่ไม่นำมาใช้จ่าย...”

แม้ว่ารายได้จะเป็นปัจจัยหลักในการกำหนดมาตรฐานการดำรงชีวิต แต่รายได้มิใช่เป็นเป้าหมายหลักของการดำรงชีวิต ยังมีเป้าหมายอื่นที่เป็นเป้าหมายของการดำรงชีวิต ความสุขและความสมดุลนั้นเป็นเป้าหมายสำคัญของการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในการบริหารการเงิน และการดำเนินชีวิต ดังที่ อ.ใจกลั่น บุญนาวานิชย์ เล่าให้ฟังเกี่ยวกับเป้าหมายความสุขในการดำเนินชีวิตว่า

“...จะต้องเตือนตัวเองอยู่เสมอว่า สุขุมมันสำคัญกว่าเงิน ถ้าเรามุ่งไปข้างหน้าเนี่ย สังคมทุกวันนี้จะทำงานก็ดูรายได้ ก็ก็จะใช้ตัวเงินเป็นตัวตัดสิน และคนนี้ก็จะมี ก็คือทุกวันเหมือนกับคนที่รวยเนี่ย บางทีก็รวยไม่จริง เพราะว่าพอหักลบแล้วหนี้สินเยอะกว่าอะไรก็เยอะ สังคมมันจับข้างหน้าไว้เราจะไม่รู้เลยว่าใครมี ใครไม่มี เห็นบ้านโต เห็นรถเห็นอะไรอย่าคิดว่าเขามีเงินนะคะ เบื้องหลังเนี่ยเขาอาจจะกำลังล้มละลายอยู่ก็ได้ คือพอมองคนให้ลึกเสร็จแล้วเนี่ย พอเราเข้าใจสิ่งเหล่านี้ เราจะมีภูมิคุ้มกันของเรา เศรษฐกิจจะเป็นอย่างไร เราจะไม่มีปัญหาเลย เพราะว่าพื้นฐานของเราแน่น พื้นฐานของเราไม่ได้เหวี่ยงตามกระแส...”

2. ด้านรายจ่าย แนวทางการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เริ่มต้นจากความพอประมาณ โดยการใช้จ่ายอย่างประหยัดในชีวิตประจำวันตามความเหมาะสม เป็นประโยชน์แก่ตนเอง ไม่เดือดร้อนผู้อื่น รวมทั้งใช้ความมีเหตุผลในการตัดค่าใช้จ่ายที่ไม่จำเป็น ดังที่ อ. ผุสดี ภูระยา เล่าให้ฟังถึงการประหยัดรายจ่ายในชีวิตประจำวันว่า

“...ส่วนใหญ่ของเราเนี่ยใช้เวลาอยู่กับโรงเรียนซักเจ็ดแปดชั่วโมง แล้วก็เลยใช้วิธีก็คือในเรื่องอาหารการกิน และก็บางทีเตรียมจากที่บ้านมาด้วยเพื่อสำหรับมื้อกลางวัน ใครอาจจะมองว่าเหมือนประหยัดหรือเปล่าอะไรอย่างเงี้ย ประหยัดเกินไปไหม แต่เนี่ยเรามองว่าโอเค ก็ได้มันประหยัด และก็เรื่องของประหยัดทั้งเงินทั้งเวลา และมันน่าจะเป็นประโยชน์ด้วยเพราะว่าอาหารเนี่ยเราทำเองเลือกเอง มันก็น่าจะพอดีไปสอดคล้องกับของพระองค์ท่าน เราใช้ชีวิตแบบนี้ได้ โดยที่รู้สึกว่าการทำอย่างงี้ไม่เดือดร้อนกับตัวเองหรือกับคนอื่น ตรงนี้จะไปเป็นความรู้สึกว่าพอใจ พอเพียง...”

สอดคล้องกับ การประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในชีวิตประจำวันยังต้องตระหนักถึงความคุ้มค่า และเหมาะสมกับสถานภาพและอาชีพ ไม่ให้ฟุ่มเฟือยเกินความจำเป็น แต่ก็ไม่ได้ขัดสนอย่างสุดโต่ง ดังที่ อ. ศุภติ ภูระยา เล่าให้ฟังถึงการตระหนักถึงการใช้จ่ายความคุ้มค่าและเหมาะสมว่า

“...ส่วนในเรื่องของการใช้จ่ายในเรื่องของเสื้อผ้า ผู้หญิงก็มีบ้าง แต่ว่าก็จะที่ว่า พยายามใช้อย่างคุ้มค่ากับมันเวลาจะไปซื้อชุดทำงานซักชุดหนึ่งหรือเสื้อซักตัวหนึ่ง จะมองว่าเออใส่ทำงานได้ด้วย ใส่ทำงานประจำที่สอนเด็กนะ ไม่หุหุหุหายไป ให้เหมาะสมกับอาชีพตัวเอง แล้วก็คือออกงานได้บ้าง สลับกันชุดนี้กระโปรงตัวนี้ เสื้อตัวนั้นมา ก็จะคิดถึงความคุ้มค่า ในการใช้ในการซื้อเสื้อผ้าแต่ละครั้ง จะไม่ซื้อตามแฟชั่น เช่น ผ่านไปเห็นแล้วเอ๋อดูสวย แปลกแหวกแนวใส่ไปนี่ต้อง ต้องเด่นกว่าชาวบ้านอะไรอย่างเงี้ย จะไม่คิดถึงตรงนั้น จะคิดว่าคุ้มค่า...”

การประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียงด้านรายจ่าย จะต้องตัดค่าใช้จ่ายที่ไม่จำเป็น โดยเฉพาะอย่างยิ่งค่าใช้จ่ายที่ไม่เป็นประโยชน์ ดังที่ อ.ไพบุลย์ เกริกขาว เล่าให้ฟังว่า

“...ปัจจุบันมันมีของตัวล่อเยอะ ตัวล่อที่จะให้เราต้องซื้อนู่นซื้อนี่ ที่เราไม่จำเป็น แต่ส่วนใหญ่ก็ตัดปัญหา ยกตัวอย่างเช่น การซื้อลอตเตอรี่จะไม่เคยซื้อ เพราะคิดว่าไอ้ของที่ได้ โดยที่เรา ไม่เป็นของเราก็จะไม่ทำ และก็ของที่คิดว่าซื้อมาแล้วไม่จำเป็นกับชีวิตประจำวันส่วนใหญ่ก็จะตัดไป...”

การวางแผนการใช้จ่ายให้เป็นรูปธรรม ยังทำได้โดยการบันทึกรายจ่ายแต่ละประเภท และเป็น การบันทึกว่าการทำงานของตนเองมีความคุ้มค่ากับการใช้จ่ายของตนเองหรือไม่ เพื่อให้การตัดสินใจในการใช้จ่ายแต่ละประเภทเป็นไปอย่างมีเหตุผลและความรู้ ดังที่ครูใจกลั่น นาวาบุญนิยม เล่าให้ฟังเกี่ยวกับการทำบัญชีรายรับรายจ่ายของตนเองว่า

“...เราก็ต้องทำบัญชีอะ แม้เราไม่มีรายใช้จ่ายส่วนตัว แต่เรา มีรายใช้จ่ายของหน่วยงาน หน่วยงานเราต้องจ่ายอะไรไปบ้าง และเราก็ให้เป็นลักษณะของแต่ละคน ต้องด้วย ถึงแม้เราจะไม่มีรายรับรายจ่ายนะอะ อย่างรายการอาหารเนี่ย เราก็ต้องรู้ว่าเราทานมื้อเนี่ยสองร้อย ร้อยหนึ่งนะอะไรอย่างเงี้ย เราก็คำนวณว่าการทำงานของเรานี้ ที่นี้ใช้คำว่าคุ้มบุญ เรากินข้าวทุกวันๆ และการทำงานของเรานี้ คุ้มกันกับข้าวไหม...”

นอกจากนี้ ยังต้องมีการประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณในการใช้จ่าย โดยเน้นการออมมากกว่าการกู้ยืม โดยใช้เฉพาะอย่างยิ่งการใช้จ่ายในระยะสั้น ดังที่ อ.ไพฑูรย์ เกริกขาว เล่าให้ฟังถึงการวางแผนการใช้จ่ายว่า

“...ระยะสั้น ก็ใช้จ่ายสิ่งของที่จำเป็น ระยะยาวจำนวนเงินมาก เราก็ต้องวางแผนไว้ระยะสั้น เช่น ของจำเป็นใช้สอยที่จำเป็นในชีวิตประจำวัน เครื่องใช้ที่ส่วนใหญ่ก็จะไปซื้อรวมๆครั้งเดียวก็ดูปริมาณเงินเป็นหลัก เราก็จะซื้อมาใช้จ่ายให้พอกับในรายเดือนที่เราใช้ แต่ส่วนของที่ใช้จ่ายระยะยาว คือของที่จำเป็นที่เราอยากจะได้ ยกตัวอย่างเช่น ตู้เย็น เครื่องซักผ้า อันนี้ซื้อเป็นรายเดือนซื้อไม่ได้เพราะรายเดือน เราเงินไม่พอ เราก็ต้องวางแผนไว้ว่าซักสามเดือนเก็บออมจุดนี้ไว้ซักสามเดือนถึงจะซื้อได้...”

การประยุกต์การประยุกต์เศรษฐกิจพอเพียงด้านรายจ่าย ยังสามารถกระทำได้ผ่านการปลูกฝังให้คนในครอบครัวให้มีเหตุผลในการใช้จ่าย ดังที่ อ.รัตนา หิรัญโรจน์ เล่าให้ฟังถึงการปลูกฝังความพอเพียงด้านรายจ่ายว่า

“...ซื้อเสื้อผ้าเนี่ยเราจะซื้อต้องใช้คุ้ม ลูกเราเนี่ยบอกเลยลูกเราเนี่ยจะเป็นจิ้งจอก คือถ้าซื้อเสื้อผ้า ให้ลูกคนโต ลูกคนเล็กจะใส่ของลูกคนโตได้ เขาจะชอบว่าเขาจะชอบของพี่เราปลูกฝังไว้ว่า คือลูกเราตั้งแต่เล็กเราปลูกฝังไว้ว่า เสื้อผ้าที่จะใส่ให้ใส่ให้คุ้มกัน เขาอาจจะใส่ด้วยกันได้เลย เพราะลูกชายทั้งคู่ แล้วก็ตัวไล่เลยกัน เขาจะใส่ด้วยกันได้เลย บางทีเนี่ยของพี่น้องก็ใส่ได้ นี่ของน้องพี่ก็ใส่ได้เขาจะเป็นจิ้งจอกกันใส่ได้เลย ดังนั้นเราเรื่องเสื้อผ้า เราจะไม่ฟึก แล้วก็เรื่องไปเที่ยว ลูกเราเนี่ยก็จะไม่มีเลยว่า ต้องอยากได้นู่นอยากได้นี้อยากได้นั้น เราจะใช้เหตุผลกับเขาว่าควร หรือไม่ควร...”

การวางแผนรายจ่ายตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงนั้น จะบรรลุผลได้จำเป็นต้องมีขยายระดับตั้งแต่ระดับปัจเจกบุคคล ระดับครอบครัว และระดับชุมชน ซึ่งระดับชุมชนนั้น จะช่วยลดค่าใช้จ่ายที่ไม่จำเป็นทั้งในระดับบุคคลและระดับชุมชน ดังที่ ครูใจกลั่น นาวาบุญนิยมเล่าให้ฟังถึงการวางแผนรายจ่ายในระดับชุมชนว่า

“...ที่นี้การจัดการกับรายได้รายจ่ายเนี่ย ก็จะต่างกับที่อื่นตรงที่นี้อยู่กันเป็นระบบชุมชน ระบบชุมชนเนี่ยแต่ก็เป็นประหยัคมากเลยเพราะว่าเราเป็นครัวเดียว อย่างคนทั้งชุมชนนะจะต้องทานอาหารในครัวซึ่งในครัวของส่วนกลาง ก็คือทำอาหารมีทีมงาน

ทำอาหารและก็มีเด็กนักเรียนก็ไปชั้นหนึ่ง ก็คือคนที่อยู่เกี่ยวกับการใช้จ่ายคือเราไม่
ต้องจ่ายอะไรเลย...”

3. ด้านการออม การประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ด้านการออม จะต้องใช้หลัก
ความมีเหตุผล ในการวางแผนการออม และสร้างภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีในการวางแผนการออมสำหรับ
ตนเองและครอบครัว ดังที่ อ.รัตน หิรัญโรจน์ เล่าให้ฟังเกี่ยวกับการวางแผนการออมว่า

“...มี สมุดบัญชีเราก็จะแยกเลย เงินเดือนเข้ามาเนี่ยเราจะ คือเราจะไม่ปั๊บปั๊บให้เขาดึง
ออกไปเลยโดยอัตโนมัติ ก็จะไปฝากประจำไว้ เดือนหนึ่งเนี่ย ต้องฝากทุกเดือนขั้นต่ำ
คือเท่านี้แล้วส่วนหนึ่งก็คือ เอามาใช้อีกส่วนหนึ่งก็คือจะซื้อสลากออมสิน จะซื้อเป็น
เงินก้อนเลยทีเดียวนะ คือเราจะมีกองทุน ซื้อกองทุนด้วย แล้วก็มีประกันคือ
หลักประกันให้ลูกด้วยให้ตัวเองด้วย...”

เช่นเดียวกับ อ. ศุภติ ภูระยา ที่ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงวางแผนในการออมเงิน ที่แม้ว่า
จะไม่ได้ผลตอบแทนสูงเมื่อเปรียบเทียบกับการออมประเภทอื่น แต่ก็เป็นการออมที่ให้ความมั่นคงและ
เป็นหลักประกันในระยะยาว

“...เงินที่เหลือจะฝากบัญชีฝากประจำ เป็นคนไม่ชอบฝากยาว พอครบ 2 ปี เราก็เบิก
เงินก้อนพร้อมดอกเบี้ย ถ้าฝากก็ฝากใหม่ แค่นี้ช่วงสั้นๆ สองปีๆ ฝากประจำนานๆ จะไม่
ทำเลย ..”

การออมตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ยังเป็นการออมที่ไม่ได้มากเกินไปจนกลายเป็นความ
ตระหนี่ แม้จะเป็นเงินออมที่ไม่มากนัก หากแต่เป็นการออมที่เป็นการสะสมอย่างต่อเนื่องและสร้างวินัย
ให้แก่ผู้ออม ดังที่ อ.ไพบุลย์ เกริกขาว ยังกล่าวถึงความสำคัญของการออมในฐานะของการสร้างวินัย
ให้แก่ตนเองในการรู้จักตนเองว่า

“...การประหยัดในการพอประมาณ มันต้องอยู่ที่ความอดทนของเรา คือเมื่อถ้าเรา
อดทน และก็ต้องรู้จักสภาพของตัวเอง ถ้าเรารู้จักสภาพของตัวเอง มีคุณธรรม
นำมาใช้ได้ทั้งสิ้น...”

เมื่อสามารถสร้างวินัยด้วยการออมของตนเองแล้ว จะต้องมีการขยายวินัยในการออมไปสู่คนในครอบครัว เพื่อให้คนในครอบครัวสามารถดำเนินชีวิตได้ และเป็นภูมิคุ้มกันที่ดี ดังที่ อ.ไพฑูรย์ เกริกขาว โรงเรียนพระปฐมวิทยาลัย เล่าให้ฟังว่า

“...เราเป็นครอบครัวขนาดเล็กเนี่ยมี พ่อ แม่ ลูก ฉะนั้นลูกสอง คน ต้องวางแผน ว่าใช้จ่ายอย่างไร ก็จะวางแผนแล้วว่าเดือนหนึ่งฝากเงินธนาคารให้เขาสามร้อยบาท แล้วก็ไล่ไปเรื่อย พอปีที่สามปีที่สี่จนถึงปีสุดท้าย ฝากให้เขาพันห้าร้อยบาท ใช้ซื้อเขาจนครบ 18 ปีจบ ม.6 ไม่เบิกเลย...”

4. ด้านสินทรัพย์ การประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ด้านสินทรัพย์ จะต้องใช้ความมีเหตุผลในการลงทุน โดยต้องมีการพิจารณาถึงความเสี่ยงค่าในการลงทุน การกระจายความเสี่ยงจากการลงทุน รวมทั้งความเสี่ยงจากการลงทุนที่จะต้องไม่สูงจนเกินไป ดังที่ อ.รัตนา หิรัญโรจน์ เล่าให้ฟังเกี่ยวกับการลงทุนในสินทรัพย์ในสิ่งที่จำเป็นเป็นอันดับแรกว่า

“...อย่างเรื่องบ้าน กู้ปลูกบ้านแล้วก็ส่วนหนึ่งเราก็หักเงินเดือนออกเรียบริบร้อย เราจะกะประมาณแล้วว่าพอ มีหนี้สองล้าน บอกเลยมีหนี้สองล้าน บ้านล้านหนึ่ง ซื้อสลากออมสินอีกล้านหนึ่ง ถามว่าแล้วมีเงินสดในบัญชีอีกไหม มีต่งหากอีก เพราะว่าเราไม่สามารถเก็บออมได้เป็นเงินล้านขนาด แบบเดียวเวลาห้าปีเราไม่สามารถเก็บได้ขนาดนั้น ถามว่าเราจะทำยังไงให้เรามีเงินสดนั้น เรากู้ กู้เพื่อไปซื้อบ้าน เงินเราไม่หมด เงินเราอยู่ กู้สหกรณ์ไปซื้อ โดยเราไม่ได้เอาไปทำอย่างอื่นที่อาจสูญเปล่า...”

การประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านสินทรัพย์ จะเป็นสิ่งที่กำหนดวินัยให้แก่ผู้ที่นำไปปฏิบัติ และสามารถสร้างความมั่นคงในชีวิตได้ในระยะยาว ดังที่ อ.รัตนา หิรัญโรจน์ เล่าให้ฟังว่า

“...สมมติว่าคนได้เงินมาก่อนหนึ่ง ให้ใช้ฮั้วๆเลยแหละ แต่ไม่ใช่ ทำงี้ก็ได้เอาเงินต่อเงินไปซื้อกองทุน ซื้อกองทุนไม่ได้หวังว่าจะได้กำไรนะ แต่ถามว่าเงินเราอยู่ไหมเงินเราอยู่ซื้อสลากออมสินเงินเราอยู่ เราไม่ได้ซื้อฟุ่มเฟือยฟุ้งเฟ้อ บางคนได้เงินมาแสนหนึ่ง ซื้อนั่นซื้อนี่เกินแสนแต่เราไม่ใช่ จะเก็บเพราะคิดถึงอนาคตว่าอีกหน่อยลูกเรียนทำงี้ ลูกเราต้องใช้เงินอีกหน่อยเข้าโรงพยาบาลทำงี้ iew เป็นข้าราชการแล้วจะเบิกเงินได้หมดไม่ใช่ และที่รัฐบาลเอกชนก็ต่างกัน เราก็เอกชนก็เร็วแต่ค่าใช้จ่ายมันเยอะ เพราะ

มันจะทำยังไงถึงเวลานั้นชีวิตเราสำคัญก็ถือว่าไม่รู้จะคิดยังไงจะทำยังไงให้เรื่อง
การบริหารจัดการเรื่องเงินให้เงินเหลือในกระเป๋าดีกว่าไม่มีเงินในกระเป๋า..”

ขณะที่ อ. ไพบูลย์ เกริกขาว ยังกล่าวเสริมเกี่ยวกับการลงทุนในสินทรัพย์ว่าจะต้องเป็นการ
ลงทุนในสินทรัพย์ที่มีความจำเป็นก่อนสินทรัพย์ประเภทอื่น และต้องเป็นการลงทุนที่ไม่ทำให้
เดือดร้อนต่อการดำเนินชีวิตประจำวัน

“...หนี้สินส่วนใหญ่ก็ซื้อบ้านกับซื้อที่เป็นระยะยาวมาเป็นระยะสิบปี ตอนนี้อยู่ที่คืนก็ซื้อ
หมดแล้ว สามแสนสิบปี รถนี้วางแผนสามปี ก็ผ่อนเต็มที่ รถก็ไม่แพงมาก เป็นรุ่น
1,500CC เป็นรถขนาดเล็กประมาณห้าแสนหกแสนบาท และไม่เกินความสามารถที่
เราจะผ่อนได้ แต่เราต้องอย่าลืมว่า ถ้าเราผ่อนอะไร เราต้องมีเงินเก็บไว้ส่วนหนึ่ง
ค่าใช้จ่ายส่วนหนึ่ง เช่น ค่าโทรศัพท์ ค่าเครื่องใช้ภายในบ้าน ค่าไฟฟ้าเราต้องดูจุดนี้
หมด รวมแล้วก็สามารถผ่อนจุดใหญ่ได้ แล้วก็อีกจุดหนึ่งคือเราก็สามารถ นำเงินที่
เหลือซัก 5 %ในของแต่ละรายเดือน ซักสองสามเดือน ก็ไปพักผ่อนครั้งหนึ่ง...”

การให้และการทำบุญเป็นการลงทุนในสินทรัพย์ที่สำคัญทั้งในระดับปัจเจกบุคคล และระดับ
องค์กร ที่แม้จะไม่ใช่มูลค่าที่เป็นรูปธรรม หากแต่มีคุณค่าทางจิตใจ เนื่องจากการให้และการทำบุญเป็น
การเกื้อกูลต่อผู้ให้ ผลตอบแทนคือการมีสิ่งกำกับคุณธรรมในจิตใจ ดังที่ อ.ไพบูลย์ เกริกขาว กล่าวให้ฟัง
ถึงการให้ในฐานะที่เป็นสินทรัพย์ว่า

“...เมื่อเรามีรายได้สูง เราก็ต้องช่วยเหลือคนอื่น ให้ทานคนอื่น ช่วยเหลือผู้ที่ด้อยกว่าเราก็
จะมีคือมันเพิ่มทุนทางด้านจิตใจของเราด้วย เราก็จะมีการรู้จักให้ เพราะเราพอมายู่จุด
นี้ปั๊บเนี่ยเราก็จะมีเงินเดือนค่อนข้างสูงกว่าคนอื่นเราก็ต้องแบ่งเปอร์เซ็นต์ส่วนนี้ ซึ่ง
ตอนแรกเราไม่คิด เราคิดไม่ได้เพราะเราไม่มีเงิน เพราะเราเงินน้อยเพียงแต่ใช้รายวัน
ไม่ต้องวางแผน แต่พอมายู่จุดนี้ปั๊บ เราสามารถวางแผนเงินสามถึงห้าเปอร์เซ็นต์ซึ่ง
ไปทำบุญไปช่วยเหลือคนทุกข์ยากอะไรอย่างเงี้ย เราก็สามารถวางแผนซึ่งปัจจุบันที่ทำ
ก็คือทุกปีจะไปวัดพระบาทน้ำพุ ไปซื้อพวกของไปบริจาค...”

การลงทุนในสินทรัพย์ในรูปของการทำบุญและการให้ ยังเป็นสิ่งที่เชื่อมโยงระหว่างความรู้กับ
คุณธรรม เป็นการประหยัดที่ไม่ใช่การตระหนี่เห็นแก่ตนเอง หากแต่เป็นการประหยัดเพื่อเกื้อกูลผู้อื่น

และสร้างกิจกรรมที่เป็นสาธารณะประโยชน์ทั้งในระดับปัจเจกบุคคลและระดับครอบครัว ดังที่ครูใจกลั่น นาวาบุญนิยม เล่าให้ฟังถึงการทำบุญและการให้ว่า

“...ความรู้กับคุณธรรมเป็นตัวเชื่อม ทำอะไรต้องมีความรู้กำกับตลอด ทำอะไรต้องมีคุณธรรมกำกับตลอด เหมือนกับคนที่จะประหยัด จะประหยัดแบบไม่ใช่ขี้เหนียว แต่ประหยัดแบบที่ทำบุญด้วย ด้วยเกื้อกูลคนอื่นด้วย ทุกอย่างมันจะมี พอมีเงื่อนไขคุณธรรมกำกับแล้วมันจะสมมุติ อย่างการบริหารจัดการ ไม่ใช่ว่าเราจะประหยัดเราจะเก็บเอาไว้มากมายนะ แต่ที่นี้ถือว่าการระมัดระวังได้เท่าไรก็ดี ยิ่งดี อย่างเช่นการบริหารที่ดีหมายถึง ถ้ารายรับเรา พันหนึ่ง เราบริหารจัดการเสร็จแล้วรายจ่ายของเรา มีกำไรนิดหน่อย ถ้าไรก็ระมัดระวัง ไม่เก็บกำไรเอาไว้ให้ยอเงินสูงๆ ถ้าไรก็จะระมัดระวังเป็นการกุศล พอที่นี้บัญชีครบปีเสร็จแล้วเนี่ย ก็จะเป็นการบริจาค ในแต่ละเดือนชุมชนจะบริจาค 1 ล้านบาทก็จะเป็นคือ พอกำไรเป็นสาธารณะกุศลทันที...”

5. ด้านหนี้สิน การประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการจัดการหนี้สินนั้น สามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้ทั้งในปัจเจกบุคคลและระดับชุมชน อันเป็นหลักคุณธรรมในจิตใจของสมาชิกในชุมชนและจะเป็นภูมิคุ้มกันสำหรับชุมชนต่อการเปลี่ยนแปลงจากภายนอก ดังที่ครูใจกลั่น นาวาบุญนิยม เล่าให้ฟังถึงการจัดการหนี้สินระดับชุมชนว่า

“...ชุมชนปฐมอโศกต้องไม่มีหนี้สิน คนในชุมชนทุกคนเป็นคนที่ปลอดหนี้ ถ้าสมมติยังมีหนี้แล้วมาอยู่ในชุมชนเนี่ย จะไม่สามารถที่จะมีอิสระได้เต็มที่เพราะจะมีกลุ่มคน 2 ประเภทที่อยู่ในนี้อะค่ะ ถ้าเรามีหนี้สินเขาจะเรียกขอยืมบุญ ก็จะต้องขอเงินเดือน เดือนละสองพันสามพันอะไรเงี้ยก็จะเข้าที่ประชุมว่า คนคนนี้อย่าจำเป็นต้องใช้เงินอยู่นะก็จะขอเงินเดือน...”

แต่ในบางกรณี การก่อหนี้ก็เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับผู้ที่มีรายได้น้อย แต่การประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารการเงินส่วนบุคคลด้านหนี้สิน ต้องจัดสรรเงินส่วนที่เหลือจะนำมาวางแผนการใช้จ่ายให้เหมาะสมกับสถานการณ์และความจำเป็น และก่อหนี้ในสิ่งที่จำเป็นกับการดำรงชีวิต ดังที่ อ. ไพฑูรย์ เกริกขาว เล่าให้ฟังถึงการวางแผนด้านหนี้สินว่า

“...การผ่อนเงินธรรมดาไม่เคยใช้เลย ใช้ส่วนใหญ่ก็ที่เป็นหลักๆ คือ ที่จำเป็นมากคือการกู้เงินจากสหกรณ์ การกู้เงินสหกรณ์ส่วนใหญ่จะกู้เงินมาจำเป็น ที่มันจำเป็นคือ ซื้อ

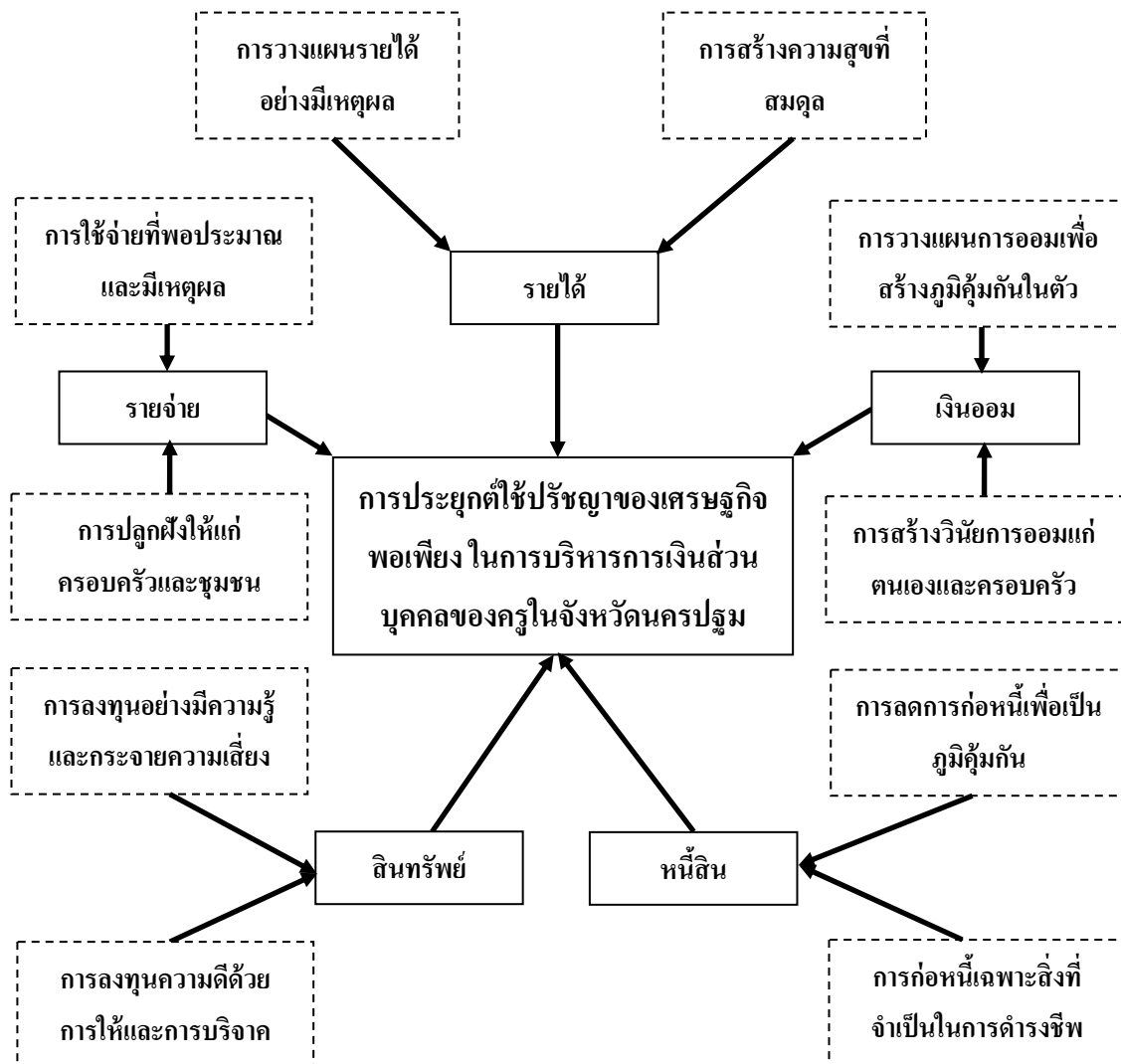
บ้านอันดับแรก อันนี้เป็นการวางแผนระยะยาวสิบปี...และก็รู้ว่าถ้าเราก่อนนี้ปี เราต้องวางแผน หนี้เหล่านี้สามารถที่จะใช้เบ็ดเสร็จได้ก็ปี แต่ถ้าเราไม่ยังวางแผนไม่ได้ต้องคิดก่อน ทุกครั้งที่ซื้อของจะคิดแบบนี้เสมอ ว่าถ้าจะซื้อของสองชิ้นเนี่ย ถ้าเป็นรายใหญ่วางแผนแล้วสิบปีแล้วใช้จ่ายแล้วเดือดร้อนกับเปอร์เซ็นต์ที่เราวางแผนไว้อยู่เนี่ย ถ้าเดือดร้อนเราก็จะชะลอไว้ก่อน ...”

เช่นเดียวกับ อ. ศุภติ ภูระยา ที่เล่าให้ฟังถึงการวางแผนการลงทุนในซื้อสินค้าที่มีราคาสูง แม้ว่าอาจเป็นสินค้าฟุ่มเฟือย แต่เมื่อสินค้าเหล่านั้นเป็นสิ่งที่ใช้ในการประกอบอาชีพ ก็จะถือว่าเป็นการลงทุนที่คุ้มค่า

“...ขณะนี้ค่าใช้จ่ายด้านอื่น ก็จะมีเรื่องรถยนต์ก็โอเค มองว่าจำเป็นสำหรับพี่จำเป็น เพราะว่า ต้องเดินทาง จากบ้านมาโรงเรียน แล้วก็บางทีความเป็นครูอะ มันหนี้ไม่พัน ตำรา ไม่พันเอกสาร ไม่พันหนังสือ โอ้เราจะมาหอบขึ้นรถเมล์ ในสมัยเด็กก็คงทำไม่ได้ ฉะนั้นก็ลงทุนว่าเอาอะซื้อรถ 1 คันซึ่งมันก็ไม่ได้แพงมาก รถสมัยนี้ เจ็ดแปดแสนก็ถือว่าเป็นเรื่องปกติ แต่เป็นหนี้ละ....ก็ใช้ชีวิตว่ากู้เงินมาจากสหกรณ์ ออมทรัพย์มาก่อนหนึ่ง แล้วก็เอาไปผ่อนรถ จ่ายทันทีเป็นเงินสดๆไปเลย ไม่เข้าไฟแนนซ์เพราะไฟแนนซ์จะคิดกับเราเยอะ แต่ออมทรัพย์ครูเนี่ยกินดอกเบี้ยน้อยกว่า แล้วยังได้ปันผลคืนทุกสิ้นปี แล้วจะเป็นคนที่ไม่เปลี่ยนรถบ่อย จะใช้ไปเรื่อยๆ แล้วก็ดูแล คือใช้อย่างคุ้มค่า จะไม่นิยมว่ายี่ห้อนี้นั้นใหม่ เปลี่ยนเลย...”

สรุปได้ว่า ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นแนวทางในการบริหารการเงินส่วนบุคคล ทั้งด้านรายได้ ด้านรายจ่าย ด้านเงินออม ด้านสินทรัพย์ และด้านหนี้สิน ที่แม้ว่าจะไม่ใช่แนวทางการจัดการการเงินที่มีประสิทธิภาพและผลตอบแทนสูงที่สุด หากแต่เป็นแนวทางการจัดการการเงินที่มุ่งสร้างความสมดุลให้แก่ปัจเจกบุคคลและชุมชนได้ในระยะยาว

จากแนวทางการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารการเงินส่วนบุคคลของครูในจังหวัดนครปฐม สามารถสรุปได้ ดังภาพที่ 4.1

ภาพที่ 4.1 แนวทางการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
ในการบริหารการเงินส่วนบุคคลของครูในจังหวัดนครปฐม

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องแนวทางการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในการบริหารการเงินส่วนบุคคลของครูในจังหวัดนครปฐม มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการณ์รายได้ รายจ่าย เงินออม สินทรัพย์ หนี้สินของครูในจังหวัดนครปฐม ศึกษากระบวนการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในการบริหารการเงินส่วนบุคคลของครูในจังหวัดนครปฐม ศึกษาปัจจัยการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีผลต่อการบริหารการเงินส่วนบุคคลของครูในจังหวัดนครปฐม และศึกษาแนวทางการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารการเงินส่วนบุคคลของครู ในจังหวัดนครปฐม ประชากรที่ใช้ในการวิจัยเป็นครูในจังหวัดนครปฐม จำนวน 4,826 คน ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย ได้ตัวอย่างจำนวน 400 คน และผู้ให้ข้อมูลหลักในการสัมภาษณ์ระดับลึก จำนวน 4 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมี 2 ส่วน คือ แบบสอบถามและแนวคำถามสำหรับการสัมภาษณ์ระดับลึก การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ใช้สถิติเชิงพรรณนา ประกอบด้วย ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน อัตราส่วนรายจ่ายต่อรายได้ อัตราส่วนสินทรัพย์ต่อรายได้ อัตราส่วนหนี้สินต่อรายได้ และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ ส่วนการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพจากการสัมภาษณ์ระดับลึกใช้การวิเคราะห์เนื้อหา

1. สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้สรุปประเด็นสำคัญในการวิจัยดังนี้

ตอนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่เป็นหญิง จำนวน 304 คน คิดเป็นร้อยละ 76.00 มีอายุ 51-60 ปี จำนวน 192 คน คิดเป็นร้อยละ 48.00 มีระดับการศึกษาปริญญาตรี จำนวน 272 คน คิดเป็นร้อยละ 68.00 มีอายุราชการ 25 ปีขึ้นไป จำนวน 185 คน คิดเป็นร้อยละ 46.25 มีตำแหน่ง คส 3 จำนวน 172 คน

ตอนที่ 2 สภาพการณ์รายได้ รายจ่าย เงินออม สินทรัพย์ หนี้สินของครูในจังหวัดนครปฐม รายได้แต่ละประเภท

ด้านเงินเดือน ผู้ตอบแบบสอบถามมีเงินเดือนต่ำสุด 15,000 บาทต่อเดือน เงินเดือนสูงสุด 62,760 บาทต่อเดือน เงินเดือนเฉลี่ย 33,664.31 บาทต่อเดือน และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 14,152.91 บาทต่อเดือน

ด้านเงินค่าตำแหน่ง ผู้ตอบแบบสอบถามมีเงินค่าตำแหน่งต่ำสุด 0 บาทต่อเดือน เงินค่าตำแหน่งสูงสุด 44,560 บาทต่อเดือน เงินค่าตำแหน่งเฉลี่ย 5,288.53 บาทต่อเดือน และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 5,935.66 บาทต่อเดือน

ด้านรายได้จากการสอนพิเศษ ผู้ตอบแบบสอบถามมีรายได้จากการสอนพิเศษต่ำสุด 0 บาทต่อเดือน รายได้จากการสอนพิเศษสูงสุด 20,000 บาทต่อเดือน รายได้จากการสอนพิเศษเฉลี่ย 1,658.95 บาทต่อเดือน และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 3,081.52 บาทต่อเดือน

ด้านรายได้จากอาชีพเสริม ผู้ตอบแบบสอบถามมีรายได้จากอาชีพเสริมต่ำสุด 0 บาทต่อเดือน รายได้จากอาชีพเสริมสูงสุด 50,000 บาทต่อเดือน รายได้จากอาชีพเสริมเฉลี่ย 431.25 บาทต่อเดือน และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 3,421.10 บาทต่อเดือน

ด้านรายได้จากดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืม ผู้ตอบแบบสอบถามมีรายได้จากดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมต่ำสุด 0 บาทต่อเดือน รายได้จากดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมสูงสุด 10,000 บาทต่อเดือน รายได้จากดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมเฉลี่ย 148 บาทต่อเดือน และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1,090.83 บาทต่อเดือน

ด้านรายได้จากการให้เช่าทรัพย์สิน ผู้ตอบแบบสอบถามมีรายได้จากการให้เช่าทรัพย์สินต่ำสุด 0 บาทต่อเดือน รายได้จากการให้เช่าทรัพย์สินสูงสุด 15,000 บาทต่อเดือน รายได้จากการให้เช่าทรัพย์สินเฉลี่ย 419.75 บาทต่อเดือน และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1,841.16 บาทต่อเดือน

ด้านรายได้อื่น ผู้ตอบแบบสอบถามมีรายได้อื่นต่ำสุด 0 บาทต่อเดือน รายได้อื่นสูงสุด 44,000 บาทต่อเดือน รายได้อื่นเฉลี่ย 442.75 บาทต่อเดือน และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2,984.92 บาทต่อเดือน

รายจ่ายแต่ละประเภท

ด้านค่าอาหาร ผู้ตอบแบบสอบถามมีค่าอาหารต่ำสุด 800 บาทต่อเดือน ค่าอาหารสูงสุด 20,000 บาทต่อเดือน ค่าอาหารเฉลี่ย 5,812 บาทต่อเดือน และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 3,905.59 บาทต่อเดือน

ด้านค่าเครื่องแต่งกาย ผู้ตอบแบบสอบถามมีค่าเครื่องแต่งกาย 0 บาทต่อเดือน ค่าเครื่องแต่งกาย 1,463.62 บาทต่อเดือน ค่าเครื่องแต่งกายเฉลี่ย 1,463.62 บาทต่อเดือน และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1,603.82 บาทต่อเดือน

ด้านค่าเช่าที่พักอาศัย ผู้ตอบแบบสอบถามมีค่าเช่าที่พักอาศัยต่ำสุด 0 บาทต่อเดือน ค่าเช่าที่พักอาศัยสูงสุด 10,000 บาทต่อเดือน ค่าเช่าที่พักอาศัยเฉลี่ย 545.20 บาทต่อเดือน และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1,750.03 บาทต่อเดือน

ด้านค่าผ่อนชำระเงินกู้ บ้าน/ ที่ดิน ผู้ตอบแบบสอบถามมีค่าผ่อนชำระเงินกู้ บ้าน/ ที่ดินต่ำสุด 0 บาทต่อเดือน ค่าผ่อนชำระเงินกู้ บ้าน/ ที่ดินสูงสุด 35,000 บาทต่อเดือน ค่าผ่อนชำระเงินกู้ บ้าน/ ที่ดินเฉลี่ย 4,013.61 บาทต่อเดือน และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 7,408.60 บาทต่อเดือน

ด้านค่าผ่อนชำระเงินกู้ รถยนต์/ รถกระบะ/รถมอเตอร์ไซค์ ผู้ตอบแบบสอบถามมีค่าผ่อนชำระเงินกู้ รถยนต์/ รถกระบะ/รถมอเตอร์ไซค์ต่ำสุด 0 บาทต่อเดือน ค่าผ่อนชำระเงินกู้ รถยนต์/ รถกระบะ/รถ

มอเตอร์ไซค์ สูงสุด 30,000 บาทต่อเดือน ค่าผ่อนชำระเงินกู้ บ้าน/ ที่ดินเฉลี่ย 2,134.31 บาทต่อเดือน และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 4,377.60 บาทต่อเดือน

ด้านค่าเช่า/ ค่าผ่อนชำระเงินกู้นอกระบบ ผู้ตอบแบบสอบถามมีค่าเช่า/ ค่าผ่อนชำระเงินกู้ นอกระบบต่ำสุด 0 บาทต่อเดือน ค่าเช่า/ ค่าผ่อนชำระเงินกู้นอกระบบสูงสุด 36,000 บาทต่อเดือน ค่าเช่า/ ค่าผ่อนชำระเงินกู้นอกระบบเฉลี่ย 928.09 บาทต่อเดือน และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 3,414.48 บาทต่อเดือน

ด้านค่าชำระบัตรเครดิต/ บัตรเงินสด ผู้ตอบแบบสอบถามมีค่าชำระบัตรเครดิต/ บัตรเงินสด ต่ำสุด 0 บาทต่อเดือน ค่าชำระบัตรเครดิต/ บัตรเงินสดสูงสุด 25,000 บาทต่อเดือน ค่าชำระบัตรเครดิต/ บัตรเงินสดเฉลี่ย 1,635.50 บาทต่อเดือน และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 3,629.87 บาทต่อเดือน

ด้านค่าผ่อนชำระเครื่องใช้ไฟฟ้าและอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ ผู้ตอบแบบสอบถามมีค่าผ่อนชำระ เครื่องใช้ไฟฟ้าและอุปกรณ์ต่ำสุด 0 บาทต่อเดือน ค่าผ่อนชำระเครื่องใช้ไฟฟ้าและอุปกรณ์ อิเล็กทรอนิกส์สูงสุด 25,000 บาทต่อเดือน ค่าผ่อนชำระเครื่องใช้ไฟฟ้าและอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์เฉลี่ย 1,635.50 บาทต่อเดือน และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 3,629.87 บาทต่อเดือน

ด้านค่าสาธารณูปโภค ผู้ตอบแบบสอบถามมีค่าสาธารณูปโภคต่ำสุด 0 บาทต่อเดือน ค่า สาธารณูปโภคสูงสุด 15,000 บาทต่อเดือน ค่าสาธารณูปโภคเฉลี่ย 1,740.97 บาทต่อเดือน และส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐาน 2,243.30 บาทต่อเดือน

ด้านค่าใช้จ่ายของบุตรหลาน ผู้ตอบแบบสอบถามมีค่าใช้จ่ายของบุตรหลานต่ำสุด 0 บาทต่อ เดือน ค่าใช้จ่ายของบุตรหลานสูงสุด 20,000 บาทต่อเดือน ค่าใช้จ่ายของบุตรหลานเฉลี่ย 2,680.07 บาท ต่อเดือน และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 4,405.32 บาทต่อเดือน

ด้านค่าพาหนะการเดินทาง ผู้ตอบแบบสอบถามมีค่าพาหนะการเดินทางต่ำสุด 0 บาทต่อเดือน ค่าพาหนะการเดินทางสูงสุด 15,000 บาทต่อเดือน ค่าพาหนะการเดินทางเฉลี่ย 1,182.90 บาทต่อเดือน และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1,857.08 บาทต่อเดือน

ด้านค่าน้ำมันเชื้อเพลิง/ค่าแก๊ส ผู้ตอบแบบสอบถามมีค่าน้ำมันเชื้อเพลิง/ค่าแก๊สต่ำสุด 0 บาทต่อ เดือน ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง/ค่าแก๊สสูงสุด 12,000 บาทต่อเดือน ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง/ค่าแก๊สเฉลี่ย 1,277.70 บาทต่อเดือน และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1,826.71 บาทต่อเดือน

ด้านค่าใช้จ่ายด้านศาสนา ผู้ตอบแบบสอบถามมีค่าใช้จ่ายด้านศาสนาต่ำสุด 0 บาทต่อเดือน ค่าใช้จ่ายด้านศาสนาสูงสุด 5,000 บาทต่อเดือน ค่าใช้จ่ายด้านศาสนาเฉลี่ย 322.50 บาทต่อเดือน และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 637.23 บาทต่อเดือน

ด้านค่าใช้จ่ายในการเลี้ยงชีพ ผู้ตอบแบบสอบถามมีค่าใช้จ่ายในการเลี้ยงชีพต่ำสุด 0 บาทต่อ เดือน ค่าใช้จ่ายในการเลี้ยงชีพสูงสุด 5,000 บาทต่อเดือน ค่าใช้จ่ายในการเลี้ยงชีพเฉลี่ย 100.56 บาท ต่อเดือน และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 424.70 บาทต่อเดือน

ด้านค่าใช้จ่ายด้านสุขภาพ ผู้ตอบแบบสอบถามมีค่าใช้จ่ายด้านสุขภาพต่ำสุด 0 บาทต่อเดือน ค่าใช้จ่ายด้านสุขภาพสูงสุด 8,000 บาทต่อเดือน ค่าใช้จ่ายด้านสุขภาพเฉลี่ย 484.25 บาทต่อเดือน และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1,022.96 บาทต่อเดือน

ด้านค่าใช้จ่ายอื่นๆ ผู้ตอบแบบสอบถามมีค่าใช้จ่ายอื่นๆ ต่ำสุด 0 บาทต่อเดือน ค่าใช้จ่ายอื่นๆ สูงสุด 45,000 บาทต่อเดือน ค่าใช้จ่ายอื่นๆ เฉลี่ย 1,036.37 บาทต่อเดือน และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 3,733.54 บาทต่อเดือน

เงินออมแต่ละประเภท

ด้านเงินฝากธนาคาร ผู้ตอบแบบสอบถามมีเงินฝากธนาคารต่ำสุด 0 บาทต่อเดือน เงินฝากธนาคารสูงสุด 32,000 บาทต่อเดือน เงินฝากธนาคารเฉลี่ย 3,367.50 บาทต่อเดือน และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 5,167.05 บาทต่อเดือน

ด้านเงินฝากสหกรณ์ ผู้ตอบแบบสอบถามมีเงินฝากสหกรณ์ ต่ำสุด 0 บาทต่อเดือน เงินฝากสหกรณ์ สูงสุด 32,000 บาทต่อเดือน เงินฝากสหกรณ์เฉลี่ย 2,258.45 บาทต่อเดือน และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 4,025.60 บาทต่อเดือน

ด้านเงินฝาก กบข ผู้ตอบแบบสอบถามมีเงินฝาก กบข ต่ำสุด 0 บาทต่อเดือน เงินฝาก กบข สูงสุด 30,000 บาทต่อเดือน เงินฝาก กบข เฉลี่ย 1,111.91 บาทต่อเดือน และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2,779.17 บาทต่อเดือน

ด้านเงินออมอื่นๆ ผู้ตอบแบบสอบถามมีเงินออมอื่นๆ ต่ำสุด 0 บาทต่อเดือน เงินออมอื่นๆ สูงสุด 35,000 บาทต่อเดือน เงินออมอื่นๆ เฉลี่ย 526.11 บาทต่อเดือน และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2,949.03 บาทต่อเดือน

สินทรัพย์แต่ละประเภท

ด้านบัญชีเงินฝาก ผู้ตอบแบบสอบถามมีบัญชีเงินฝากต่ำสุด 0 บาท บัญชีเงินฝากสูงสุด 6,000,000 บาท บัญชีเงินฝากเฉลี่ย 146,291.25 บาท และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 501,073.19 บาท

ด้านบ้าน/ที่ดิน/สิ่งปลูกสร้าง คิดเป็นมูลค่าปัจจุบัน ผู้ตอบแบบสอบถามมีบ้าน/ที่ดิน/สิ่งปลูกสร้าง คิดเป็นมูลค่าปัจจุบันต่ำสุด 0 บาท บ้าน/ที่ดิน/สิ่งปลูกสร้าง คิดเป็นมูลค่าปัจจุบันสูงสุด 20,000,000 บาท บ้าน/ที่ดิน/สิ่งปลูกสร้าง คิดเป็นมูลค่าปัจจุบันเฉลี่ย 1,169,525 บาท และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2,335,221.12 บาท

ด้านรถยนต์/รถเพื่อการพาณิชย์/ รถมอเตอร์ไซค์ ผู้ตอบแบบสอบถามมีรถยนต์/รถเพื่อการพาณิชย์/ รถมอเตอร์ไซค์ต่ำสุด 0 บาท รถยนต์/รถเพื่อการพาณิชย์/ รถมอเตอร์ไซค์สูงสุด 7,000,000 บาท รถยนต์/รถเพื่อการพาณิชย์/ รถมอเตอร์ไซค์เฉลี่ย 298,807.50 บาท และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 595,456.03 บาท

ด้านหุ้น/ กรรมธรรม์ประกันชีวิต/กองทุนรวม ผู้ตอบแบบสอบถามมีหุ้น/ กรรมธรรม์ประกันชีวิต/กองทุนรวมต่ำสุด 0 บาท หุ้น/ กรรมธรรม์ประกันชีวิต/กองทุนรวมสูงสุด 4,000,000 บาท หุ้น/ กรรมธรรม์ประกันชีวิต/กองทุนรวมเฉลี่ย 106,640.40 บาท และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 370,708.67 บาท

ด้านของมีค่า (ทอง/เพชร/เครื่องประดับ) ผู้ตอบแบบสอบถามมีของมีค่า (ทอง/เพชร/เครื่องประดับ) ต่ำสุด 0 บาท ของมีค่า (ทอง/เพชร/เครื่องประดับ) สูงสุด 1,800,000 บาท ของมีค่า (ทอง/เพชร/เครื่องประดับ) เฉลี่ย 39,593.75 บาท และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 138,958.86 บาท

ด้านสินทรัพย์อื่น ผู้ตอบแบบสอบถามมีสินทรัพย์อื่น ต่ำสุด 0 บาท สินทรัพย์อื่นสูงสุด 5,000,000 บาท สินทรัพย์อื่นเฉลี่ย 38,062.50 บาท และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 356,240.90 บาท

หนี้สินแต่ละประเภท

ด้านเงินกู้สหกรณ์ออมทรัพย์ ผู้ตอบแบบสอบถามมีเงินกู้สหกรณ์ออมทรัพย์ ต่ำสุด 0 บาท เงินกู้สหกรณ์ออมทรัพย์ สูงสุด 3,500,000 บาท เงินกู้สหกรณ์ออมทรัพย์เฉลี่ย 463,219.38 บาท และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 781,229.27 บาท

ด้านเงินกู้ ช.พ.ค. ผู้ตอบแบบสอบถามมีเงินกู้ ช.พ.ค. ต่ำสุด 0 บาท เงินกู้ ช.พ.ค. สูงสุด 3,000,000 บาท เงินกู้ ช.พ.ค. เฉลี่ย 166,048.62 บาท และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 426,327.01 บาท

ด้านเงินกู้จากธนาคารพาณิชย์ ผู้ตอบแบบสอบถามมีเงินกู้จากธนาคารพาณิชย์ ต่ำสุด 0 บาท เงินกู้ ช.พ.ค. สูงสุด 4,820,000 บาท เงินกู้จากธนาคารพาณิชย์เฉลี่ย 67,107.63 บาท และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 377,417.62 บาท

ด้านเงินกู้จากสถาบันการเงินที่ไม่ใช่ธนาคาร ผู้ตอบแบบสอบถามมีเงินกู้จากสถาบันการเงินที่ไม่ใช่ธนาคารต่ำสุด 0 บาท เงินกู้จากสถาบันการเงินที่ไม่ใช่ธนาคารสูงสุด 700,000 บาท เงินกู้จากสถาบันการเงินที่ไม่ใช่ธนาคารเฉลี่ย 10,065.63 บาท และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 76,671.26 บาท

ด้านเงินกู้นอกระบบ ผู้ตอบแบบสอบถามมีเงินกู้นอกระบบต่ำสุด 0 บาท เงินกู้นอกระบบสูงสุด 200,000 บาท เงินกู้นอกระบบเฉลี่ย 750 บาท และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 10,593.30 บาท

ด้านเงินกู้จากแหล่งอื่นๆ ผู้ตอบแบบสอบถามมีเงินกู้จากแหล่งอื่นๆ ต่ำสุด 0 บาท เงินกู้จากแหล่งอื่นๆ สูงสุด 3,000,000 บาท เงินกู้จากแหล่งอื่นๆ เฉลี่ย 24,675 บาท และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 205,046.35 บาท

ตอนที่ 3 ระดับการประยุกต์ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของครูในจังหวัดนครปฐม

การประยุกต์ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของครูในจังหวัดนครปฐม โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.00$ S.D.=0.44) โดยเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยได้ดังนี้ ด้านคุณธรรม ($\bar{x}=4.32$ S.D.=0.59) ด้านความรู้ ($\bar{x}=3.84$ S.D.=0.65) ด้านความมีเหตุผล ($\bar{x}=3.72$ S.D.=0.71) ด้านการมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ($\bar{x}=3.60$ S.D.=0.72) และด้านความพอประมาณ ($\bar{x}=3.42$ S.D.=0.68) ตามลำดับ

การประยุกต์ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของครูในจังหวัดนครปฐม ด้านความพอประมาณ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}=3.42$ S.D.=0.68) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมาก 2 ข้อและอยู่ในระดับปานกลาง 3 ข้อ เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยได้ดังนี้ ท่านสามารถจัดสรรรายได้ให้สมดุลกับรายจ่าย ($\bar{x}=3.68$ S.D.=0.89) ท่านควบคุมการใช้จ่ายได้ตามแผนที่วางไว้ ($\bar{x}=3.63$ S.D.=0.86) ท่านมีเงินออมเพียงพอสำหรับการใช้จ่ายในอนาคต ($\bar{x}=3.29$ S.D.=1.00) ท่านซื้อสินทรัพย์โดยใช้เงินออมมากกว่าเงินกู้ยืม ($\bar{x}=3.27$ S.D.=1.13) และท่านจะก่อหนี้เพื่อสิ่งจำเป็นในการดำรงชีวิตเท่านั้น ($\bar{x}=3.23$ S.D.=1.32)

การประยุกต์ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของครูในจังหวัดนครปฐม ด้านความพอประมาณ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}=3.42$ S.D.=0.68) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมาก 2 ข้อและอยู่ในระดับปานกลาง 3 ข้อ เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยได้ดังนี้ ท่านสามารถจัดสรรรายได้ให้สมดุลกับรายจ่าย ($\bar{x}=3.68$ S.D.=0.89) ท่านควบคุมการใช้จ่ายได้ตามแผนที่วางไว้ ($\bar{x}=3.63$ S.D.=0.86) ท่านมีเงินออมเพียงพอสำหรับการใช้จ่ายในอนาคต ($\bar{x}=3.29$ S.D.=1.00) ท่านซื้อสินทรัพย์โดยใช้เงินออมมากกว่าเงินกู้ยืม ($\bar{x}=3.27$ S.D.=1.13) และท่านจะก่อหนี้เพื่อสิ่งจำเป็นในการดำรงชีวิตเท่านั้น ($\bar{x}=3.23$ S.D.=1.32)

การประยุกต์ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของครูในจังหวัดนครปฐม ด้านความมีเหตุผล โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}=3.72$ S.D.=0.71) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมาก 2 ข้อและอยู่ในระดับปานกลาง 3 ข้อ เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยได้ดังนี้ ท่านวางแผนทางการเงินก่อนที่จะกู้ยืม ($\bar{x}=3.91$ S.D.=0.92) ท่านสามารถตัดค่าใช้จ่ายที่ไม่จำเป็นเพื่อใช้จ่ายเงินได้ครบเดือน ($\bar{x}=3.75$ S.D.=0.93) ท่านหารายได้เพิ่มด้วยวิธีการที่ไม่เสี่ยงเกินไป ($\bar{x}=3.69$ S.D.=1.16) ท่านวางแผนในการออมเงิน ($\bar{x}=3.65$ S.D.=0.91) และท่านวิเคราะห์ความคุ้มค่าจากการลงทุนอย่างถูกต้อง หลักวิชาการและเหมาะสม ($\bar{x}=3.60$ S.D.=0.88)

การประยุกต์ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของครูในจังหวัดนครปฐม ด้านการมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.60$ S.D.=0.72) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมาก 3 ข้อและอยู่ในระดับปานกลาง 2 ข้อ เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยได้ดังนี้ ท่านหลีกเลี่ยงการหารายได้ด้วยวิธีที่ท่านไม่เชี่ยวชาญ ($\bar{x}=3.98$ S.D.=1.04) ท่านสามารถหาวิธีชำระหนี้ได้ หากท่านมีปัญหาทางการเงิน ($\bar{x}=3.62$ S.D.=0.92) ท่านประเมินความเสี่ยงจากการลงทุน ($\bar{x}=3.57$ S.D.=0.99) ท่านมีเงินออมไว้ในวัยเกษียณ ($\bar{x}=3.47$ S.D.=0.97) และท่านใช้จ่ายในการประกันชีวิตและสุขภาพ ($\bar{x}=3.36$ S.D.=0.97)

การประยุกต์ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของครูในจังหวัดนครปฐม ด้านความรู้ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.84$ S.D.=0.65) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมาก 3 ข้อและอยู่ในระดับปานกลาง 2 ข้อ เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยได้ดังนี้ ท่านพัฒนาความรู้และทักษะในการ

ปฏิบัติงานเพื่อความก้าวหน้าในวิชาชีพครู ($\bar{x}=4.16$ S.D.=0.72) ท่านศึกษาข้อมูลอย่างรอบคอบก่อนที่จะใช้จ่าย ($\bar{x}=4.01$ S.D.=0.74) ท่านศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับการออมเงินและอัตราดอกเบี้ย ($\bar{x}=3.82$ S.D.=0.84) ท่านศึกษาเงื่อนไขการชำระหนี้และอัตราดอกเบี้ยก่อนการกู้ยืม ($\bar{x}=3.80$ S.D.=0.94) และท่านมีความรู้เกี่ยวกับการลงทุนและการวางแผนทางการเงิน ($\bar{x}=3.43$ S.D.=0.92) ตามลำดับ

การประยุกต์ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของครูในจังหวัดนครปฐม ด้านคุณธรรมโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.32$ S.D.=0.59) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยได้ดังนี้ ท่านปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพครู ($\bar{x}=4.56$ S.D.=0.66) ท่านมีความซื่อสัตย์สุจริตและอดทนในการชำระหนี้ ($\bar{x}=4.40$ S.D.=0.75) ท่านมีความเอื้อเฟื้อ ช่วยเหลือและแบ่งปันแก่ผู้อื่น ($\bar{x}=4.42$ S.D.=0.70) ท่านลงทุนอย่างไม่โลภ ($\bar{x}=4.13$ S.D.=0.85) และท่านจัดสรรเงินออม โดยไม่กระทบต่อการใช้ชีวิตประจำวัน ($\bar{x}=4.12$ S.D.=0.82)

ตอนที่ 4 ปัจจัยการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ที่มีผลต่อการบริหารการเงินส่วนบุคคลของครูในจังหวัดนครปฐม

ปัจจัยที่มีผลต่อการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในการบริหารการเงินส่วนบุคคลของครูในจังหวัดนครปฐม ด้านอัตราส่วนรายจ่ายต่อรายได้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ประกอบด้วย ปัจจัยด้านความพอประมาณ และปัจจัยด้านความรู้ ส่วนปัจจัยด้านความมีเหตุผล ปัจจัยด้านการมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี และปัจจัยด้านคุณธรรมมีผลต่อการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในการบริหารการเงินส่วนบุคคลของครูในจังหวัดนครปฐม อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ปัจจัยที่มีผลต่อการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในการบริหารการเงินส่วนบุคคลของครูในจังหวัดนครปฐม ด้านอัตราส่วนเงินออมต่อรายได้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ประกอบด้วย ปัจจัยด้านความพอประมาณ และปัจจัยด้านความรู้ ส่วนปัจจัยด้านความมีเหตุผล ปัจจัยด้านการมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี และปัจจัยด้านคุณธรรมมีผลต่อการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในการบริหารการเงินส่วนบุคคลของครูในจังหวัดนครปฐม อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ปัจจัยที่มีผลต่อการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในการบริหารการเงินส่วนบุคคลของครูในจังหวัดนครปฐม ด้านอัตราส่วนสินทรัพย์ต่อรายได้ อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ประกอบด้วย ปัจจัยด้านความพอประมาณ ปัจจัยด้านความมีเหตุผล ปัจจัยด้านการมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ปัจจัยด้านความรู้ และปัจจัยด้านคุณธรรม

ปัจจัยที่มีผลต่อการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในการบริหารการเงินส่วนบุคคลของครูในจังหวัดนครปฐม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ประกอบด้วย ปัจจัยด้านความมีเหตุผล และปัจจัยด้านความรู้ ส่วนปัจจัยด้านความพอประมาณ ปัจจัยด้านการมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี และปัจจัยด้านคุณธรรมมีผลต่อการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในการบริหารการเงินส่วนบุคคลของครูในจังหวัดนครปฐม อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตอนที่ 5 แนวทางการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในการบริหารการเงินส่วนบุคคลของครูในจังหวัดนครปฐม

1. ด้านรายได้ ประกอบด้วย การวางแผนรายได้อย่างมีเหตุผล และการสร้างความสุขที่สมดุล
2. ด้านรายจ่าย ประกอบด้วย การใช้จ่ายที่พอประมาณและมีเหตุผล การปลูกฝังให้แก้รอบคرو้นและชุมชน
3. ด้านการออม ประกอบด้วย การวางแผนการออมเพื่อสร้างภูมิคุ้มกันในตัว การสร้างวินัยการออมแก่ตนเองและครอบครัว
4. ด้านสินทรัพย์ ประกอบด้วย การลงทุนอย่างมีความรู้และกระจายความเสี่ยง และการลงทุนความดีด้วยการให้และการบริจาค
5. ด้านหนี้สิน ประกอบด้วย การลดการก่อหนี้เพื่อเป็นภูมิคุ้มกัน และการก่อหนี้เฉพาะสิ่งที่จำเป็นในการดำรงชีพ

2. อภิปรายผล

ระดับการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในการบริหารการเงินส่วนบุคคลของครูในจังหวัดนครปฐม

ด้านความพอประมาณ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ขณะที่ปณณดา ราชรองไชย (2553) ที่ได้นำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการจัดการการเงินส่วนบุคคล ที่พบว่า การจัดการการเงินส่วนบุคคลตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ด้านความพอประมาณมีการให้ความสำคัญในระดับมาก และขวัญกมล ดอนขวา (2556) ที่พบว่าครัวเรือนในชุมชนชนบทภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีการปฏิบัติตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจาก นักศึกษาส่วนใหญ่ยังไม่สามารถหารายได้ด้วยตัวเอง ต้องอาศัยเงินสนับสนุนจากผู้ปกครอง ส่วนครัวเรือนในชนบทจักเป็นผู้ที่มีรายได้น้อย จึงต้องมีความพอประมาณในการใช้จ่าย ขณะที่ครูจะให้ความสำคัญกับการจัดสรรรายได้ให้สมดุลกับรายจ่ายตามหลักของความพอประมาณ แต่เนื่องจากอาชีพครู โดยเฉพาะอย่างยิ่งข้าราชการครูเป็นอาชีพที่มีความมั่นคง จึงมักได้รับสิทธิพิเศษในการกู้ยืมเงินเพื่อซื้อสินค้าและบริการ ส่งผลให้ครูบางส่วนอาจมีความพอประมาณลดลง

ด้านความมีเหตุผล โดยรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับปณณดา ราชรองไชย (2553) ที่พบว่า การจัดการการเงินส่วนบุคคลตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ด้านความมีเหตุผลมีการให้ความสำคัญในระดับมาก และขวัญกมล ดอนขวา (2556) ที่พบว่าครัวเรือนในชุมชนชนบทภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีการปฏิบัติตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ด้านความมีเหตุผลอยู่ในระดับมาก

ทั้งนี้เนื่องจากครูจะเป็นผู้ที่ใช้เหตุผลในการวางแผนทางการเงิน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการกู้ยืมที่ต้องมีการลำดับความสำคัญและความจำเป็นก่อนการกู้ยืม

ด้านการมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี โดยรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับปณณดา ราชรองไชย (2553) ที่พบว่า การจัดการการเงินส่วนบุคคลตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ด้านการมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีมีการให้ความสำคัญในระดับมาก และขวัญกมล ดอนขวา (2556) ที่พบว่าครัวเรือนในชุมชนชนบทภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีการปฏิบัติตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ด้านการมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากครูเป็นวิชาชีพที่มีความเสี่ยงต่ำ ผู้มีอาชีพเป็นครูจึงมักจะแสวงหาความมั่นคงในอาชีพเพื่อเป็นภูมิคุ้มกันในตัว มากกว่าการแสวงหาความเสี่ยงจากรายได้ในการประกอบอาชีพ

ด้านความรู้ โดยรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับปณณดา ราชรองไชย (2553) ที่พบว่า การจัดการการเงินส่วนบุคคลตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ด้านความรู้มีการให้ความสำคัญในระดับมาก และขวัญกมล ดอนขวา (2556) ที่พบว่าครัวเรือนในชุมชนชนบทภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีการปฏิบัติตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านความรู้ อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากครูเป็นวิชาชีพที่ต้องแสวงหาความรู้อยู่ตลอดเวลา เพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน คุณภาพของนักเรียน ซึ่งจะนำไปสู่ความมั่นคงในอาชีพครู

ด้านคุณธรรม โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับปณณดา ราชรองไชย (2553) ที่พบว่า การจัดการการเงินส่วนบุคคลตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ด้านคุณธรรมมีการให้ความสำคัญในระดับมาก และขวัญกมล ดอนขวา (2556) ที่พบว่าครัวเรือนในชุมชนชนบทภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีการปฏิบัติตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ด้านคุณธรรมอยู่ในระดับมากทั้งนี้เนื่องจากครูเป็นผู้ที่ต้องมีความดีอยู่ในจิตใจ จึงต้องมีวิถีปฏิบัติตามจรรยาบรรณที่ดีของครู ทั้งในการดำเนินชีวิตประจำวัน การประกอบอาชีพ และการบริหารการเงินส่วนบุคคล

ปัจจัยที่มีผลต่อการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในการบริหารการเงินส่วนบุคคลของครูในจังหวัดนครปฐม

ด้านความพอประมาณ เป็นปัจจัยที่มีผลต่อการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในการบริหารการเงินส่วนบุคคลของครูในจังหวัดนครปฐม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ สอดคล้องกับขวัญกมล ดอนขวา (2556) ที่ศึกษาแบบจำลองปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับสถานะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือน ในชุมชนชนบทภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า องค์ประกอบแนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีค่ามากที่สุด คือ ด้านความพอประมาณ สาเหตุอาจเนื่องจากความพอประมาณเป็นองค์ประกอบที่ทำให้ครูไม่หลงไหลไปกับกระแสบริโภคนิยม ประกอบกับการมีความรู้เท่าทันสื่อที่

กระตุ้นการบริโภค ที่ทำให้ครูมีการใช้จ่ายที่เหมาะสมกับสถานภาพและความจำเป็นของตนเองและครอบครัว

ด้านความมีเหตุผล เป็นปัจจัยที่มีผลต่อการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในการบริหารการเงินส่วนบุคคลของครูในจังหวัดนครปฐม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ สอดคล้องกับคิดเวลล่า และเทอร์ริสปีบ (Kidwella and Turrissib, 2004) ที่ศึกษาการตัดสินใจอย่างมีเหตุผลในการจัดการการเงินส่วนบุคคลของนักเรียน พบว่า ทักษะคิดแบบมีเหตุผลเชื่อมโยง พฤติกรรมในอดีต และการวางแผนการรับรู้ทางการเงิน มีผลต่อความตั้งใจในการวางแผนทางการเงิน เช่นเดียวกับปรียานุช พิบูลสรารุช (2554) ที่เสนอว่า ความมีเหตุผล หมายถึง การตัดสินใจดำเนินการเรื่องต่างๆ อย่างมีเหตุผลบนพื้นฐานของความถูกต้อง ความเป็นจริงตามหลักวิชาการ โดยพิจารณาจากเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนคำนึงถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการกระทำนั้น ๆ ทั้งในระยะสั้นและระยะยาว โดยเฉพาะอย่างยิ่งการตัดสินใจในเรื่องของการก่อหนี้ที่จะต้องตระหนักถึงความจำเป็นในการก่อหนี้ นั้น เพื่อให้ส่งผลกระทบต่อการดำเนินชีวิตในระยะยาว

ด้านการมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี เป็นปัจจัยที่มีผลต่อการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในการบริหารการเงินส่วนบุคคลของครูในจังหวัดนครปฐม อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ขณะที่เนโปมุเซโน และลาโรช (Nepomuceno and Laroche, 2015) ที่ศึกษาผลกระทบจากวิถีแบบวัตถุนิยมและการต่อต้านบริโภคนิยม ที่มีความสัมพันธ์กับหนี้สินและสินทรัพย์ส่วนบุคคลของลูกค้าของสถาบันการเงิน พบว่า ความสำเร็จจากการต่อต้านมิดิของบริโภคนิยมมีความสัมพันธ์ในทางตรงข้ามกับหนี้สินส่วนบุคคล และมีความสัมพันธ์ในทางตรงกันข้ามกับสินทรัพย์ส่วนบุคคล หมายความว่า ผู้ที่มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีจากกระแสบริโภคนิยม จะสามารถจัดการการเงินส่วนบุคคลได้ดีกว่าผู้ที่ไม่ภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ทั้งนี้อาจมีสาเหตุมาจากครูในงานวิจัยนี้มีฐานะเป็นข้าราชการ ซึ่งจะได้รับสวัสดิการในระยะยาวภายหลังจากการเกษียณอายุราชการ จึงอาจมีการวางแผนทางการเงินด้านการมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีไม่เต็มที่ เมื่อเปรียบเทียบกับผู้ที่ทำงานในภาคเอกชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านรายได้ และด้านหลักประกันสุขภาพ เนื่องจากได้รับสวัสดิการจากรัฐบาลบางส่วนอยู่แล้ว

ด้านความรู้ เป็นปัจจัยที่มีผลต่อการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในการบริหารการเงินส่วนบุคคลของครูในจังหวัดนครปฐม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งสอดคล้องกับเบญจวรรณ บุญคลี (2552) ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการมีวินัยทางการเงินของครู: ศึกษากรณีครูในเขตพื้นที่การศึกษานครปฐมเขต 2 ที่พบว่า การรับรู้ข้อมูลข่าวสารการออม เป็นปัจจัยที่สามารถอธิบายความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการมีวินัยทางการเงินของครู และสอดคล้องกับ ชิมา และคณะ (Shima et al., 2009) ที่ศึกษาเส้นทางสู่ความสำเร็จของการอยู่ดีมีสุขทางการเงินของวัยรุ่นตอนปลาย พบว่า การให้ความรู้ทางการเงินจากครอบครัว และการให้ความรู้ทางการเงินจากการศึกษาในระบบ ส่งผลต่อบทบาททางสังคมที่ทำให้วัยรุ่นตอนปลายสามารถแสวงหาความรู้ มีทัศนคติ และมีพฤติกรรมที่ตั้งใจทางการเงินบน

ฐานทางความรู้ ทั้งนี้มีสาเหตุมาจากการให้ความรู้ด้านการวางแผนการเงินส่วนบุคคลให้แก่ครู โดยเฉพาะอย่างยิ่งเรื่องของการออมและการลงทุน จะช่วยเป็นแนวทางการวางแผนทางการเงินให้แก่ครู ได้อย่างมีประสิทธิภาพทั้งในระยะสั้นและระยะยาว

ด้านคุณธรรม เป็นปัจจัยที่มีผลต่อการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในการบริหาร การเงินส่วนบุคคลของครูในจังหวัดนครปฐม อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ขณะที่เบญจวรรณ บุญคลี (2552) ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการมีวินัยทางการเงินของครู ที่พบว่าลักษณะมุ่งอนาคตควบคุม ตนเป็นปัจจัยที่สามารถอธิบายความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการมีวินัยทางการเงินของครู เช่นเดียวกับ ชิ พน และคณะ (Sipon et al., 2014) ศึกษาบทบาทของศาสนาที่มีต่อหนี้สินทางการเงินและความเครียด ทางการเงิน ผลการศึกษาพบว่ามีความสัมพันธ์ระหว่างระดับวิถีการปฏิบัติทางศาสนากับหนี้สินทางการเงิน ทั้งนี้อาจมีสาเหตุมาจากครูจะใช้คุณธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพในการปฏิบัติหน้าที่และการ ประกอบวิชาชีพครู มากกว่าที่จะใช้คุณธรรมในการบริหารการเงินส่วนบุคคล

3. ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

1. จากระดับการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณ พบว่าข้อที่มี ค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ท่านจะก่อหนี้เพื่อสิ่งที่เป็นในการดำรงชีวิตเท่านั้น ดังนั้น จึงควรส่งเสริมให้ครูมี วินัยทางการเงิน มีความอดทนต่อการช้อยของกระแสของบริโภคนิยม ไม่ก่อหนี้ในสินค้าที่ฟุ่มเฟือย
2. จากระดับการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านความมีเหตุผล พบว่าข้อที่มี ค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ท่านวิเคราะห์ความคุ้มค่าจากการลงทุนอย่างถูกหลักวิชาการและเหมาะสม ดังนั้น จึง ควรให้ความรู้และทักษะในการวิเคราะห์การลงทุน เพื่อให้ได้รับผลตอบแทนจากการลงทุนที่คุ้มค่า ความเสี่ยงไม่สูงเกินไป และเป็นไปตามหลักวิชาการ
3. จากระดับการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ท่านใช้จ่ายในการประกันชีวิตและสุขภาพ ดังนั้น จึงควรสนับสนุนให้ครู วางแผนการเงินส่วนบุคคลด้วยการประกันชีวิตและสุขภาพ ซึ่งนอกจากจะเป็นหลักประกันความเสี่ยง ในอนาคตแล้ว ยังสามารถใช้ลดหย่อนภาษีด้วย
4. จากระดับการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านความรู้ พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำ ที่สุด คือ ท่านมีความรู้เกี่ยวกับการลงทุนและการวางแผนทางการเงิน ดังนั้น จึงควรมีการอบรมให้ ความรู้ในการวางแผนทางการเงินให้แก่ครูเพื่อเป็นหลักประกันสำหรับชีวิตในอนาคต
5. จากระดับการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านคุณธรรม พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ย ต่ำที่สุด คือ ท่านจัดสรรเงินออมโดยไม่กระทบต่อการใช้ชีวิตประจำวัน ดังนั้น จึงควรรหาแนวทางเพิ่ม

รายได้และส่งเสริมการออมแก่ครู โดยเฉพาะอย่างยิ่งครูที่ยังมีรายได้น้อย เพื่อมิให้กระทบกับรูปแบบการใช้จ่ายโดยปกติมากนัก

6. จากปัจจัยที่มีผลต่อการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในการบริหารการเงินส่วนบุคคล ประกอบด้วย ด้านความพอประมาณ ด้านความมีเหตุผล และด้านความรู้ ดังนั้น จึงควรส่งเสริมการให้ความรู้ทางการเงินส่วนบุคคล เพื่อให้การตัดสินใจในการวางแผนทางการเงินอย่างมีเหตุผลและความรู้ รวมทั้งส่งเสริมความพอประมาณให้แก่วรรณไม่สามารถด้านทานกับกระแสบริโภคนิยมอย่างรู้เท่าทัน

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป

1. ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยใช้ตัวอย่างครูที่มีปัจจัยส่วนบุคคลที่คล้ายคลึงกัน
2. ควรมีการวิจัยเชิงปฏิบัติการอย่างมีส่วนร่วม (participatory action research) เพื่อพัฒนารูปแบบการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในการบริหารการเงินส่วนบุคคลของครูและบุคลากรทางการศึกษา
3. ควรมีการวิจัยเพื่อพัฒนากิจกรรมที่ส่งเสริมการนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อนำไปประยุกต์สำหรับครู และบุคลากรทางการศึกษาในพื้นที่อื่นและด้านอื่นๆ

บรรณานุกรม

- ขวัญกมล คอนขวา. (2556). “แบบจำลองปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับสถานะเศรษฐกิจสังคมของครัวเรือนในชุมชนชนบทภาคตะวันออกเฉียงเหนือ.” วารสารวิชาการและวิจัย มทร.พระนคร. ปีที่ 7 ฉบับที่ 2 (กันยายน): 139-153.
- จันทร์เพ็ญ บุญฉาย. (2552). รายงานการวิจัย เรื่อง การจัดการการเงินส่วนบุคคล: กรณีศึกษาเฉพาะกลุ่มวัยทำงาน. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- เจริญ ภูวจิตร. (2550). “ปัญหาหนี้สินของข้าราชการครูกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง.” ใน วารสารข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา. 27, 1 (2550): 31-31
- ชัยวุฒิ ตั้งสมชัย และพิราวรรณ จิระนนทรพร. (2554). “การศึกษาเชิงประจักษ์ เกี่ยวกับการวางแผนการเงินส่วนบุคคลของประชาชนวัยทำงานในเขตภาคเหนือตอนบน”. ใน วารสารการประชุมผลงานวิจัยด้านการจัดการธุรกิจ คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. ปีที่ 2 ฉบับที่ 2 (ธันวาคม).
- ณดา จันทร์สม. (2550). “การประยุกต์ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในระดับบุคคล.” ใน ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับสังคมไทย. กรุงเทพฯ: ศูนย์ศึกษาเศรษฐกิจพอเพียง สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- ณัฐพงศ์ ทองภักดี. (2551). “ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง: ความเป็นมาและความหมาย”. ใน ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการบริหารการพัฒนา. กรุงเทพฯ: ศูนย์ศึกษาเศรษฐกิจพอเพียง สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- ไทยพับลิก้า (2557). อัตราเงินเดือนครูในรอบ 10 ปี ไม่รวมค่าวิทยฐานะ-รายได้อื่น ขั้นต้น 3,500-15,600 บาท/เดือน บางตำแหน่งปรับสูงสุด 66,480 บาท สืบค้นเมื่อ วันที่ 31 พฤศจิกายน 2557, จาก <http://thaipublica.org/2014/12/personal-income-in-thailand-5/>
- ธัญญลักษณ์ เวชศาสตร์. (2552). “การทดสอบความเป็นตัวแปรปรับในโมเดลเชิงสาเหตุของการบริหารการเงินส่วนบุคคลของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.” ปรินูญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาการวิจัยและสถิติทางการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ธันว จิตต์สงวน. (2550). การพัฒนาการแบบบูรณาการสำหรับระบบเกษตรทางเลือก. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ.

- นันทรัตน์ จิโรภาพ. (2552). “ภาวะหนี้สินของข้าราชการครู โรงเรียนประถมศึกษา อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา.” วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาพัฒนามนุษย์และสังคม มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- เบญจวรรณ บุญคลี. (2552). “ปัจจัยที่มีผลต่อการมีวินัยทางการเงินของครู: ศึกษากรณีครูในเขตพื้นที่การศึกษาเขต 2 จังหวัดนครปฐม.” วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต คณะพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- ประเวศ วะสี. (2541). เอกสารประกอบการประชุมทางวิชาการทั่วประเทศประจำปี 2541 เรื่องมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม. วันที่ 14-15 มกราคม 2541. เชียงใหม่.
- ปรียานุช พิบูลสราวุธ. (2549). เอกสารประกอบการบรรยาย เรื่องปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริในการประชุม ยุทธศาสตร์การสื่อสารในการเผยแพร่แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง. กรุงเทพฯ: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ปณณดา ราชรองไชย. (2553). “การจัดการการเงินส่วนบุคคลตามหลักแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง.” การค้นคว้าด้วยตนเอง ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2539). “การแปลผลเมื่อใช้เครื่องมือแบบมาตราส่วนประมาณค่ากับกลุ่มตัวอย่าง.” วารสารการวัดผลการศึกษา มศว มหาสารคาม. 2(1): 64-70.
- พลิชฐ์ โชติวัฒนกุล และชลิดา แท่งเพชร. (2556). หนี้ครัวเรือนนั้นสำคัญไฉน. สืบค้นเมื่อ 16 มกราคม 2557, จาก http://www.bot.or.th/Thai/ResearchAndPublications/DocLib_/Article_28_0513.pdf
- พิชัย ลิมาพันธ์ดำรง. (2547). “การศึกษาภาวะหนี้สินของสมาชิกโครงการสินเชื่อเพื่อพัฒนาชีวิตครู จังหวัดสกลนคร.” วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี.
- รัชนิกร วงศ์จันทร์. (2555). การบริหารการเงินส่วนบุคคล. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย.
- วรากรณ์ สามโกเศศ. (2554). หนี้สินครู ก้าวกระโดด. มติชนรายวัน. วันพฤหัสบดีที่ 22 กันยายน 2554: 6
- สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์. (2554). โครงการศึกษาวิจัยแนวทางในการจัดสวัสดิการเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตครูทั้งระบบ. ศูนย์บริการวิชาการ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
- สายพิน แก้วงามประเสริฐ. (2555). ปัญหาหนี้สินครูอีกแล้ว. มติชนรายวัน. วันพฤหัสบดีที่ 9 กุมภาพันธ์ 2555: 6
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1. (2555). รายงานผลการบริหารบุคคล ใน อ. ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1. นครปฐม:

- สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการและบุคลากรทางการศึกษา. (2550). **การประหยัดและการมีวินัยทางการเงิน**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2550). **ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง**. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.
- สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ. (2542). **เศรษฐกิจพอเพียงของในหลวงกับการวิเคราะห์ความหมายของนักเศรษฐศาสตร์**. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ.
- สำนักงานส่งเสริมสวัสดิการและสวัสดิภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา จังหวัดขอนแก่น . (2554). **เอกสารแนะนำโครงการจัดสวัสดิการเงินกู้ ข.พ.ค. วงเงินไม่เกิน 3,000,000 บาท. ม.ป.ท.**
- สำนักงานสถิติจังหวัดนครปฐม. (2556). **รายงานสถิติจังหวัดนครปฐม**. สืบค้นเมื่อ 1 มกราคม 2557, จาก <http://123.242.156.42/nkpathomstat/component/page-298-section-2-catagory-41>
- สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (2556). **เครื่องชี้ภาวะเศรษฐกิจที่สำคัญ พ.ศ.2556**. กรุงเทพฯ: สำนักงานสถิติแห่งชาติ.
- สิริธยา จิตอุดมวัฒนา. (2556). **หนี้สินของครูในระบบสหกรณ์**. สืบค้นเมื่อ วันที่ 16 มกราคม 2557, จาก http://www.cad.go.th/cadweb_org/ewt_news.php?nid=14319
- สิริกุล กาญจนสุกรี. (2554). “การวิเคราะห์ศักยภาพขององค์กรการเงินชุมชนตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง.” การค้นคว้าอิสระ หลักสูตรเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สุใจ น้ำผุด. (2543). **กลยุทธ์การบริหารการเงินส่วนบุคคล**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สุเมธ ตันติเวชกุล. (2549). **เศรษฐกิจพอเพียง**. กรุงเทพฯ: อมรินทร์บุ๊ค.
- Barnes, Sebastian and Young, Garry (2003). **The Rise in US Household Debt : Assessing Its Causes and Sustainability**. London : Bank of England, Working Paper no.206.
- Best, J.W. & Kahn, J.V. (1998). **Research in Education**. 8th ed. Boston: Allyn & Bacon.
- Cave, Gianni La and Simon, John (2003). **A Tale of Two Surveys : Household Debt and Financial Constraints in Australia**. Reserve Bank of Australia, Research Discussion Paper 2003-08.
- Cheng, Louis, Yan, Leung Tan and Hing, Wong Yu. (2009). **Financial Planning and Wealth Management: An International Perspective**. Singapore: McGraw-Hill.
- Hallman, Victor G. and Rosenbloom, Jerry S. (2000). **Personal Financial Planning**. 6th edition. New York: McGraw-Hill.

- Kidwella, B. & Turrissib, R. (2004). An examination of college student money management tendencies. **Journal of Economic Psychology**. 25(5), pp.601-616.
- Krejcie, R.V. & Morgan D.W. (1970). "Determining Sample Size of Research Activities." **Psychological Measurement**. pp. 607-610.
- Nepomuceno, M.V. & Laroche, M. (2015). The impact of materialism and anti-consumption lifestyles on personal debt and account balances. **Journal of Business Research**, 68(3), pp.654-664.
- Peurasaari, Verpi. (2003). "The Influence of Debt Arrangement on a Debtor's Life." Dissertation Bachelor Degree Programme in School of Tourism and Services Management. Jyväskylä polytechnic.
- Shima, S.X., Jing J., Barberc, B. L. & Lyonsd, A.C. (2009). Pathways to life success: A conceptual model of financial well-being for young adults. **Journal of Applied Developmental Psychology**, 30(6), pp.708-723.
- Sipon, S., Othman, K.G., Zulkifli A. & Radzi, H.M. (2014). The Impact of Religiosity on Financial Debt and Debt Stress. **Procedia - Social and Behavioural Sciences**, 140(22), pp. 300–306.
- The Certified Financial Planner Board of Standards. (2013). **Personal Financial Planning**. date 20 Aug 2014, Access from <http://www.cfp.net/>

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

หนังสือขอความร่วมมือในการรวบรวมข้อมูล

ที่ ศธ 0532.203/พิเศษ1/57

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์
จังหวัดนครปฐม 73000

8 มิถุนายน 2557

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์รวบรวมข้อมูล

เรียน

ตามที่ โครงการวิจัย เรื่อง แนวทางการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการ
บริหารการเงินส่วนบุคคลของครูในจังหวัดนครปฐม ซึ่งได้รับการสนับสนุนจากภาควิชาพื้นฐานทาง
การศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร โดยมีผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นพพร จันทรนำชู
เป็นหัวหน้าโครงการ

ในการนี้ทางโครงการฯ มีความประสงค์ขอความอนุเคราะห์รวบรวมข้อมูลจากครูใน
สถานศึกษาของท่าน โดยใช้แบบสอบถาม เพื่อนำเสนอเป็นผลการวิจัยในภาพรวม ดังแบบสอบถามที่แนบ
มาพร้อมนี้

จึงเรียนเพื่อโปรดอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นพพร จันทรนำชู)

หัวหน้าโครงการวิจัย

สำนักงานเลขาธิการคณะ

โทรศัพท์ 034-255-095

โทรสาร 034-255-796

ภาคผนวก ข

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน มีดังนี้

1. รองศาสตราจารย์ ดร.พรรณธิดา เหล่าพวงศักดิ์
สาขาวิชาการเงิน มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์
2. อาจารย์ ดร.ธีรังกูร วรบำรุงกุล
คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ อารีย์ ผสานสินธุวงศ์
คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้า

ภาคผนวก ค
รายชื่อผู้ให้ข้อมูลหลัก

รายชื่อผู้ให้ข้อมูลหลัก

1. ครูใจกลั่น นาวาบุญนิยม โรงเรียนสัมมาสิกขาปฐมอโศก
2. ครูสุสดี ภูระยา โรงเรียนพระปฐมวิทยาลัย
3. ครูไพบลีย์ เกริกขาว โรงเรียนพระปฐมวิทยาลัย
4. ครูรัตนา หิรัญโรจน์ โรงเรียนวัดห้วยจรเข้มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ง
การตรวจสอบความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

การประเมินความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของงานวิจัย เรื่อง แนวทางการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารการเงินส่วนบุคคลของครูในจังหวัดนครปฐม

คำชี้แจง: กรุณาพิจารณาความสอดคล้องระหว่างการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารการเงินส่วนบุคคลของครูในจังหวัดนครปฐม กับข้อความในแบบสอบถาม โดยใช้หลักเกณฑ์ในการให้คะแนน ดังนี้

- +1 เมื่อแน่ใจว่าคำตอบวัดได้ตรงตามวัตถุประสงค์
- 0 เมื่อไม่แน่ใจว่าคำตอบวัดได้ตรงตามวัตถุประสงค์
- 1 เมื่อแน่ใจว่าคำตอบวัดได้ไม่ตรงตามวัตถุประสงค์

ข้อมูลเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารการเงินส่วนบุคคลของครูในจังหวัดนครปฐม

ข้อความ	ผู้เชี่ยวชาญคนที่			IOC
	1	2	3	
ความพอประมาณ				
1. ท่านสามารถจัดสรรรายได้ให้สมดุลกับรายจ่าย	1	1	1	1.00
2. ท่านควบคุมการใช้จ่ายได้ตามแผนที่วางไว้	1	1	1	1.00
3. ท่านมีเงินออมเพียงพอสำหรับการใช้จ่ายในอนาคต	1	1	1	1.00
4. ท่านซื้อสินทรัพย์ โดยใช้เงินออมมากกว่าเงินกู้ยืม	1	1	1	1.00
5. ท่านก่อหนี้เพื่อสิ่งที่เป็นในการดำรงชีวิต	1	1	1	1.00
ความมีเหตุผล				
1. ท่านหารายได้เพิ่มด้วยวิธีการที่ไม่เสี่ยงเกินไป	1	1	0	0.67
2. ท่านสามารถตัดค่าใช้จ่ายที่ไม่จำเป็นเพื่อใช้จ่ายเงินได้ครบเดือน	1	1	1	1.00
3. ท่านวางแผนในการออมเงิน	1	1	1	1.00
4. ท่านวิเคราะห์ความคุ้มค่าจากการลงทุนอย่างถูกต้อง หลักวิชาการและเหมาะสม	1	0	1	0.67
5. ท่านวางแผนทางการเงินก่อนที่จะกู้ยืม	1	1	1	1.00

ข้อความ	ผู้เชี่ยวชาญคนที่			IOC
การมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี	1	2	3	
1. ท่านหลีกเลี่ยงการหารายได้ด้วยวิธีที่ท่านไม่เชี่ยวชาญ	1	1	1	1.00
2. ท่านใช้จ่ายในการประกันชีวิตและสุขภาพ	1	1	1	1.00
3. ท่านมีเงินออมไว้ในวัยเกษียณ	1	1	1	1.00
4. ท่านประเมินความเสี่ยงจากการลงทุน	1	1	1	1.00
5. ท่านสามารถหาวิธีชำระหนี้ได้ หากท่านมีปัญหาทางการเงิน	1	1	1	1.00
เงื่อนไขความรู้				
1. ท่านพัฒนาความรู้และทักษะในการปฏิบัติงานเพื่อความก้าวหน้าในวิชาชีพครู	1	1	1	1.00
2. ท่านศึกษาข้อมูลอย่างรอบคอบก่อนที่จะใช้จ่าย	1	1	1	1.00
3. ท่านศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับการออมเงินและอัตราดอกเบี้ย	1	1	1	1.00
4. ท่านมีความรู้เกี่ยวกับการลงทุนและการวางแผนทางการเงิน	0	1	1	0.67
5. ท่านศึกษาเงื่อนไขการชำระหนี้และอัตราดอกเบี้ยก่อนการกู้ยืม	1	1	0	0.67
เงื่อนไขคุณธรรม				
1. ท่านปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพครู	1	1	1	1.00
2. ท่านมีความเอื้อเฟื้อ ช่วยเหลือและแบ่งปันแก่ผู้อื่น	1	1	1	1.00
3. ท่านจัดสรรเงินออม โดยไม่กระทบต่อการใช้ชีวิตประจำวัน	1	1	1	1.00
4. ท่านลงทุนอย่างไม่โลภ	1	1	1	1.00
5. ท่านมีความซื่อสัตย์สุจริตและอดทนในการชำระหนี้	1	1	0	0.67

ภาคผนวก จ
แบบสอบถามที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง

แนวทางการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในการบริหารการเงินส่วนบุคคลของครูในจังหวัดนครปฐม

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อรวบรวมข้อมูลสำหรับศึกษาแนวทางการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารการเงินส่วนบุคคลของครู ในจังหวัดนครปฐม และจะนำเสนอผลในภาพรวม ดังนั้นข้อมูลในการตอบแบบสอบถามจะไม่ส่งผลกระทบต่อท่านแต่อย่างใด

2. แบบสอบถามฉบับนี้แบ่งออกเป็น 4 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 สภาพการณ์รายได้ รายจ่าย เงินออม สินทรัพย์ หนี้สินของครูในจังหวัดนครปฐม

ตอนที่ 3 การประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของครูในจังหวัดนครปฐม

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารการเงินส่วนบุคคลของครูในจังหวัดนครปฐม

3. ผลที่ได้รับจากการตอบแบบสอบถามนี้ จะนำไปใช้เป็นข้อมูลในการวิจัยสามารถนำไปใช้ประโยชน์ต่อการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในการบริหารการเงินส่วนบุคคลของครูในจังหวัดนครปฐม จึงขอความกรุณาจากท่านได้โปรดตอบแบบสอบถามทุกข้อให้ตรงกับสภาพความเป็นจริง เพื่อนำผลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นต่อไปโดยสมบูรณ์

ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้ สำหรับความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นพพร จันทรนำชู

ผู้วิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง

แนวทางการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
ในการบริหารการเงินส่วนบุคคลของครูในจังหวัดนครปฐม

ตอนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ☐ ที่ตรงกับความเป็นจริง

1. เพศ
☐ ชาย ☐ หญิง
2. อายุ
☐ ไม่เกิน 30 ปี ☐ 31 - 40 ปี
☐ 41 - 50 ปี ☐ 51- 60 ปี
3. ระดับการศึกษา
☐ ปริญญาตรีหรือต่ำกว่า ☐ ปริญญาโท
☐ ปริญญาเอก
4. อายุราชการ
☐ ไม่เกิน 5 ปี ☐ 6-10 ปี
☐ 11-15 ปี ☐ 16-20 ปี
☐ 21 -25 ปี ☐ 25 ปีขึ้นไป
5. ตำแหน่ง
☐ คศ 1 ☐ คศ 2
☐ คศ 3 ☐ คศ 4 .

ตอนที่ 2 ข้อมูลสภาพการณ์รายได้ ทรัพย์สิน เงินออม รายจ่าย และหนี้สิน

คำชี้แจง โปรดเติมตัวเลขลงในช่องว่าง..... ที่ตรงกับความเป็นจริงของท่าน (โดยประมาณ)

1. รายได้ส่วนบุคคล

1.1 เงินเดือน	บาทต่อเดือน
1.2 เงินค่าตำแหน่ง	บาทต่อเดือน
1.3 รายได้จากการสอนพิเศษ	บาทต่อเดือน
1.4 รายได้จากอาชีพเสริม	บาทต่อเดือน
1.5 รายได้จากดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืม	บาทต่อเดือน
1.6 รายได้จากการให้เช่าทรัพย์สิน	บาทต่อเดือน
1.7 รายได้อื่น (ระบุ).....	บาทต่อเดือน

2. รายจ่ายส่วนบุคคล

2.1 ค่าอาหาร	บาทต่อเดือน
2.2 ค่าเครื่องแต่งกาย	บาทต่อเดือน
2.3 ค่าเช่าที่พักอาศัย	บาทต่อเดือน
2.4 ค่าผ่อนชำระเงินกู้ บ้าน/ ที่ดิน	บาทต่อเดือน
2.5 ค่าผ่อนชำระเงินกู้ รถยนต์/ รถกระบะ/รถมอเตอร์ไซด์	บาทต่อเดือน
2.6 ค่าเช่า/ ค่าผ่อนชำระเงินกู้ นอกกระบบ	บาทต่อเดือน
2.7 ค่าชำระบัตรเครดิต/บัตรเงินสด	บาทต่อเดือน
2.8 ค่าผ่อนชำระเครื่องใช้ไฟฟ้าและอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์	บาทต่อเดือน
2.9 ค่าสาธารณูปโภค (ไฟฟ้า ประปา โทรศัพท์ อินเทอร์เน็ต)	บาทต่อเดือน
2.10 ค่าใช้จ่ายของบุตรหลาน	บาทต่อเดือน
2.11 ค่าพาหนะการเดินทาง	บาทต่อเดือน
2.12 ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง/ค่าแก๊ส	บาทต่อเดือน
2.13 ค่าใช้จ่ายด้านศาสนา	บาทต่อเดือน
2.14 ค่าใช้จ่ายในการเลี้ยงชีพ	บาทต่อเดือน
2.15 ค่าใช้จ่ายด้านสุขภาพ	บาทต่อเดือน
2.16 ค่าใช้จ่ายอื่นๆ (ระบุ).....	บาทต่อเดือน

3. เงินออมส่วนบุคคล

- 3.1 เงินฝากบาทต่อเดือน
- 3.2 เงินฝากสหกรณ์บาทต่อเดือน
- 3.3 เงินฝาก กบขบาทต่อเดือน
- 3.4 เงินออมอื่นๆ (ระบุ).....บาทต่อเดือน

4. สินทรัพย์ส่วนบุคคล

- 4.1 บัญชีเงินฝากบาท
- 4.2 บ้าน/ที่ดิน/สิ่งปลูกสร้าง คิดเป็นมูลค่าปัจจุบัน รวมบาท
- 4.3 รถยนต์/รถเพื่อการพาณิชย์/รถมอเตอร์ไซด์ รวมบาท
- 4.4 หุ่น/กรรมกรรมประกันชีวิต/กองทุนรวมบาท
- 4.5 ของมีค่า (ทอง/เพชร/เครื่องประดับ)บาท
- 4.6 สินทรัพย์อื่น (ระบุ).....บาท

5. หนี้สินส่วนบุคคล (หนี้คงเหลือ)

- 5.1 เงินกู้ยืมสหกรณ์ออมทรัพย์ จำนวนเงินบาท
- 5.2 เงินกู้ยืม ช.พ.ค. จำนวนเงินบาท
- 5.3 เงินกู้ยืมจากธนาคารพาณิชย์ จำนวนเงินบาท
- 5.4 เงินกู้ยืมจากสถาบันการเงินที่ไม่ใช่ธนาคาร จำนวนเงินบาท
- 5.5 เงินกู้ยืมนอกระบบ จำนวนเงินบาท
- 5.6 เงินกู้ยืมจากแหล่งอื่นๆบาท

ตอนที่ 3 การประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของครูในจังหวัดนครปฐม
คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับการปฏิบัติของท่าน

การประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	ระดับการปฏิบัติ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ความพอประมาณ					
1. ท่านสามารถจัดสรรรายได้ให้สมดุลกับรายจ่าย					
2. ท่านควบคุมการใช้จ่ายได้ตามแผนที่วางไว้					
3. ท่านมีเงินออมเพียงพอสำหรับการใช้จ่ายในอนาคต					
4. ท่านซื้อสินทรัพย์ โดยใช้เงินออมมากกว่าเงินกู้ยืม					
5. ท่านก่อกองเพื่อสิ่งจำเป็นในการดำรงชีวิต					
ความมีเหตุผล					
1. ท่านหารายได้เพิ่มด้วยวิธีการที่ไม่เสี่ยงเกินไป					
2. ท่านสามารถตัดค่าใช้จ่ายที่ไม่จำเป็นเพื่อใช้จ่ายเงินได้ครบเดือน					
3. ท่านวางแผนในการออมเงิน					
4. ท่านวิเคราะห์ความคุ้มค่าจากการลงทุนอย่างถูกต้องหลักวิชาการและเหมาะสม					
5. ท่านวางแผนทางการเงินก่อนที่จะกู้ยืม					
การมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี					
1. ท่านหลีกเลี่ยงการหารายได้ด้วยวิธีที่ท่านไม่เชี่ยวชาญ					
2. ท่านใช้จ่ายในการประกันชีวิตและสุขภาพ					
3. ท่านมีเงินออมไว้ในวัยเกษียณ					
4. ท่านประเมินความเสี่ยงจากการลงทุน					
5. ท่านสามารถหาวิธีชำระหนี้ได้ หากท่านมีปัญหาทางการเงิน					

ารประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	ระดับการปฏิบัติ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
เงื่อนไขความรู้					
1. ท่านพัฒนาความรู้และทักษะในการปฏิบัติงานเพื่อความก้าวหน้าในวิชาชีพครู					
2. ท่านศึกษาข้อมูลอย่างรอบคอบก่อนที่จะใช้จ่าย					
3. ท่านศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับการออมเงินและอัตราดอกเบี้ย					
4. ท่านมีความรู้เกี่ยวกับการลงทุนและการวางแผนทางการเงิน					
5. ท่านศึกษาเงื่อนไขการชำระหนี้และอัตราดอกเบี้ยก่อนการกู้ยืม					
เงื่อนไขคุณธรรม					
1. ท่านปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพครู					
2. ท่านมีความเอื้อเฟื้อ ช่วยเหลือและแบ่งปันแก่ผู้อื่น					
3. ท่านจัดสรรเงินออม โดยไม่กระทบต่อการใช้ชีวิตประจำวัน					
4. ท่านลงทุนอย่างไม่โลภ					
5.ท่านมีความซื่อสัตย์สุจริตและอดทนในการชำระหนี้					

ตอนที่ 4 ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการจัดการการเงินส่วนบุคคล

1. ปัญหา/อุปสรรค

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ขอขอบพระคุณที่กรุณาให้ความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถามในครั้งนี้

ภาคผนวก จ
แนวคำถามสำหรับการสัมภาษณ์ระดับลึก

แนวคำถามสำหรับการสนทนากลุ่ม
เรื่อง
แนวทางการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
ในการบริหารการเงินส่วนบุคคลของครูในจังหวัดนครปฐม

-
1. ท่านมีแนวทางในการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารการเงินส่วนบุคคลด้านรายได้ของท่านอย่างไร
 2. ท่านมีแนวทางในการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารการเงินส่วนบุคคลด้านรายจ่ายของท่านอย่างไร
 3. ท่านมีแนวทางในการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารการเงินส่วนบุคคลด้านเงินออมของท่านอย่างไร
 4. ท่านมีแนวทางในการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารการเงินส่วนบุคคลด้านสินทรัพย์ของท่านอย่างไร
 5. ท่านมีแนวทางในการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารการเงินส่วนบุคคลด้านหนี้สินของท่านอย่างไร
 6. ข้อเสนอแนะ/ปัญหา/อุปสรรค เกี่ยวกับการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในการบริหารการเงินส่วนบุคคลของท่าน

ประวัตินักวิจัย

หัวหน้าโครงการ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นพพร จันทรนำชู

สถานที่ทำงาน ภาควิชาพื้นฐานทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์

โทรศัพท์ 034-255-254

email nopporncu@gmail.com